

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ
തൈത്തിരീയ സംഹിതാ
ചതുർത്ഥം കാണ്ടം

Note: Please refer to the book,TS Kandam 1 for notes and conventions used in this Compilation.

Table of Contents

4 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ചതുർത്ഥം കാണ്ഡം 4

4.1 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ -

അഗ്നിചിത്യങ്ഗമന്ത്രപാഠാഭിധാനം..... 4

4.1.1 Appendix 29

4.2 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ ദ്വീതീയഃ പ്രശ്നഃ -

ദേവയജനഗ്രഹാഭിധാനം.....31

4.2.1 Appendix 57

4.3 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ - ചിതിവർണ്ണനം.....60

4.3.1 Appendix 81

4.4 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ -

പഞ്ചമചിതിശേഷനിരുപണം.....83

4.4.1 Appendix 104

4.5 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ - ഹോമവിധിനിരുപണം 106

4.6 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ -

പരിഷേചനസംസ്കാരാഭിധാനം.....121

4.7 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ സപ്തമഃ പ്രശ്നഃ -

വസോർധാരാദിശിഷ്ടസംസ്കാരാദിധാനം.....146

4.7.1 Appendix 165

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

4 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം ചതുർത്ഥം കാണ്ഡം

4.1 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ -

അഗ്നിചിതുങ്ഗമന്ത്രപാഠാഭിധാനം

4.1.1.1

യു॒ഞ്ജാനഃ॑ പ്ര॒ഥ॒മം മ॑ന॒സ്ത॒തായ॑ സ॒വിതാ॑ ധി॒യഃ ।
അ॒ഗ്നിം ജ്യോതി॑ർനി॒ചായു॑ പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാ അ॒ധ്യാ ഭ॑രത് ।
യു॒ക്തായ॑ മ॒ന॒സാ ദേ॒വാൻമ॑ സു॒വർയ॑തോ ധി॒യാ ദി॒വം ।
ബൃ॒ഹജ്ജ്യോതിഃ॑ ക॒രിഷ്യ॑തഃ സ॒വിതാ॑ പ്ര॒സു॒വാതി॑ താൻ ।
യു॒ക്തേന॑ മ॒ന॒സാ വ॒യം ദേ॒വ॒സ്യ സ॒വിതൃഃ॑ സ॒വേ ।
സു॒വർഗേ॑യായ ശ॒ങ്കൈ॒ത്യ । യു॒ഞ്ജതേ॑ മ॒ന ഉ॒ത യു॒ഞ്ജതേ॑
ധി॒യോ വി॒പ്രാ വി॒പ്ര॒സ്യ ബൃ॒ഹതോ॑ വി॒പശ്ചി॑തഃ ।
വി॒ഹോത്രാ॑ ദധേ॒ വയു॑നാ വി॒ദേക॑ ഇൻ - [ ] 1

4.1.1.2

മ॒ഹീ ദേ॒വ॒സ്യ സ॒വിതൃഃ॑ പ॒രിഷ്കു॑തിഃ । യു॒ജേ വാ॑ം ബ്ര॒ഹ്മ
പൃ॒ർവ്വം നമോ॑ഭി॒ർവി ശ്ലോ॑കാ യ॒ന്തി പ॒ഥ്യേ॒വ സു॒രാഃ ।

ശൃ॒ണ്വ॑ന്തി വി॒ശ്വേ॑ അ॒മൃ॒ത॒സ്യ॑ പൃ॒ത്രാ ആ॒ യേ ധാ॑മാനി
 ദി॒വ്യാനി॑ ത॒സ്ഥുഃ । യ॒സ്യ॑ പ്ര॒യാണ॑മൻവ॒ന്യ ഇ॒ദ്യുർഭുവോ॑
 ഭേ॒വ॒സ്യ॑ മ॒ഹി॒മാന॑മർച॒തഃ । യഃ പാ॑ർത്ഥി॒വാനി॑ വി॒മമേ॑
 സ ഏ॒തശോ॑ രജാ॒ഽസി॑ ഭേ॒വഃ സ॑വിതാ മ॒ഹി॒ത്വനാ॑ ।
 ഭേ॒വ॑ സ॒വിതഃ॑ പ്ര॒സു॒വ യ॒ജ്ഞം പ്ര॒സു॒വ - [ ] 2

4.1.1.3

യ॒ജ്ഞ॑പതിം ഭഗായ ദി॒വ്വോ ഗ॑ന്ധർവഃ । കേ॒തപുഃ॑ കേ॒തന്നഃ॑
 പു॒നാതു॑ വാ॒ച॒സ്തതി॑ർ വാ॒ചമ॑ദ്യ॒സ്വദാ॑തി നഃ । ഇ॒മം നോ॑
 ഭേ॒വ॑ സ॒വിതർ॑ യ॒ജ്ഞം പ്ര॒സു॒വ ഭേ॒വായു॑വ॒ഽസ॒ഖിവി॑ദ॒ഽ
 സ॒ത്രാജി॑തം ധ॒നജി॑ത॒ഽസു॒വർജി॑തം । ഋ॒ചാ സ്മോ॑മ॒ഽ
 സമ॑ർധ॒യ ഗായ॑ത്രേണ ര॒ഥന്ത॑രം । ബൃ॒ഹദ്-ഗായ॑ത്രവർ॒തനി॑ ।
 ഭേ॒വ॒സ്യ॑ ത്വാ സ॒വിതുഃ॑ പ്ര॒സവേ॑ഽശി॒നോർ ബാ॑ഹു॒ദ്യാം
 പൃ॒ഷ്ണാ ഹ॑സ്താ॒ദ്യാം ഗായ॑ത്രേണ ച॒രന്ത॑സാ
 ട്ടദേ॑ഽങ്ഗിര॒സ്വദ॑ദ്രി॒രസി॑ നാരി - [ ] 3

4.1.1.4

-ര॒സി പൃ॒ഥി॒വ്യാഃ സ॒ധ॒സ്ഥാദ॑ഗ്നിം പൂ॒രീ॒ഷ്യമ॑ങ്ഗിര॒സ്വദാ॑
 ഭ॒ര ത്രൈ॑ഷ്ടുഭേ॒ന ത്വാ ച॒രന്ത॑സാ ട്ടദേ॑ഽങ്ഗിര॒സ്വദ॑-
 ബ॒ദ്രി॒രസി॑ നാരി॒രസി॑ ത്വായ വ॒യഽസ॒ധ॒സ്ഥ ആ॑ഗ്നി॒ഽ

ശകേമ ഖനിതും പുരീഷ്യം ജാഗതേന ത്വാ ഛന്ദസാ
 ട്ടദദേഽങ്ഗിരസ്വധസ്ത ആധായ സവിതാ ബിഭ്രദഭിച്ഛ്
 ഹിരണ്യയീം । തയാ ജ്യോതിരജസ്ര-മിദഗ്നിം ഖാത്വീ
 ന ആ ദരാ*നുഷ്ടുഭേന ത്വാ ഛന്ദസാ ( )
 ട്ടദദേഽങ്ഗിരസ്വത് । 4 (ഇദ് - യജ്ഞം പ്രസുവ - നാരി -
 രാനുഷ്ടുഭേന ത്വാ ഛന്ദസാ - ത്രീണീ ച) (A1)

4.1.2.1

ഇമാമഗൃഭ്ണൻ രശനാമൃതസ്യ പൂർവ ആയുഷി
 വിദമേഷു കവ്യാ । തയാ ദേവാഃ സുതമാ ബഭൂവൂർ
 ഋതസ്യ സാമന്ത്ഥ് സരമാരപന്തീ । പ്രതൂർതം വാജിനാ
 ദ്രവ വരിഷ്ഠാമനു സംവതം । ദിവി തേ ജന്മ
 പരമന്തരിക്ഷേ നാഭിഃ പൃഥിവ്യാമധി യോനിഃ ।
 യുഞ്ജാമാച്ഛ് രാസഭം യുവമസ്മിൻ യാമേ വൃഷണ്വസു ।
 അഗ്നിം ദരന്തമസ്യും ।

യോഗേയോഗേ തവസ്തരം വാജേവാജേ ഹവാമഹേ ।
 സഖായ ഇന്ദ്രമൃതയേ । പ്രതൂർവ- [ ] 5

4.1.2.2

-ന്നേഹ്യവക്രാമനശസ്തീ രുദ്രസ്യ ഗാണപത്യാൻ
 മയോഭൂരേഹി । ഉർവന്തരിക്ഷമന്വിഹി സ്വസ്തി

ഗവ്യുതിരഭയാനി കൃണ്വൻ । പൃഷ്ഠാ സയുജാ സഹ ।
 പൃഥിവ്യാഃ സധസ്ഥാദഗ്നിം പുരീഷ്യ-മങ്ഗിരസ്വാദ -
 ച്ഛേഹ്യഗ്നിം പുരീഷ്യ-മങ്ഗിരസ്വാദ-ച്ഛേമോഽഗ്നിം
 പുരീഷ്യ-മങ്ഗിരസ്വാദ്-ഭരിഷ്ടാമോഽഗ്നിം പുരീഷ്യ -
 മങ്ഗിരസ്വാദ്-ഭരാമഃ । അന്വഗ്നിരുഷസാ-മഗ്രമഖ്യദന്വഹാനി
 പ്രഥമോ ജാതവേദാഃ । അനു സൂര്യസ്യ - [ ] 6

4.1.2.3

പുരുത്രോ ച രശ്മീനനു ദ്യാവാപൃഥിവീ ആ ത്താന ।
 ആഗത്യ വാജ്യധാനഃ സർവാ മൃധോ വിധൂനുതേ ।
 അഗ്നിഃ സധസ്ഥേ മഹതി ചക്ഷുഷാ നി ചികീഷതേ ।
 ആക്രമ്യ വാജിൻ പൃഥിവീമഗ്നിമിച്ഛ രൂചാ താം ।
 ഭൂമ്യോ വൃതായ നോ ബ്രൂഹി യതഃ ഖനാമ തം വയം ।
 ദ്യാൗസ്തേ പൃഷ്ഠം പൃഥിവീ സധസ്ഥമാത്മാ ഽന്തരിക്ഷഃ
 സമുദ്രസ്തേ യോനിഃ । വിഖ്യായ ചക്ഷുഷാ തഥഭി തീഷ്ഠ- [ ] 7

4.1.2.4

പൃതന്യതഃ । ഉത്ക്രാമ മഹതേ സൗഭഗായാ-
 സ്ഥാദാസ്ഥാനാദ് ദ്രവിണോദാ വാജിൻ । വയം സ്യാമ
 സുമതൗ പൃഥിവ്യാ അഗ്നിം ഖനിഷ്യന്ത ഉപസ്ഥേ അസ്യാഃ ।

ഉദക്രമീദ് ദ്രവിണോദാ വാജ്യർവാടകഃ സ ലോകച്
 സുകൃതം പൃഥിവ്യാഃ । തതഃ ഖനേമ സുപ്രതീകമഗ്നിച്
 സുവോ രൂഹാണാ അധി നാക ഉത്തമേ ।
 അപോ ദേവീരൂപ സൃജ മധുമതീരയക്ഷ്മായ പ്രജാഭ്യഃ ।
 താസാഽ സ്ഥാനാദുജ്ജിഹതാ-മോഷധയഃ സുപിപ്പലാഃ ।
 ജിഹ്വർമ്യ- [ ] 8

4.1.2.5

-ഗ്നിം മനസാ ഘൃതേന പ്രതിക്ഷ്യന്തം ഭുവനാനി വിശ്വാ ।
 പൃഥും തിരശ്ചാ വയസാ ബൃഹന്തം വ്യചിഷ്ഠമനച് രഭസം
 വിദാനം । ആ ത്വാ ജിഹ്വർമി വചസാ ഘൃതേനാടരക്ഷസാ
 മനസാ തജ്ജുഷസ്വ । മര്യശ്രീഃ സ്സൃഹയദ്-വർണോ
 അഗ്നിർനാഭിമൃശേ തനുവാ ജർഹ്യുഷാണഃ ।
 പരി വാജപതിഃ കവിരഗ്നിർ ഹവ്യാന്യക്രമീത് ।
 ദധദ് രത്താനി ദാശുഷേ ।
 പരി ത്വാഗ്നേ പുരം വയം വിപ്രച് സഹസ്യ ധീമഹി ।
 ധൃഷദ് വർണം ദിവേദിവേ ഭേത്താരം ( ) ഭങ്ഗുരാവതഃ ।
 ത്വമഗ്നേ ദ്യുഭിസ്ത-മാശുശുക്ഷണിസ്ത-മദ്ഭ്യസ്ത-മശ്നസ്പരി ।

താം വനേഭ്യ സ്തമോഷധീഭ്യ സ്താം നൃണാം നൃപതേ
 ജായസേ ശുചിഃ । 9 (പ്രതൂർവന്മ - സൂര്യസ്യ - തിഷ്ഠ -
 ജിഹ്വര്മി - ഭേത്താരം - വിപ്ശതിഷ്ഠ) (A2)

4.1.3.1

ഭേവസ്യ താ സവിതുഃ പ്രസവേഃശിനോർ ബാഹുഭ്യാം
 പൃഷ്ണാ ഹസ്താഭ്യാം പൃഥിവ്യാഃ സധസ്തേഃശിം
 പുരീഷ്യമന്ഗിരസ്വത് ഖനാമി । ജ്യോതിഷ്ഠന്തം താഃഗേ
 സുപ്രതീകമജ്സേണ ഭാനുനാ ദീദ്യാനം ।

ശിവം പ്രജാഭ്യോഽഹിപ്തം സന്തം പൃഥിവ്യാഃ സധസ്തേഃശിം
 പുരീഷ്യമന്ഗിരസ്വത് ഖനാമി ।

അപാം പൃഷ്ഠമസി സപ്രഥാ ഉർവ്വഗ്നിം
 ഭരിഷ്യദപരാവപിഷ്ഠം । വർധമാനം മഹ ആ ച പുഷ്കരം
 ദിവോ മാത്രയാ വരിണാ പ്രഥസ്യ । ശർമ ച സ്തേമാ- [ ] 10

4.1.3.2

വർമ ച സ്തേമാ അച്ഛിദ്രേ ബഹുലേ ഉദേ ।

വ്യചസ്വതീ സംവസാമാം ഭർതമഗ്നിം പുരീഷ്യം ।

സംവസാമാപ്തം സുവർവിദാ സമീചീ ഉരസാ ഞ്ഞാ ।

അഗ്നിമന്തർ ഭരിഷ്യന്തീ ജ്യോതിഷ്ഠന്ത മജ്സേമിത് ।

പുരീഷോഽസി വിശ്വദരാഃ । അഥർവാ ത്വാ പ്രഥമോ
 നിരമൻമദഗേ । ത്വാമഗേ പുഷ്കരാദധൃമർവാ നിരമൻമത ।
 മൂർധ്വോ വിശ്വസ്യ വാഘതഃ । തമു ത്വാ ദധ്യങ്ങ് ഋഷിഃ
 പുത്ര ഇൗധേ- [ ] 11

4.1.3.3

അഥർവണം । വ്യുത്രഹണം പുരന്ദരം । തമു ത്വാ പാഥ്യോ
 വൃഷാ സമീധേ ദസ്യുഹന്തമം । ധനഞ്ജയച് രണേരണേ ।
 സീദ ഹോതഃ സ്വ ഉ ലോകേ ചികിത്യാൻമ് സാദയാ
 യജഞ്ച് സുകൃതസ്യ യോനൗ । ദേവാവീർഭേവാൻ
 ഹവിഷാ യജാസ്യഗേ ബൃഹദ്-യജമാനേ വയോ ധാഃ ।
 നി ഹോതാ ഹോതൃഷദനേ വിദാനസ്തേഷോ ദീദിവാച്
 അസദമ് സുദക്ഷഃ । അദബ്ധവ്രത പ്രമതിർ വസിഷ്ഠഃ
 സഹസ്രം ദരഃ ശുചിജിഹ്വാ അഗ്നിഃ ।

സച് സീദസ്വ മഹാച് അസി ശോചസ്വ- [ ] 12

4.1.3.4

ദേവവീതമഃ । വി ധൃമമഗേ അരുഷം മീയേധ്യ സൃജ
 പ്രശസ്ത ദർശതം । ജനിഷ്വാ ഹി ജേന്യോ അഗ്രേ അഹ്നാച്
 ഹിതോ ഹിതേഷ്വരുഷോ വനേഷു । ദമേദമേ സപ്ത രതാ
 ദധാനോഽഗ്നിർ ഹോതാ നി ഷ്വസാദാ യജീയാൻ । 13

(സ്ഥ - ഈയേ - ശോചസ - സ്തപ്തവിശ്ശതിശ്ച) (A3)

4.1.4.1

സം തേ വായുർമാതരിശാ ദധാതുത്താനായൈ ഹൃദയം
 യദിവിഷ്ടം । ദേവാനാം യശ്ചരതി പ്രാണമേന തസ്മൈ ച
 ദേവി വഷഡസ്തു തുഭ്യം । സുജാതോ ജ്യോതിഷാ സഹ
 ശർമ്മ വരുഥമാഃസദഃ സുവഃ । വാസോ അഗ്നേ വിശ്വരൂപഃ
 സംവ്യയസ്യ വിഭാവസോ । ഉദു തിഷ്ട സ്വധാരാവ നോ
 ദേവ്യാ കൃപാ । ദൃശേ ച ഭാസാ ബൃഹതാ
 സുശുക്വനിരാഗ്നേ യാഹി സുശസ്തിഭിഃ । 14

4.1.4.2

ഊർധ്വ ഊ ഷു ണ ഊതയേ തിഷ്ടാ ദേവോ ന സവിതാ ।
 ഊർധ്വോ വാജസ്യ സനിതാ യദഞ്ജിഭിർ വാഘദ്ഭിർ
 വിഹ്വയാമഹേ । സ ജാതോ ഗർഭോ അസി
 രോദസ്യോരഗ്നേ ചാരൂർവിഭൃത ഓഷധീഷു ।

ചിത്രഃ ശിശുഃ പരി തമാസ്യക്തഃ പ്ര മാത്യഭ്യോ
 അധി കനിക്രദഗ്നഃ । സ്ഥിരോ ഭവ വീഡാങ്ഗ
 ആശൂർഭവ വാജൂർവൻ । പൃഥൂർഭവ സുഷഭസ്തഥഗ്നഃ
 പുരീഷവാഹനഃ । ശിവോ ഭവ - [ ] 15

4.1.4.3

പ്രജാഭ്യോ॑ മാ॒നു॒ഷീഭ്യ॑സ്തഥ॑മ॒ങ്ഗിരഃ॑ । മാ॒ ദ്യാവാ॑പൃഥ്വിവീ
അഭി॑ ശുശു॒ചോ മാ॑ന്തരി॒ക്ഷം മാ॑ വന॒സ്തതീൻ॑ ।
പ്രൈ॒തു വാജീ॑ കനി॒ക്രദ॑-ന്നാനദദ്-രാ॒സഭഃ॑ പതാ॑ ॥
ഭര॑ന്നഗ്നിം പു॒രീഷ്യം॑ മാ॒ പാദ്യാ॑യുഷഃ പുരാ ।
രാ॒സഭോ॑ വാ॒ം കനി॒ക്രദ॑ത് സു॒യുക്തോ॑ വൃ॒ഷണാ॑ രഥേ॑ ॥
സ വാ॒മഗ്നിം॑ പു॒രീഷ്യ॑മാശു॒ർ ദൂതോ॑ വഹാ॒ദിതഃ॑ ।
വൃ॒ഷാഽഗ്നിം॑ വൃ॒ഷണം॑ ഭര॑ന്നപാ॒ം ഗർഭ॑ദ് സമു॒ദ്രിയം॑ ।
അഗ്ന॑ ആ യാഹി- [ ] 16

4.1.4.4

വീ॒തയ॑ ജ॒തദ് സ॒ത്യം । ഓ॒ഷധ॑യഃ പ്രതി॑ ഗൃഹ്ണീ॒താ
ഽഗ്നി॑മേ॒തദ് ശി॒വമാ॑യന്തമഭ്യ॒ത്ര യു॒ഷ്മാൻ॑ ।
വൃ॒സ്യൻ വി॒ശ്വാ അ॑മതീ॒രരാ॑തീർ നി॒ഷീദ॑ന്നോ അ॒പ
ദൂർമ॑തിദ് ഹ॒നത് । ഓ॒ഷധ॑യഃ പ്രതി॑ മോദധ॒മേനം॑
പു॒ഷ്ഠാവ॑തീഃ സു॒പിപ്ല॑വാഃ । അ॒യം വോ॑ ഗർഭ॑ ജ॒തീയഃ॑
പ്ര॒തദ് സ॒ധസ്ഥ॑മാ॒സഭത്॑ । 17 (സു॒ശ॒സ്തീഭിഃ॑ - ശി॒വോ
ഭവ॑ - യാഹി - ഷട്ത്രി॑ദ്ശ്ച) (A4)

4.1.5.1

വി പാജസാ പൃഥുനാ ശോശുചാനോ ബാധസ്യ ദിഷോ
 രക്ഷസോ അമീവാഃ । സുശർമണോ ബൃഹതഃ ശർമണി
 സ്യാമഗേരഹഃ സുഹവസ്യ പ്രണീതൗ । ആപോ ഹി ഷ്ടാ
 മയോഭുവസ്താ ന ഊർജേ ദധാതന । മഹേ രണായ
 ചക്ഷസേ । യോ വഃ ശിവതമോ രസസ്തസ്യ ഭാജയതേഹ
 നഃ । ഉശതീരിവ മാതരഃ । തസ്മാ അരം ഗമാമ വോ യസ്യ
 ക്ഷയായ ജിന്വഥ । ആപോ ജനയഥാ ച നഃ ।

മിത്രഃ - [ ] 18

4.1.5.2

സപ്തസൃജ്യ പൃഥിവീം ഭൂമീം ച ജ്യോതിഷാ സഹ ।
 സുജാതം ജാതവേദസമഗ്നിം വൈശ്യാനരം വിഭൂം ।
 അയക്ഷ്മായ ത്വാ സപ്തസൃജാമി പ്രജാഭ്യഃ ।
 വിശ്വേ ത്വാ ദേവാ വൈശ്യാനരാഃ സപ്തസൃജന്ത്വാ-
 നുഷ്ടുഭേന ഛന്ദസാഃ ഹിരസ്വത് । രുദ്രാഃ സംഭൃത്യ
 പൃഥിവീം ബൃഹജ്ജ്യോതിഃ സമീധിരേ ।
 തേഷാം ദാനുരജസ്ര ഇച്ഛുക്തോ ദേവേഷു രോചതേ ।
 സപ്തസൃഷ്ടാം വസുഭീ രുദ്രൈർ ധീരൈഃ കർമ്മണ്യാം

മൃദം॑ । ഹസ്താഭ്യാം॑ മൃദാ॑ം കൃതാ॑ സിനി॑വാലീ
കരോ॑തു - [ ] 19

4.1.5.3

താം॑ । സിനി॑വാലീ॒ സുക॑പർദാ॒ സുകു॑രീരാ॒ സ്വാപ॑ശാ ।
സാ॒ തുഭ്യ॑മദിതേ॒ മഹ॑ ഓ॒ഖാം ദധാ॑തു॒ ഹസ്ത॑യോഃ ।
ഉ॒ഖാം കരോ॑തു॒ ശക്ത്യാ॑ ബാ॒ഹുഭ്യാ॑-മദി॑തിർധിയാ ।
മാതാ॑ പു॒ത്രം യഥോ॑പസ്ഥേ॒ സാഽഗ്നിം॑ ബി॒ഭർതു॑ ഗർഭ॒ ആ ।
മഖ॑സ്യ॒ ശിരോ॑ഽസി॒ യജ്ഞ॑സ്യ॒ പദേ॑ സ്ഥഃ ।
വ॒സവ॑സ്താ॒ കൃണാ॑ന്തു॒ ഗായ॑ത്രേണ॒ ഛന്ദ॑സാഽങ്ഗി॒രസ്വത്॑
പൃ॒ഥിവി॑സ്യ॒ രുദ്രാ॑സ്താ॒ കൃണാ॑ന്തു॒ ത്രൈ॑ഷ്ടുഭേന॒
ഛന്ദ॑സാഽങ്ഗി॒രസ്വ-ദന്ത॑രിക്ഷമ॒സ്യ - [ ] 20

4.1.5.4

-ദി॒ത്യാസ്താ॑ കൃണാ॑ന്തു॒ ജാഗ॑തേന॒ ഛന്ദ॑സാഽങ്ഗി॒രസ്വദ്
ദൃൗ॑രസി॒ വിശ്വേ॑ ത്വാ ദേ॒വാ വൈ॑ശ്യാനരാഃ॒ കൃണാ॑ന്ത്വാ-
നു॒ഷ്ടുഭേന॑ ഛന്ദ॑സാഽങ്ഗി॒രസ്വദ്-ദി॒ശോ॑ഽസി॒ ധ്രുവാ॑ഽസി॒
ധാര॑യാ മയി॒ പ്രജാ॑ഽ രായ॑സ്സോഷം॒ ഗൗപ॑ത്യഽ
സു॒വീര്യ॑ഽ സ॒ജാതാ॑ൻ യജ്മാ॒നായാ॑ഽദി॒തൈ
രാ॒സ്താഽസ്യ॑ ദി॒തിസ്തേ॑ ബി॒ലം ഗൃ॑ഹ്ണാതു॒ പാങ്ക്തേ॑ന॒
ഛന്ദ॑സാഽങ്ഗി॒രസ്വത്॑ । കൃ॒തായ॑ സാ॒ മഹീ॑മു॒ഖാം മൃ॒ന്മയീ॑ം

ഘോനിമഗയേ । താം പുത്രേഭ്യഃ സം പ്രാ ( ) യചുദിതിഃ
 ശ്രപയാനിതി । 21 (മിത്രഃ - കരോ - താന്തരീക്ഷമസി - പ്ര -
 ചതാരി ച) (A5)

4.1.6.1

വസവസ്താ യുപയന്തു ഗായത്രേണ ഛന്ദസാഃ ഹിരസ്വാദ്-
 രുദ്രാസ്താ യുപയന്തു ത്രൈഷ്ടുഭേന ഛന്ദസാഃ ഹിരസ്വാ-
 ദാദിത്യാസ്താ യുപയന്തു ജാഗതേന ഛന്ദസാഃ ഹിരസ്വാദ്-
 വിശ്വേ താ ദേവാ വൈശ്വാനരോ യുപയന്ത്യാനുഷ്ടുഭേന
 ഛന്ദസാഃ ഹിരസ്വാ-ദിന്ദ്രസ്താ യുപയന്ത്യാ ഹിരസ്വാദ്-
 വിഷ്ണുസ്താ യുപയന്ത്യാ ഹിരസ്വാദ്-വരുണസ്താ
 യുപയന്ത്യാ ഹിരസ്വാ-ദിതിസ്താ ദേവീ വിശ്വദേവ്യാവതീ
 പൃഥിവ്യാഃ സധസ്തേഃ ഹിരസ്വാത് ഖനത്വാ ദേവാനാം
 താ പതീർ - [ ] 22

4.1.6.2

ദേവീർ വിശ്വ ദേവ്യാവതീഃ പൃഥിവ്യാഃ സധസ്തേ
 ഹിരസ്വാദ്-ദധതുവേ ധിഷ്ണാസ്താ ദേവീർ
 വിശ്വദേവ്യാവതീഃ പൃഥിവ്യാഃ സധസ്തേ ഹിരസ്വാ-
 ദദീന്ധതാമുവേ ഗാന്താ ദേവീർ വിശ്വദേവ്യാവതീഃ
 പൃഥിവ്യാഃ സധസ്തേ ഹിരസ്വാ-പ്രപയന്തുവേ വരുത്രയോ

ജനയസ്താ ദേവീർവിശ്വദേവ്യാവതീഃ പൃഥിവ്യാഃ
 സധസ്ഥേഽങ്ഗിരസ്വത് പചന്തുവേ । മിത്രൈതാമുഖാം
 പചൈഷാ മാ ഭേദി । ഏതാം തേ പരി ദദാമ്യഭിന്തൈത്യ ।

അഭീമാം - [ ] 23

4.1.6.3

മഹിനാ ദിവം മിത്രോ ബഭൂവ സപ്രഥാഃ ।
 ഉത ശ്രവസാ പൃഥിവീം । മിത്രസ്യ ചർഷണീധൃതഃ ശ്രവോ
 ദേവസ്യ സാനസിം । ദധ്മം ചിത്രശ്രവസ്തഥം ।
 ദേവസ്താ സവിതോദാപതു സുപാണിഃ സ്വങ്ഗുരിഃ ।
 സുബാഹുരുത ശക്ത്യാ । അപദ്യമാനാ പൃഥിവ്യാശാ ദിശ
 ആ പൃണ । ഉത്തിഷ്ട ബൃഹതീ ദേവോർധ്വാ തിഷ്ഠ
 ധ്രുവാ താം । വസവസ്താ ഷ്ഠ്വന്തനു ഗായത്രേണ ഛന്ദസാ-
 ഽങ്ഗിരസ്വദ് രുദ്രാസ്താ ഷ്ഠ്വന്തനു ( ) ത്രൈഷ്ടുഭേന
 ഛന്ദസാ ഽങ്ഗിരസ്വ-ദാദിത്യാസ്താ ഷ്ഠ്വന്തനു ജാഗതേന
 ഛന്ദസാ ഽങ്ഗിരസ്വദ്-വിശ്വേ താ ദേവാ വൈശ്യാനരാ
 ആ ഷ്ഠ്വന്താനുഷ്ടുഭേന ഛന്ദസാ ഽങ്ഗിരസ്വത് । 24

(പത്നീ - രിമാഴ് - രുദ്രാസ്താ ഷ്ഠ്വന്തന്വേ - കാന
 വിഴ്ശതിഷ്ഠ) (A6)

4.1.7.1

സമാസ്ത്യാഗ്നഃ ജ്വലന്തോ വർധയന്തു സംഘർഷ്ണാ ജ്വലന്തോ
 യാനി സത്യാ । സം ദിവ്യേന ദീദിഹി രോചനേന വിശ്വാ ആ
 ഭാഹി പ്രദിശഃ പൃഥിവ്യാഃ । സം ചേധ്യസ്യാഗ്നേ പ്ര ച
 ബോധയൈനമുച്ച തിഷ്ഠ മഹതേ സൗഭഗായ ।
 മാ ച രിഷഭുപസത്താ തേ അഗ്നേ ബ്രഹ്മാണസ്തേ യശസഃ
 സന്തു മാഽന്യേ । ത്വാമഗ്നേ വൃണതേ ബ്രാഹ്മണാ ഇമേ
 ശിവോ അഗ്നേ - [ ] 25

4.1.7.2

സം ഘർഷ്ണേ ഭവാ നഃ । സപതഹാ നോ അഭിമാതിജിച്ച
 സ്വേ ഗയേ ജാഗൃഹ്യ പ്രയുച്ഛൻ । ഇഹൈവാഗ്നേ അധി
 ധാരയാ രയിം മാ ത്വാ നിക്രൻ പൂർവചിതോ നികാരിണഃ ।
 ക്ഷത്രമഗ്നേ സുയമമസ്തു തുഭ്യമുപസത്താ വർധതാം തേ
 അനിഷ്ടൃതഃ । ക്ഷത്രേണാഗ്നേ സ്വായുഃ സൗ രഭസ്വ
 മിത്രേണാഗ്നേ മിത്രധേയേ യതസ്വ । സജാതാനാം
 മധ്യമസ്ഥാ ഏധി രാജ്ഞാമഗ്നേ വിഹവ്യോ ദീദിഹീഹ ।
 അതി - [ ] 26

4.1.7.3

നിഹോ അതി സ്രിയോ ട്യുചിത്തി-മത്യരാതിമഗേ ।
 വിശ്വാ ഹൃഗേ ദുരിതാ സഹസ്വാമാസ്മദ്യു സഹവീരാപ്
 രയിനാഃ । അനായുഷ്യോ ജാതവേദാ അനിഷ്ടൂതോ
 വിരാഡഗേ ക്ഷത്രഭ്യദ്-ദീദിഹീഹ ।
 വിശ്വാ ആശാഃ പ്രമുഞ്ചൻ മാനുഷീർഭിയഃ ശിവാദീരദ്യ
 പരി പാഹി നോ വ്യധേ । ബൃഹസ്പതേ സവിതർ
 ബോധയൈനപ് സപ്ശീതം ചിമ്സം തരാപ് സപ്ശീശാധി ।
 വർധയൈനം മഹതേ സൗഭഗായ- [ ] 27

4.1.7.4

വിശ്വ ഏനമനു മദന്തു ദേവാഃ । അമുത്രഭൂയാദധ യദ്യമസ്യ
 ബൃഹസ്പതേ അഭിശസ്തേര മുഞ്ചഃ । പ്രത്യൗഹതാ-മശിനാ
 മൃത്യുമസ്താദ് ദേവാനാ-മഗേ ഭിഷജാ ശചീഭിഃ ।
 ഉദധം തമസസ്സരി പശ്യന്തോ ജ്യോതിരുത്തരം ।
 ദേവം ദേവത്രാ സൂര്യമഗന്മ ജ്യോതിരുത്തമം । 28

(ഇമേ ശിവോ അഗേ - ടി - സൗഭഗായ -
 ചതുസ്തീഷ്ച) (A7)

4.1.8.1

ഊർയാ അസ്യ സമിയോ ഭവന്ത്യൂർയാ ശുക്രാ
 ശോചീഷ്യഗ്നേഃ । ദ്യുമത്തമാ സുപ്രതീകസ്യ സൂനോഃ ।
 തന്മൂനപാദസുരോ വിശ്വവേദാ ദേവോ ദേവേഷു ദേവഃ ।
 പഥ ആനക്തി മധാ ഏതേന ।
 മധാ യജ്ഞം നക്ഷസേ പ്രീണാനോ നരാശ്ചസോ അഗ്നേ ।
 സുകൃദേവഃ സവിതാ വിശ്വവാരഃ । അച്ഛായമേതി ശവസാ
 ഏതേനേധാനോ വഹ്നിർനമസാ । അഗ്നിഃ സ്രുചോ
 അധാരേഷു പ്രയഥ്സു । സ യക്ഷദസ്യ മഹിമാനമഗ്നേഃ
 സ - [ ] 29

4.1.8.2

ഈ മന്ത്രാസ്യ പ്രയസഃ । വസുശ്ചേതിഷ്ടോ വസുധാതമശ്ച ।
 ദാരോ ദേവീരന്വസ്യ വിശ്വേ പ്രതാ ദദന്തേ അഗ്നേഃ ।
 ഉരുവൃചസോ ധാമ്ന പതുമാനാഃ । തേ അസ്യ യോഷണേ
 ദിവ്യേ ന യോനാവുഷാസാനക്താ । ഇമം യജ്ഞമവതാ-
 മധാരം നഃ । ദൈവ്യാ ഹോതാരാവൂർധ്വ-മധാരം നോ
 ട്തേജിഹ്വാമദി ഗൃണീതം । കൃണൂതം നഃ സിഷ്ടിം ।

തിസ്രോ ദേവീർ ബർഹിരേദ്യ് സദന്തിധാ
സരസ്വതീ - [ ] 30

4.1.8.3

ഭാരതീ । മഹീ ഗുണാനാ । തന്നസ്തുരീപമദ്ഭുതം പുരുക്ഷു
ത്വഷ്ടാ സുവീരം । രായസ്പോഷം വിഷ്യതു നാഭിമസ്മൈ ।
വനസ്തതേവ സൃജാ രരാണസ്തമനാ ദേവേഷു ।

അഗ്നിർ ഹവ്യ്യ ശമിതാ സുദയാതി ।
അഗ്നേ സ്വാഹാ കൃണൂഹി ജാതവേദ ഇന്ദ്രായ ഹവ്യം ।
വിശ്വേ ദേവാ ഹവിരിദം ജുഷന്താം । ഹിരണ്യഗർഭഃ
സമവർത്തതാഗ്രേ ഭൂതസ്യ ജാതഃ പതിരേക ആസീത് ।
സ ദാധാര പൃഥിവീം ഭ്യാ - [ ] 31

4.1.8.4

-മുതേമാം ക്വൈസ്യ ദേവായ ഹവിഷാ വിധേമ ।
യഃ പ്രാണതോ നിമിഷതോ മഹിതൈക ഇദ്രാജാ ജഗതോ
ബഭൂവ । യ ഇൗശേ അസ്യ ദിപദശ്ചതുഷ്പദഃ ക്വൈസ്യ
ദേവായ ഹവിഷാ വിധേമ । യ ആത്മാദാ ബലദാ യസ്യ
വിശ്വ ഉപാസതേ പ്രശിഷം യസ്യ ദേവാഃ ।
യസ്യ ഛായാമൃതം യസ്യ മൃത്യുഃ ക്വൈസ്യ ദേവായ

ഹവിഷാ വിധേമ | യസ്യേമേ ഹിമവന്തോ മഹിതാ യസ്യ
സമുദ്രഃ രസയാ സഹാ - [ ] 32

4.1.8.5

-ssഹഃ | യസ്യേമാഃ പ്രദിശോ യസ്യ ബാഹു ക്വൈസ്മ
ദേവായ ഹവിഷാ വിധേമ | യം ക്രന്ദസീ അവസാ
തസ്തദാനേ അഭൈഷ്ടക്ഷേതാം മനസാ രേജമാനേ |
യത്രാധി സൂര ഉദിതൗ വ്യുതി ക്വൈസ്മ ദേവായ ഹവിഷാ
വിധേമ | യേന ദ്യൗരുഗ്രാ പൃഥിവീ ച ദൃഢേ യേന സുവഃ
സ്തദിതം യേന നാകഃ | യോ അന്തരിക്ഷേ രജസോ
വിമാനഃ ക്വൈസ്മ ദേവായ ഹവിഷാ വിധേമ |
ആപോ ഹ യന്മഹതീർ വിശ്വ - [ ] 33

4.1.8.6

-മായൻ ദക്ഷം ദധാനാ ജനയന്തീരഗ്നിം |
തതോ ദേവാനാം നിരവർത്തതാസുരേകഃ ക്വൈസ്മ ദേവായ
ഹവിഷാ വിധേമ | യശ്ചിദാപോ മഹിനാ പര്യപശ്യദ്-ദക്ഷം
ദധാനാ ജനയന്തീരഗ്നിം | യോ ദേവേഷാധി ദേവ ഏക
ആസീത് ക്വൈസ്മ ദേവായ ഹവിഷാ വിധേമ | 34

(അഗ്നേഃ സ - സർവ്വതീ - ദ്യാഃ - സഹ - വിശ്വം -
ചതുസ്തീഷ്വ) (A8)

Special Korvai

(ഊർധ്വാ - യഃ പ്രാണതോ - യ ആത്മാദാ - യസ്യേമേ -
യക്രന്ദസീ - യേന ദൃഘ- രാപോ ഹ യത് - തതോ
ദേവാനാം - യശ്ചിദാപോ - യോ ദേവേഷു - നവ)

4.1.9.1

ആകൃതിമഗ്നിം പ്രയുജം സ്വാഹാ മനോ മേധാമഗ്നിം
പ്രയുജം സ്വാഹാ ചിത്തം വിജ്ഞാതമഗ്നിം പ്രയുജം
സ്വാഹാ വാചോ വിധൃതിമഗ്നിം പ്രയുജം സ്വാഹാ
പ്രജാപതയേ മനവേ സ്വാഹാഽഗ്നയേ വൈശ്വാനരായ
സ്വാഹാ വിശ്വേ ദേവസ്യ നേതുർമർതോ വൃണീത സഖ്യം
വിശ്വേ രായ ഇഷുധൃസി ദൃഗ്ം വൃണീത പുഷ്യസേ
സ്വാഹാ മാ സു ഭിത്വാ മാ സു രിഷോ ദൃഘ്ഹസ
വീഡയസ്വ സു । അംബ ധൃഷ്ടു വീരയസ്വാ - [ ] 35

4.1.9.2

-ഽഗ്നിശ്ചേദം കരിഷ്യമഃ । ദൃഘ്ഹസ ദേവി പൃഥിവീ
സ്വസ്തയ ആസുരീ മായാ സ്വധയാ കൃതാഽസി ।
ജുഷ്ടം ദേവാനാമിദമസ്തു ഹവൃമരിഷ്ടാ ത്വമുദിഹി യജേണ
അസ്മിൻ । മിത്രൈതാമുഖാം തപൈഷാ മാ ദേദി ।
ഏതാം തേ പരി ദദാമ്യഭിത്തെത്യ । ദ്രവന്നഃ സർപിരാസുതിഃ

പ്രതോ ഹോതാ വരേണ്യഃ । സഹസസ്സുത്രോ അദ്ഭുതഃ ।
 പരസ്യോ അധി സംഘ്വതോഽവരാഗ് അഭ്യോ - [ ] 36

4.1.9.3

തര । യത്രാഹമസി താഗ് അവ । പരമസ്യോഃ പരാവതോ
 രോഹിദശ ഇഹാഽഽഗഹി । പുരീഷ്യഃ പുരുപ്രിയോഽഗേ
 താം തരാ മൃധഃ । സീദ താം മാതുരസ്യോ ഉപസ്ഥേ
 വിശ്യാന്യഗേ വയുനാനി വിദാൻ ।

മൈനാമർചിഷാ മാ തപസാഽഭി ശൃശുചോഽന്തരസ്യാഗ്
 ശുക്ര ജ്യോതിർ വിഭാഹി । അന്തരഗേ രൂചാ തമുഖായൈ
 സദനേ സ്വേ । തസ്യോസ്താഗ് ഹരസാ തപൻ ( ) ജാതവേദഃ
 ശിവോ ഭവ । ശിവോ ഭൂതാ മഹ്യമഗ്നേഽഥോ സീദ
 ശിവസ്താം । ശിവഃ കൃതാ ദിശഃ സർവാഃ സ്വാം
 ഘോനിമിഹാഽഽസദഃ । 37 (വീരയസാ - ഽഽ - തപൻ -

വിശ്ശതിശ്ച) (A9)

4.1.10.1

യദഗേ യാനി കാനി ചാഽഽതേ ദാരൂണി ദധുസി ।
 തദസ്തൂ തുഭ്യമിദ്-ഘൃതം തജ്ജുഷസ്വ യവിഷ്യ ।
 യദന്ത്യുപജിഹ്വികാ യദഗ്മോ അതിസർപതി ।

സർവം തദസ്സ തേ ഘൃതം തജ്ജുഷസ്വ യവിഷ്യത ।
 രാത്രിച് രാത്രിമപ്രയാവം ദരന്തോഽശ്വായേവ തിഷ്ഠതേ
 ഘാസമസ്മൈ । രായസ്പോഷേണ സമിഷാ മദന്തോഽഗ്നേ
 മാ തേ പ്രതിവേശാ രിഷാമ । നാഭാ - [ ] 38

4.1.10.2

പൃഥിവ്യാഃ സമിധാനമഗ്നിച് രായസ്പോഷായ ബൃഹതേ
 ഹവമഹേ । ഇരംമദം ബൃഹദുക്ഥം യജത്രം ജേതാരമഗ്നിം
 പൃതനാസു സാസഹിം । യാഃ സേനാ അഭിത്വരീരാ-
 വ്യാധിനീ-രുഗണാ ഉത । യേ സ്തേനാ യേ ച
 തസ്കരാസ്താഽസ്തേ അഗ്നേഽപി ദധാമ്യാസേ । ദഽശ്വോഭ്യാം
 മലിമ്ലുൻ ജംഭൈ-സുസ്കരാച് ഉത । ഹനുഭ്യാഽസ്തേനാൻ-
 ഭഗവസ്താഽസ്താം ഖാദ സുഖാദിതാൻ । യേ ജനേഷു
 മലിമ്ലവഃ സ്തേനാ-സുസ്കരാ വനേ । യേ - [ ] 39

4.1.10.3

കക്ഷേഷാഘാ യവസ്താഽസ്തേ ദധാമി ജംഭയോഃ ।
 യോ അസുഭ്യമരാതീയാദ്-യശ്ച നോ ദേഷതേ ജനഃ ।
 നിന്ദാഭ്യാ അസ്മാൻ ദിഷ്ണാച്ഛ സർവം തം മസുസാ കൂരു ।
 സച്ശിതം മേ ബ്രഹ്മ സച്ശിതം വീര്യം ബലം ।

സപ്തശീതം ക്ഷത്രം ജിഷ്ണു യസ്യോഹമസ്മി പുരോഹിതഃ ।

ഉദേഷാം ബാഹു അതിരമുദാർച്ച ഉദു ബലം ।

ക്ഷിണോമി ബ്രഹ്മണാമിത്രാനുനയാമി - [ ] 40

4.1.10.4

സ്വാഹ് അഹം । ദൃശാനോ രുക്ത ഉർവ്വാ വൃദ്യൗദ്-

ദുർമർഷമായുഃ ശ്രിയേ രുചാനഃ । അഗ്നിരമൃതോ

അഭവദ്യോ-ഭിര്യദേനം ദ്യൗരജനയമ് സുരേതാഃ ।

വിശ്വാ രൂപാണി പ്രതി മുഞ്ചതേ കവിഃ പ്രാസാവീദ്-ഭദ്രം

ദിപദേ ചതുഷ്പദേ । വി നാകമഖ്യമ് സവിതാ വരേണ്യോസനു

പ്രയാണമുഷസോ വിരാജതി । നക്തോഷാസാ സമനസാ

വിരൂപേ ധാപയേതേ ശിശുമേകപ്തം സമീചീ ।

ദ്യാവാ ക്ഷാമാ രുക്തോ - [ ] 41

4.1.10.5

അന്തർവി ഭാതി ദേവാ അഗ്നിം ധാരയൻ ദ്രവിണോദാഃ ।

സുപർണോസസി ഗരുന്മാൻ ത്രിവൃത്തേ ശിരോ ഗായത്രം

ചക്ഷുഃ സ്തോമ ആത്മാ സാമ തേ തനൂർവാമദേവ്യം

ബൃഹദ്-രഥന്തരേ പക്ഷൗ യജ്ഞായജ്ഞിയം പുച്ഛം

ഛന്ദാഽസ്യങ്ഗാനി ധിഷ്ണിയാഃ ശഹാ യജുപ്ഷി നാമ ।

സുപർണോസസി ഗരുന്മാൻ ദിവം ഗച്ഛ സുവഃ പത । 42

(നാഭാ - വനേ യേ - നയാമി - ക്ഷാമാ രുക്മോ -

ഽന്യോത്രിഷ്ശച്ച) (A10)

4.1.11.1

അഗ്നേ യം യജ്ഞമധാരം വിശ്വതഃ പരിഭൂരസി । സ
ഇദേവേഷു ഗച്ഛതി । സോമ യാസ്മൈ മയോഭൂവ ഊതയഃ
സന്തി ദാശുഷേ । താദിരനോഽവിതാ ഭവ ।

അഗ്നിർമൂർധാ > ¹ , ഭൂവഃ > ² ।

ത്വന്നഃ സോമ > ³ , യാ തേ ധാമാനി > ⁴ ।

തഥ് സവിതുർവരേണ്യം ഭർഗോ ദേവസ്യ ധീമഹി ।
ധിയോ യോ നഃ പ്രചോദയാത് । അചിത്തീ യചുകൃമാ
ദൈവേ ജനേ ദീനൈർ ദക്ഷൈഃ പ്രഭൂതീ പൂരുഷത്വതാ । 43

4.1.11.2

ദേവേഷു ച സവിതർ മാനുഷേഷു ച ത്വന്നോ അത്ര
സുവതാദനാഗസഃ । ചോദയിത്രി സൂന്യതാനാം ചേതനീ
സുമതീനാം । യജ്ഞം ദധേ സരസ്വതീ । പാവീരവീ
കന്യാ ചിത്രായുഃ സരസ്വതീ വീരപതീ ധിയം ധാത് ।
ഗാഭിരച്ഛിദ്രച് ശരണച് സജോഷാ ദൂരാധർഷം ഗൃണതേ
ശർമ യച്സത് । പൂഷാ ഗാ അന്വേതു നഃ പൂഷാ

രക്ഷതാർവതഃ । പൃഷ്ഠാ വാജം സനോതു നഃ ।

ശുക്രം തേ അന്യദ്യജതം തേ അന്യ - [ ] 44

4.1.11.3

-ദിഷ്ണുരുപേ അഹനീ ദ്യാരിവാസി । വിശ്വാ ഹി മായാ
അവസി സ്വധാവോ ഭദ്രാ തേ പൃഷ്ണിഹ രാതിരസ്തു ।
തേഽവർധന്ത സ്വതവസോ മഹിത്വനാ ഽനാകം തസ്ഥുരുരു
ചക്രിരേ സദഃ । വിഷ്ണുർ യദ്ധാഽഽവദ്-വൃഷ്ണം മദച്യുതം
ഽവയോ ന സീദന്നധി ബർഹിഷി പ്രിയേ । പ്രചിത്രമർകം
ഗൃണന്തേ തുരായ മാരുതായ സ്വതവസേ ഭരധാം ।

യേ സഹാഽസി സഹസാ സഹന്തേ - [ ] 45

4.1.11.4

രേജന്തേ അഗ്നേ പൃഥിവീ മഖേദ്യഃ ।

വിശ്വേ ദേവാ >5, വിശ്വേ ദേവാഃ >6 ।

ദ്യാവാ നഃ പൃഥിവീ ഇമം സിദ്ധമദ്യ ദിവിസ്ത്വശം ।

യജ്ഞം ദേവേഷു യച്ഛതാം । പ്ര പൂർവജേ പിതരാ

നവ്യസീദിർ ഗീർഭിഃ കൃണുധ്വം സദനേ ജതസ്യ ।

ആ നോ ദ്യാവാപൃഥിവീ ദൈവ്യേന ജനേന യാതം

മഹി വാം ഽവരൂഥം । അഗ്നിം സ്തോമേന ബോധയ

സമിധാനോ അമർത്യം । ഹവ്യാ ദേവേഷു നോ ദധത് ।

സ ഹവ്യവാധമർത്യ ഉശിഗ്ദ്ധൃതശ്ചനോഹിതഃ ( ) ।

അഗ്നിർധിയാ സമൃണ്വതി । ശന്നോ ഭവന്തു > ⁷ ,

വാജേവാജേ > ⁸ । 46 (പുരുഷത്വാതാ - യജതന്തേ അന്യഥ് -
സഹന്തേ - ചനോഹിതോ - ഹവ്യം ച) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(യുഞ്ചാന - ഇമാമഗൃഭ്ണൻ - ദേവസ്യ - സന്തേ -
വി പാജസാ - വസവസ്ത്വാ - സമാസ്ത്വാർ - ഭാവാ-
അസ്യാകൃതിം-യദഗ്നേ യാൻ-യഗ്നേ യം യജ്ഞ-മേകാ
ദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(യുഞ്ചാനോ - വർമ ച സ്ഥ - ആദിത്യസ്ത്വാ - ഭാരതീ -
സ്വാഹ് അഹ് - ഷച്ഛതാരിഹ്ശത്)

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 4 :-

(യുഞ്ചാനോ - വാജേവാജേ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ചതുർത്ഥ കാണ്ഡേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

4.1.1 Appendix

4.1.11.1 – അഗ്നിർമൂർധാ >¹ ഭൂവഃ >² ।

അഗ്നിർമൂർധാ ദിവഃ കകുത് പതിഃ പൃഥിവ്യാ അയം ।
അപാച് രേതാച്സി ഗിന്വതി ॥

ഭൂവോ യജ്ഞസ്യ രജസശ്ച നേതാ യത്രാ നിയുദ്ഭിഃ
സചസേ ശിവാഭിഃ । ദിവി മൂർധാനം ദധിഷേ സുവർഷാ
ജിഹ്വാമഗ്നേ ചക്ഷുഷേ ഹവ്യവാഹം ॥

(Appearing in TS 4-4-4-1)

4.1.11.1 ത്വന്നഃ സോമ >³, യാ തേ ധാമാനി >⁴ ।

ത്വം നഃ സോമ വിശ്വതോ രക്ഷാ രാജന്നഘായതഃ ।
ന രിഷ്യേത് ത്വാവതഃ സഖാഃ ॥

യാ തേ ധാമാനി ദിവി യാ പൃഥിവ്യാം യാ
പർവതേഷോഷധീഷ്ഠസ്തം ।
തേഭിർനോ വിശ്വൈഃ സുമനാ അഹേഡൻ രാജൻമ-
സോമ പ്രതി ഹവ്യാ ഗൃഭായ ॥

(Appearing in TS 2-3-14-1)

4.1.11.4- വിശ്വേദേവാ > ⁵, വിശ്വേദേവാഃ > ⁶ ।

വിശ്വേദേവാ ഋതാവ്യയ ഋതുഭിർ ഹവനശ്രുതഃ ।

ജുഷന്താം യുജ്യം പയഃ ॥

വിശ്വേദേവാഃ ശൃണുതേമച് ഹവം മേ യേ അന്തരിക്ഷേ യ
ഉപ ദൃവിഷു । യേ അഗ്നിജിഹ്വാ ഉത വാ യജത്രോ
ആസദ്യാസ്മിൻ ബർഹിഷി മാദയധാം ॥

(Appearing in TS 2.4.14.5)

4.1.11.4 -ശന്നോ ഭവന്തു > ⁷, വാജേവാജേ > ⁸ ।

മിതദ്രവഃ സഹസ്രസാ മേധസാന്താ സനിഷ്യവഃ ।

മഹോ യേ രത്നച് സമിഥേഷു ജഭിരേ **ശന്നോ ഭവന്തു**
വാജിനോ ഹവേഷു ।

വാജേവാജേ വത വാജിനോ നോ ധനേഷു വിപ്രാ
അമൃതാ ഋതജ്ഞാഃ ॥

(Appearing in TS 1.7.8.2)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

4.2 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ ദ്വീതീയഃ പ്രശ്നഃ -

ദേവയജനഗ്രഹാഭിധാനം

4.2.1.1

വിഷ്ണോഃ ക്രമോഽസ്യഭിമാതിഹാ ഗായത്രം ചരന് ആ രോഹ
പൃഥിവീമനു വിക്രമസ്വ നിർഭക്തഃ സ യം ദിഷ്ണോ വിഷ്ണോഃ
ക്രമോഽസ്യഭിശസ്തിഹാ ത്രൈഷ്ടുഭം ചരന് ആ രോഹാ-
ന്തരിക്ഷമനു വിക്രമസ്വ നിർഭക്തഃ സ യം ദിഷ്ണോ വിഷ്ണോഃ
ക്രമോഽസ്യരാതീയതോ ഹന്താ ജാഗതം ചരന് ആ രോഹ
ദിവമനു വിക്രമസ്വ നിർഭക്തഃ സ യം ദിഷ്ണോ വിഷ്ണോഃ - [ ] 1

4.2.1.2

ക്രമോഽസി ശത്രുയതോ ഹന്താഽനുഷ്ടുഭം ചരന് ആ രോഹ
ദിശോഽനു വിക്രമസ്വ നിർഭക്തഃ സ യം ദിഷ്ണഃ ।
അക്രന്ദഗ്നിഃ സുനയന്നിവ ദ്യൗഃ ക്ഷാമാ രേരിഹദ്-വീര്യഃ
സമഞ്ജൻ । സഭ്യോ ജജ്ഞാനോ വി ഹീമിദ്ധോ അഖ്യഭാ
രോദസീ ഭാനുനാ ഭാത്യന്തഃ । അഗ്നേഽഭ്യാവർതിന്നഭി ന

ആ വർത്തസ്യാഽഽയുഷാ വർചസാ സന്യാ മേധയാ പ്രജയാ
ധനേന । അഗ്നേ - [ ] 2

4.2.1.3

അങ്ഗിരഃ ശതം തേ സന്ത്യാവൃതഃ സഹസ്രം ത
ഉപാവൃതഃ । താസാം പോഷസ്യ പോഷേണ പുനർനോ
നഷ്ടമാ കൃധി പുനർനോ രയിമാ കൃധി ।
പുനരൂർജാ നിവർത്തസ്വ പുനരഗ്ന ഇഷാഽഽയുഷാ ।
പുനർനഃ പാഹി വിശ്വതഃ । സഹ രയോ നി വർത്തസ്യാഗ്നേ
പിന്വസ്വ ധാരയാ । വിശ്വപ്സ്തനിയാ വിശ്വതസ്സരി ।

ഉദുത്തമം ഽവരുണ പാശ മസ്മദവാധമം - [ ] 3

4.2.1.4

വി മധ്യമഃ ശ്രമായ । അഥാ വയമാദിത്യ വ്രതേ
തവാനാഗസോ അദിതയേ സ്യാമ । ആ ത്വാഹാർഷ-
മന്തരഭൂർ ധ്രുവസ്തിഷാ ഽവിചാചലിഃ । വിശ്വസ്താ സർവാ
വാണുന്ത്യാസ്തിൻ രാഷ്ട്രമധി ശ്രയ । അഗ്നേ
ബൃഹന്നുഷസാമൂർധ്വോ അസ്ഥാനിർ ജഗ്മിവാൻ-
തമസോ ജ്യോതിഷാഽഽഗാത് । അഗ്നിർഭാനുനാ രുശതാ
സ്വങ്ഗ ആ ജാതോ വിശ്വാ സദ്മാനൃപ്രാഃ ।
സീദ താം മാതുരസ്യാ - [ ] 4

4.2.1.5

ഉപസ്ഥേ വിശ്വാന്യഗേ വയുനാനി വിദാൻ ।
 മൈനാമർചിഷാ മാ തപസാഽഭി ശുശുചോഽന്തരസ്യാഽ
 ശുക്രജ്യോതിർവി ഭാഹി । അന്തരഗേ രൂപാ തമുഖായൈ
 സദനേ സ്വേ । തസ്യാസ്ത്വാ ഹരസാ തപഞ്ജാതവേദഃ
 ശിവോ ഭവ । ശിവോ ഭൂതാ മഹ്യമഗ്നേഽഥോ സീദ
 ശിവസ്ത്വം । ശിവഃ കൃതാ ദിശഃ സർവാഃ സ്വാം
 യോനിമിഹാഽഽ സദഃ । ഹഽസഃ ശുചിഷദ് ( )
 വസുരന്തരിക്ഷ-സദ്ധോതാ വേദിഷദതിമിർ ദുരോണസത് ।
 നൃഷദരസദ് ഗൃതസദ് വ്യോമസ-ദബ്ജാ ഗോജാ ഗൃതജാ
 അദ്രിജാ ഗൃതം ബൃഹത് । 5

(ദിവമനു വി ക്രമസ്യ നിർഭക്തഃ സ യം ദിഷ്ണോ വിഷ്ണോർ
 - ഭവന്നേനാഗേ - ധമ - മസ്യഃ - ശുചിഷഥ് -
 ഷോഡശ ച) (A1)

4.2.2.1

ദിവസ്സരി പ്രഥമം ജ്ഞേത അഗ്നിരസ്മദ് ദ്വിതീയം പരി
 ജാതവേദഃ । തൃതീയമഹ്നു നൃമണാ അജസ്രമിന്ധാന
 ഏനം ജരതേ സ്വാധീഃ । വിദ്മാ തേ അഗേ ത്രേധാ
 ത്രയാണി വിദ്മാ തേ സദ്മ വിഭൂതം പുരുത്രാ ।

വിദ്മാ തേ നാമ പരമം ഗുഹാ യദിദ്മാ തമുത്സം യത്
 ആജഗൻമ | സമുദ്രേ ത്വാ നൃമണാ അഹ്ണാന്തർ നൃചക്ഷാ
 ഞായേ ദിവോ അഗ്ന ഊധൻ | തൃതീയേ ത്വാ - [ ] 6

4.2.2.2

രജസി തസ്ഥിവാꣳ സമൃതസ്യ യോനൗ മഹിഷാ
 അഹിമ്പൻ | അക്രന്ദദഗ്നിഃ സ്തനയന്നിവ ദൃഃ ക്ഷാമാ
 രേരിഹദ്-വീര്യഃ സമഞ്ജൻ | സദ്യോ ജജ്ഞാനോ
 വി ഹീമിദ്ധോ അഖ്യദാ രോദസീ ഭാനുനാ ഭാത്യന്തഃ |
 ഉശിക് പാവകോ അരതിഃ സുമേധാ മർതേഷ്വഗ്നിരമൃതോ
 നി ധായി | ഇയർതി ധൃമമരുഷം ഭരിദ്രദൃച്ഛുകേണ
 ശോചിഷാ ദ്യാമിനക്ഷത് | വിശ്വസ്യ കേതുർ ഭുവനസ്യ
 ഗർഭ ആ - [ ] 7

4.2.2.3

രോദസീ അപൃണാജ്ജായമാനഃ | വീഡും ചിദദ്രിമഭിനത്
 പരായൻ ജനാ യദഗ്നിമയജന്ത പഞ്ച | ശ്രീണാമുദാരോ
 ധരുണോ രയീണാം മനീഷാണാം പ്രാർപണഃ സോമഗോപാഃ |
 വസോഃ സ്മൃനുഃ സഹസോ അഹ്ണു രാജാ വി ഭാത്യഗ്ര
 ഉഷസാമിധാനഃ | യസ്മൈ അദ്യ കൃണവദ്-ഭദ്രശോചേഽപൃപം

ദേവ ഏ॒ത॒വ॒ന്തമ॑ഗേ । പ്ര॒തം ന॑യ പ്ര॒തരാ॑ം വ॒സ്യോ അ॒ച്ഛാദി॑
 ദൃ॒ക്തം ദേ॒വദ॑ക്തം യ॒വിഷു॑ । ആ - [ ] 8

4.2.2.4

തം ദജ॑ സൗ॒ശ്രവ॑സേ॒ഷാഗ॑ ഉ॒ക്ഥ-ഉ॒ക്ഥ ആ ദജ॑
 ശ॒സ്യമാ॑നേ । പ്രി॒യഃ സു॒ര്യേ പ്രി॒യോ അ॒ഗ്നാ ദ॒വാത്യു-
 ജ്ജാ॒തേന॑ ദി॒നദ॒വുജ്ജ॑നി॒ന്തൈഃ । താ॒മഗേ॑ യജ്ജമാ॒നാ
 അ॒നു ദൃ॒ക്തം വി॒ശ്വാ വ॒സുനി॑ ദധി॒രേ വാ॒ര്യാണി॑ ।
 താ॒യാ സ॒ഹ ദ്ര॒വിണ॑മി॒ച്ഛമാ॑നാ പ്ര॒ജം ഗോ॑മ॒ന്തമു॒ശിജോ॑
 വി വ॒വ്രുഃ । ദൃ॒ശാനോ॑ രു॒ക്ത ഉ॒ർവ്വാ വൃ॒ദ്യാദ്-
 ദു॒ർമ॒ർഷ॑മാ॒യുഃ ശ്രി॒യേ രു॒ചാനഃ॑ । അ॒ഗ്നിര॒മൃതോ॑ അ॒ഭവദ്-
 വ॒യോദി॑ര്യദേ- ( ) -നം ദൃ॒ഠര॑ജ॒നയ॑ഥ് സു॒രേതാഃ॑ । 9

(തൃ॒തിയേ॑ താ - ഗർഭ॑ ആ - യ॒വിഷു॑ss - യ -

ച॒താരി॑ ച) (A2)

4.2.3.1

അ॒ന്നപ॑തേ॒ന്നസ്യ॑ നോ ദേ॒ഹ്യന॑മീ॒വസ്യ॑ ശു॒ഷ്ണി॑നഃ ।
 പ്ര പ്ര॒ദാതാ॑രം താ॒രിഷ॑ ഉ॒ർജം॑ നോ ധേ॒ഹി ദി॒പദേ॑
 ച॒തുഷ്ഠദേ॑ । ഉ॒ദു താ॑ വി॒ശ്വേ ദേ॒വാ അ॒ഗ്നേ ഭ॑ര॒ന്തു ചി॑ത്തി॒ഭിഃ ।
 സ നോ॑ ഭവ॒ശിവ॑തമഃ സു॒പ്രതീ॑കോ വി॒ഭാവ॑സുഃ ।
 പ്രേ॒ദഗേ॑ ജ്യോതി॒ഷ്ഠാൻ യാ॒ഹി ശി॒വേഭി॑ -ര॒ർചി॑ഭി॒സ്ത്വം ।

ബൃഹദ്ദിർ-ഭാനുദിർ-ഭാസൻ മാ ഹിച്ഛീ സ്മനുവാ പ്രജാഃ ।
 സമിധാഽഗ്നിം ദിവസ്യത ഘൃതൈർ ബോധയതാതിഥിം ।

ആ - [ ] 10

4.2.3.2

ഽസ്മിൻ ഹവ്യാ ജുഹോതന । പ്ര പ്രായമഗ്നിർ ഭരതസ്യ
 ശൃണ്വേ വി യഥ് സൂര്യോ ന രോചതേ ബൃഹദ്ഭാഃ ।
 അഭി യഃ പൂരും പൃതനാസു തസ്ഥൗ ദീദായ ദൈവേഷാ
 അതിഥിഃ ശിവോ നഃ । ആപോ ദേവീഃ പ്രതി ഗൃഹ്ണീത
 ഭസ്മൈതഥ് സ്വോനേ കൃണുധാച്ഛൂരഭാവു ലോകേ ।
 തസ്മൈ നമന്താം ജനയഃ സുപതീർ മാതേവ പുത്രം
 ബിഭൃതാ സ്വേനം । അഹ്ണഗ്നേ സധിഷ്ഠവ- [ ] 11

4.2.3.3

സൗഷധീരനു രുധ്യസേ । ഗർഭേ സഞ്ജായസേ പുനഃ ।
 ഗർഭോ അന്യോഷധീനാം ഗർഭോ വനസ്തതീനാം ।
 ഗർഭോ വിശ്വസ്യ ഭൂതസ്യാഗ്നേ ഗർഭോ അപാമസി ।
 പ്രസദ്യ ഭസ്മനാ യോനിമപശ്യ പൃഥിവീമഗ്നേ ।
 സച്ഛൂജ്യ മാതൃഭിസ്താം ജ്യോതിഷ്ഠാൻ പുനരാഽസഭേഃ ।
 പുനരാസദ്യ സദനമപശ്യ പൃഥിവീമഗ്നേ ।

ശേഷേ മാതുര്യമോപസ്ഥേ ടന്തരസ്യാച് ശിവതമഃ ।

പുനരൂർജാ - [ ] 12

4.2.3.4

-നി വർതസ്വ പുനരഗ്ന ഇഷാ ട്ടയുഷാ । പുനർനഃ പാഹി
വിശ്വതഃ । സഹ രജാ നി വർതസ്വാഗേ പിന്വസ്വ ധാരയാ ।
വിശ്വഹ്സ്മിനീയാ വിശ്വതസ്സരി । പുനസ്ത്വാ ട്ടദിത്യാ രൂദ്രാ
വസവഃ സമിന്ധതാം പുനർബ്രഹ്മാണോ വസുനീമ
യജ്ഞഃ । ഘൃതേന താം തനുവോ വർധയസ്വ സത്യാഃ
സന്തു യജമാനസ്യ കാമാഃ । ബോധാ നോ അസ്യ വചസോ
യവിഷ്ഠ മഹ്വിഷ്ടസ്യ പ്രഭൃതസ്യ സ്വധാവഃ । പീയതി തോ
അനു ( ) തോ ഗുണാതി വന്ദാരുസ്തേ തനുവം വന്ദേ
അഗേ । സ ബോധി സ്മരിർ മഘവാ വസുദാവാ
വസുപതിഃ । യുയോധ്യസ്തദ് ദേഷാച്സി । 13

(ആ - തവോർ - ജാട - നു - ഷോഡശ ച) (A3)

4.2.4.1

അപേത വീത വി ച സർപതാതോ യേട്ര സ്ഥ പുരാണാ
യേ ച നൃതനാഃ । അദാദിദം യമോഽവസാനം പൃഥിവ്യാ
അക്രന്നിമം പിതരോ ലോകമസ്തേ ।

അഗ്നേർ ദസ്മാസ്യഗ്നേഃ പുരീഷമസി സംജ്ഞാനമസി
കാമധർമ്മം മയി തേ കാമധർമ്മം ഭൂയാത് ।

സം യാ വഃ പ്രിയാസ്തനുവഃ സം പ്രിയാ ഹൃദയാനി വഃ ।
ആത്മാ വോ അസ്തു - [ ] 14

4.2.4.2

സംപ്രിയഃ സംപ്രിയാസ്തനുവോ മമ । അയച് സോ
അഗ്നിർ യസ്മിൻ-സോമമിന്ദ്രഃ സുതം ദധേ ജംഭരേ
വാവശാനഃ । സഹസ്രിയം വാജമത്യം ന സപ്തിച്
സസവാൻ-സൻ-സ്തൃയസേ ജാതവേദഃ ।

അഗ്നേ ദിവോ അർണമച്ഛാ ജിഹാസ്യച്ഛാ ദേവാച്
ഊചിഷേ ധിഷ്ഠിയാ യേ । യാഃ പരസ്താദ്-രോചനേ
സൂര്യസ്യ യാശ്ചാ വസ്താ-ദുപതിഷ്ഠന്ത ആപഃ । അഗ്നേ
യത് തേ ദിവി വർചഃ പൃഥിവ്യാം യദോഷധീഷ്ഠ - [ ] 15

4.2.4.3

-ഏവ വാ യജത്ര । യേനാന്തരിക്ഷ-മുർവാതതൻമ ത്വേഷഃ
സ ഭാനുർർണവോ നൃചക്ഷാഃ । പുരീഷ്യാസോ അഗ്നയഃ
പ്രാവണേഭിഃ സജോഷസഃ । ജുഷന്താച് ഹവ്യമാഹുതമനമീവാ
ഇഷോ മഹീഃ । ഇഡാമഗ്നേ പൂരുദച് സച് സനിം

ഗോഃ ശശ്വത്തമച് ഹവമാനായ സാധ । സ്യാന്നഃ
 സുനുസ്തനയോ വിജാവാഃഗേ സാ തേ സുമതിർ ഭൂതാസ്മേ ।
 അയം തേ യോനിർ ഗൃതിയോ യതോ ജാതോ അരോചമാഃ ।
 തം ജാന - [ ] 16

4.2.4.4

ന്നഗ്ന ആ രോഹാഥാ നോ വർധയാ രയിം । ചിദസി
 തയാ ദേവതയാഃങ്ഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ പരിചിദസി
 തയാ ദേവതയാഃങ്ഗിരസ്വാദ് ധ്രുവാ സീദ ലോകം
 പൃണ ചിദ്രം പൃണാഥോ സീദ ശിവാ താം ।
 ഇന്ദ്രാഗ്നീ ത്വാ ബൃഹസ്സതിരസ്തിൻ യോനാവസീഷദൻ ।
 താ അസ്യ സൂദദോഹസഃ സോമഃ ശ്രീണന്തി പൃശ്നയഃ ।
 ജന്മൻ ദേവാനാം വിശ്വസ്മിഷാ രോചനേ ദിവഃ । 17

(അസ്മോ - ഷഡീഷു - ജാന - നഷ്ടാചതാരിശ്ശച്ച) (A4)

4.2.5.1

സമിതച് സങ്കല്പേമാച് സംപ്രിയൗ രോചിഷു
 സുമനസ്യമാനൗ । ഇഷമൂർജമദി സംവസാനൗ സം വാം
 മനാച്സി സം വ്രതാ സമു ചിത്താന്യാഃകരം ।
 അഗ്നേ പുരീഷ്യാധിവാ ദവാ താം നഃ ।

ഇഷമുർജം യജമാനായ ധേഹി ।

പുരീഷ്യസ്തമഗേ രയിമാൻ പുഷ്ടിമാപ് അസി ।

ശിവാഃ കൃത്വാ ദിശഃ സർവാഃ സ്വാം യോനിമിഹാഽസദഃ ।

ഭവതം നഃ സമനസൗ സമോകസാ - [ ] 18

4.2.5.2

-വരേപസൗ । മാ യജ്ഞപ് ഹിപ്സിഷ്ടം മാ യജ്ഞപതിം

ജാതവേദസൗ ശിവൗ ഭവതമദ്യ നഃ । മാതേവ പുത്രം

പൃഥിവീ പുരീഷ്യമഗ്നിഃ സേ യോനാവദാരുഖാ ।

താം വിശ്വൈർ ദേവൈർ ഋതുഭിഃ സംവിദാനഃ പ്രജാപതിർ

വിശ്വകർമ്മാ വി മുഞ്ചതു । യദസ്യ പാരേ രജസഃ ശുക്രം

ജ്യോതിരജായത । തം നഃ പർഷദതി ദിഷോഽഗേ

വൈശ്യാനര സ്വാഹാ ।

നമഃ സു തേ നിർഋതേ വിശ്വരുപേ - [ ] 19

4.2.5.3

ഽയസ്മയം വി ചൃതാ ബന്ധമേതം । യമേന താം യഥ്യാ സം

വിദാനോത്തമം നാകമധി രോഹയേമം । യത്തേ ദേവീ

നിർഋതിരാബബന്ധ ദാമ ഗ്രീവാസ വിചർത്യം ।

ഇദം തേ തദ് വിഷ്യാമ്യായുഷോ ന മധ്യാദമാ ജീവഃ

പി॒തൃ॒മ॒ദ്ധി॒ പ്ര॒മു॒ക്തഃ॑ । യ॒സ്യാ॑സ്മൈ॒ അ॒സ്യാഃ॑ ക്രൂ॒ര
ആ॒സ॒ഞ്ജു॒ഹോ॒മ്യേഷാ॑ം ബ॒ന്ധാ॑നാമ॒വ॒സർജ്ജ॑നായ ।
ഭൃ॒മി॒രി॒തി॒ ത്വാ॒ ജ॒നാ॒ വി॒ദുർ നി॒ർള॑തി - [ ] 20

4.2.5.4

രി॒തി॒ ത്വാ॒ ഹം പ॒രി വേ॒ദ വി॒ശ്വ॑തഃ । അ॒സു॒ൻ വ॒ന്തമ॑
യ॒ജമാ॑നമി॒ച്ഛ സ്തേ॒ന॒സ്യേ॒ത്യാൻ-ത॑സ്കു॒ര॒സ്യാൻ വേ॑ഷി ।
അ॒ന്യ മ॒സ-ദി॒ച്ഛ സാ॒ ത ഇ॒ത്യാ നമോ॑ ദേ॒വി നി॒ർള॑തേ
തു॒ഭ്യമ॑സ്തു । ദേ॒വീമ॑ഹം നി॒ർള॑തിം ^ഽവ॒ന്ദമാ॑നഃ പി॒തേ॒വ
പു॒ത്രം ദ॒സയേ॑ വ॒ചോ॑ഭിഃ । വി॒ശ്വ॑സ്യ യാ ജായ॑മാന॒സ്യ
വേ॒ദ ശി॑രഃ ശി॒രഃ പ്ര॒തി സു॒രീ വി ച॑ഷ്ടേ । നി॒വേ॒ശനഃ॑
സ॒ങ്ഗ॑മ॒നോ വ॒സു॒നാം ^ഽവി॒ശ്വാ രൂ॒പാഭി॑ ച॒ഷ്ടേ - [ ] 21

4.2.5.5

ശ॒ചീ॒ഭിഃ । ദേ॒വ ഇ॒വ സ॒വി॒താ സ॒ത്യധർമേ॑ന്ദ്രോ ന ത॒സ്ഥൗ
സമ॑രേ പ॒ഥീ॒നാം । സം ^ഽവ॒ര॒ത്രാ ദ॒ധാ॒തന॑ നി॒രാ॒ഹാ॒വാൻ
കൃ॑ണോ॒തന॑ । സി॒ഞ്ചാ॑മ॒ഹാ അ॒വ॒ടമു॒ദ്രി॑ണ് ^ഽവ॒യം
^ഽവി॒ശ്വാഹാ॑ഭ॒സ്മമ॑ക്ഷി॒തം । നി॒ഷ്ക്ര॑താ॒ഹാ-വ॒മ॒വ॒ട
സു॒വ॒ര॒ത്രം സു॒ഷേ॑ച॒നം । ഉ॒ദ്രി॑ണ് ^ഽസി॒ഞ്ചേ॑ അ॒ക്ഷി॒തം ।
സീ॒രാ യു॑ണ്ണ॒ന്തി ക॒വ॒യോ യു॒ഗാ വി ത॑ന്വ॒തേ പൃ॒ഥക് ।

ധീ॑രാ॒ ദേ॒വേഷു॑ സു॒മ॒യാ ।

യു॒നക്ത॑ സീ॒രാ വി യു॒ഗാ ത॑ന്നോത കൃ॒തേ യോ॒നൗ

വപ॑തേഹ - [ ] 22

4.2.5.6

ബീ॑ജം । ഗി॒രാ ച॑ ശ്രു॒ഷ്ടിഃ സഭ॑രാ അ॒സന്നോ॑ നേദീ॒യ ഇ॒ഥ്

സൃ॒ണ്യാ പ॑ക॒മാ ട॑യത് । ലാ॒ങ്ഗ॑ലം പ॒വീര॑വച് സു॒ശേവ॑ച്

സു॒മതി॑മ്സരു । ഉ॒ദിത് കൃ॑ഷ॒തി ഗാ॑മ॒വിം പ്ര॑ഹർവ്യം ച॒

പീ॒വരീ॑ം । പ്ര॒സ്ഥാ॑വദ്-ര॒ഥവാ॑ഹനം । ശൂ॒നം നഃ॑ ഫാ॒ലാ

വി തു॑ദ॒ന്തു ഭൂ॑മിച് ശൂ॒നം കീ॑നാശാ അ॒ഭി യ॑ന്തു വാ॒ഹാൻ ।

ശൂ॒നം പ॑ർജ്ജ॒ന്യോ മ॑ധു॒നാ പ॑യോഭിഃ ശൂ॒നാ॑സീരാ

ശൂ॒നമ॑സ്താ॒സു ധ॑ത്തം । കാ॒മം കാ॑മദു॒ഷേ ധു॑ക്ഷാ മി॒ത്രായ॑

( ) വ॑രുണായ ച । ഇ॒ന്ദ്രാ॑യാഗ॒ന്യേ പൃ॑ഷ്ണ ഓ॒ഷധീ॑ഭ്യഃ

പ്ര॒ജാഭ്യഃ॑ । ഫൃ॒തേന॑ സീ॒താ മ॑ധു॒നാ സ॑മ॒ക്താ വി॑ശ്വൈർ

ദേ॒വൈര॑നു॒മതാ॑ മ॒രുദ്ഭിഃ॑ । ഊ॒ർജ॑സ്വതീ പ॒യസാ॑

പി॒ന്വമാ॑നാ॒സ്താൻമ് സീ॑തേ പ॒യസാ॑ഭ്യോ-വ॒വൃഥ്സ്വ । 23

(സമോ॑കസൗ - വിശ്വരു॑പേ - വിദു॑ർ നിർജ്ജ॑തി - രഭി ച॑ഷ്ട

- ഇ॒ഹ - മി॒ത്രായ॑ - ദ്വാ॒വിച്ശ॑തിശ്ച) (A5)

4.2.6.1

യാ ജാതാ ഓഷധയോ ദേവേഭ്യസ്ത്രിയുഗം പുരാ ।
 മന്ദാമി ബഭ്രുണാമഹഃ ശതം ധാമാനി സപ്ത ച ।
 ശതം വോ അംബ ധാമാനി സഹസ്രമൂത വോ രൂഹഃ ।
 അഥാ ശതകൃതോ യൂയമിമം മേ അഗദം കൃത ।
 പുഷ്പാവതീഃ പ്രസൂവതീഃ ഫലിനീരഹലാ ഉത ।
 അശ്വാ ഇവ സജിത്വരീർ വീര്യഃ പാരയിഷ്ഠവഃ ।
 ഓഷധീരിതി മാതര-സ്തദോ ദേവീ-രൂപ ബ്രൂവേ ।
 രപാഃസി വിഷ്ണുതീരിത രപ - [ ] 24

4.2.6.2

-ശ്വാതയമാനാഃ ।
 അശ്വത്ഥേ വോ നിഷദനം പർണേ വോ വസതിഃ കൃതാ ।
 ഗോഭാജ ഇത് കിലാസഥ യഥ് സനവഥ പുരുഷം ।
 യദഹം വാജയ-ന്നിമാ ഓഷധീർ ഹസ്ത ആദയേ ।
 ആത്മാ യക്ഷ്മസ്യ നശ്യതി പുരാ ജീവഗൃഭോ യഥാ ।
 യദോഷധയഃ സംഗച്ഛന്തേ രാജാനഃ സമിതാ വിവ ।
 വിപ്രഃ സ ഉച്യതേ ഭിഷഗ്രക്ഷോഹാ മീവ ചാതനഃ ।
 നിഷ്കൃതീർ നാമ വോ മാതാഽഥാ യൂയഃസ്ഥ സംകൃതീഃ ।

സരാഃ പതത്രിണീഃ - [ ] 25

4.2.6.3

സ്ഥന യദാ മയതി നിഷ്ക്രൂത ।
 അന്യാ വോ അന്യാമവ-ത്വന്യാഽന്യസ്യോ ഉപാവത ।
 താഃ സർവാ ഓഷധയഃ സംവിദാനാ ഇദം മേ പ്രാവതാ
 വചഃ । ഉച്ഛൃഷ്ടാ ഓഷധീനാം ഗാവോ ഗോഷ്ടാ ദിവേരതേ ।
 ധനം സനിഷ്യന്തീ നാമാത്മാനം തവ പൂരുഷ ।
 അതി വിശ്വാഃ പരിഷ്വാഃ സ്തേന ഇവ വ്രജമക്രമുഃ ।
 ഓഷധയഃ പ്രാച്യുച്യവൂർ യത് കിം ച തനുവാം രപഃ ।
 യാ - [ ] 26

4.2.6.4

-സ്ത ആതസ്ഥു-രാത്മാനം യാ ആവിവിശുഃ പരുഃ പരുഃ ।
 താസ്തേ യക്ഷ്മം വിബാധന്താ മുഗ്രോ മദ്ധ്യ മശീരിവ ।
 സാകം യക്ഷ്മ പ്ര പത ശ്വേനേന കികിദീവിനാ ।
 സാകം വാത്സ്യ-ധ്രാജ്യാ സാകം നശ്യ നിഹാകയാ ।
 അശ്വാവതീം സോമവതീ മുർജയന്തീ മുദോജസം ।
 ആ വിമ്സി സർവാ ഓഷധീരസ്മാ അരിഷ്ടതാതയേ ।
 യാഃ ഫലിനീർ യാ അഫലാ അപുഷ്ടാ യാശ്ച പുഷ്ഠിണീഃ ।

ബൃഹസ്പതി പ്രസൂതാ സ്താനോ മുഞ്ചന്താ ഹസഃ ।

യാ- [ ] 27

4.2.6.5

ഓഷധയഃ സോമരാജ്ഞീഃ പ്രവിഷ്ടാഃ പൃഥിവീമനു ।

താസാം തമസ്യുത്തമാ പ്രണോ ജീവാതവേസുവ ।

അവപതന്തീരവദന്ദിവ ഓഷധയഃ പരി ।

യം ജീവ മശ്ഞവാ മഹൈ ന സ രിഷ്ടാതി പൂരുഷഃ ।

യാശ്ചേദ മുപ-ശൃണ്വന്തി യാശ്ച ദൂരം പരാഗതാഃ ।

ഇഹ സങ്ഗത്യ താഃ സർവാ അസ്മൈ സം ദത്ത ഭേഷജം ।

മാ വോ രിഷത് ഖനിതാ യസ്മൈ ചാഹം ഖനാമി വഃ ( ) ।

ദിപ-ചതുഷ്ഠ-ദസ്താകഃ സർവ-മസ്ത്വനാതുരം ।

ഓഷധയഃ സം വദന്തേ സോമേന സഹ രാജന്താ ।

യസ്മൈ കരോതി ബ്രാഹ്മണസ്തഃ രാജൻ പാരയാമസി । 28

(രപഃ - പതത്രിണീർ- യാ - അഹ്സോ യാഃ -

ഖനാമി വോ - ഷ്ടാദശ ച) (A6)

4.2.7.1

മാ നോ ഹിഹ്വസീജ്ജനിതാ യഃ പൃഥിവ്യാ യോ വാ ദിവഹ്

സത്യധർമാ ജ്ജാന । യശ്ചാപശ്ചന്ദ്രാ ബൃഹതീർജ്ജാന

ക॒സ്യേ॒ ദേ॒വായ॑ ഹ॒വിഷാ॑ വി॒ധേമ॑ ।
 അ॒ഭ്യാവ॑ർത॒സ്വ പൃ॒ഥിവി॑ യ॒ജേ॒തെ॒ന പ॑യ॒സാ സ॒ഹ ।
 വ॒പാം തേ॑ അ॒ഗ്നി॒രി॒ഷിതോ॑ഽവ॒ സർ॑പ॒തു ।
 അ॒ഗ്നേ യ॑ത് തേ॒ ശു॒ക്രം യ॑ച്ച॒ന്ദ്രം യ॑ത് പൃ॒തം യ॑ദ്-
 യ॒ജ്ഞീ॑യം । തദ്-ദേ॒വേഭ്യോ॑ ദ॒രാമ॑സി ।

ഇഷമൂർജമഹമിത ആ - [ ] 29

4.2.7.2

ദ॒ദ ഋ॒തസ്യ॑ ധാ॒ന്തോ॑ അ॒മൃത॑സ്യ യോ॒നേഃ॑ । ആ നോ॑ ഗോ॒ഷു
 വി॒ശ്താഽഷ॑ധീ॒ഷു ജ॒ഹാമി॑ സേ॒ദിമ॑നിരാമമീ॒വാം ।
 അ॒ഗ്നേ ത॒വ ശ്ര॑വോ വ॒യോ മ॒ഹി ഭ്രാ॑ജന്ത്യർച॒യോ
 വി॒ഭാവ॑സോ । ബൃ॒ഹദ്-ഭാ॒നോ ശ॒വ്സാ വാ॑ജമുക്ഥ്യം
 ദ॒ധാ॒സി ദാ॑ശു॒ഷേ ക॒വേ । ഇ॒രജ്യ॑ന്നഗ്നേ പ്രഥ॒യസ്വ
 ജ॒ന്തുഭി॑ര॒സ്മേ രാ॒യോ അ॑മർത്യ । സ ദർശ॑ത॒സ്യ വ॒പുഷോ॑
 വി രാ॑ജ॒സി പൃ॒ണക്ഷി॑ സാ॒നസി॑ꣳ ര॒യിം । ഊ॑ർജോ
 ന॒പാജ്ജാ॑ത॒വേദഃ॑ സു॒ശസ്തീ॑ഭിർ മ॒ന്ദസ്വ॑ - [ ] 30

4.2.7.3

ധീ॒തിഭി॑ർഹിതഃ । ത്വേ ഇ॒ഷഃ സം ദ॑ധുർ ഭൂ॒രിരേ॑ത॒സ-
 ശ്ചി॒ത്രോ ത॒യോ വാ॑മജാ॒താഃ । പാ॒വക॑വർചാഃ ശു॒ക്രവ॑ർചാ
 അ॒നൂന॑വർചാ ഉ॒ദിയ॑ർഷി ഭാ॒നൂനാ॑ । പൃ॒ത്രഃ പി॒തരാ॑

വിചരന്നുപാവസ്യുഭേ പൃണക്ഷി രോദസീ ।
 ജതാവാനം മഹിഷം വിശ്വചർഷണിമഗ്നിച്ഛ്വസ്മായ
 ദധിരേ പുരോ ജനാഃ । ശ്രുതകർണച്ഛ്വസപ്രഥസ്തമം താ
 ഗിരാ ദൈവ്യം മാനുഷാ യുഗാ । നിഷ്കർതാർ-മധാരസ്യ
 പ്രചേതസം ക്ഷയന്തച്ഛ്വരാധസേ മഹേ ।
 രാതിം ഭൃഗുണാമുശിജം കവിക്രതും പൃണക്ഷി
 സാനസിച്ഛ്വ - [ ] 31

4.2.7.4

രയിം । ചിതഃ സ്ഥ പരിചിത ഊർധ്വചിതഃ ശ്രയധാം തയാ
 ദേവതയാഽങ്ഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാഃ സീദത ।
 ആ പ്യായസ്വ സമേതു തേ വിശ്വതഃ സോമ വൃഷ്ണീയം ।
 ഭവാ വാജസ്യ സങ്ഗമേ । സം തേ പയാച്ഛ്വസി
 സമു യന്തു വാജാഃ സം വൃഷ്ണീയാ-ന്യഭിമാതിഷാഹഃ ।
 ആപ്യായമാനോ അമൃതായ സോമ ദിവി ശ്രവാഃ
 സ്യുത്തമാനി ധിഷ്വ । 32 (ആ - മന്ദസ്വ - സാനസി -
 മേകാന്ന ചതാരിച്ഛ്വശ്ച) (A7)

4.2.8.1

അഭ്യസ്ഥാദ്-വിശ്വാഃ പൃതനാ അരാതീസ്തദഗ്നിരാഹ
 തദു സോമ ആഹ । ബൃഹസ്സതിഃ സവിതാ തന്മ ആഹ
 പൃഷ്വാ മാധാമ് സുകൃതസ്യ ലോകേ । യദക്രന്ദഃ പ്രഥമം
 ജായമാന ഉദ്യന്മ് സമുദ്രാദുത വാ പുരീഷാത് ।

ശ്രേനസ്യ പക്ഷാ ഹരിണസ്യ ബാഹു ഉപസ്തൂതം ജനിമ
 തത് തേ അർവൻ । അപാം പൃഷ്ഠമസി യോനിരഗ്നേഃ
 സമുദ്രമഭിതഃ പിന്വമാനം । വർധമാനം മഹ - [ ] 33

4.2.8.2

ആ ച പുഷ്കരം ദിവോ മാത്രയാ വരിണാ പ്രഥസ്യ ।
 ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനം പ്രഥമം പുരസ്താദ് വിസിമതഃ സുരുചോ
 വേന ആവഃ । സ ബുധ്നീയാ ഉപമാ അസ്യ വിഷ്വാഃ സതശ്ച
 യോനിമസതശ്ച വിവഃ । ഹിരണ്യഗർഭഃ സമവർത്തതാഗ്രേ
 ഭൂതസ്യ ജാതഃ പതിരേക ആസീത് । സ ദാധാര പൃഥിവീം
 ദ്യാമുതേമാം കന്ധൈ ദേവായ ഹവിഷാ വിധേമ ।

ദ്രഹ്ണശ്ചസ്തന്വ പൃഥിവീമനു - [ ] 34

4.2.8.3

-ദ്യാമിമം ച യോനിമനു യശ്ച പൂർവഃ । തൃതീയം
 യോനിമനു സഞ്ചരന്തം ദ്രഹ്ണം ജുഹോമ്യനു സപ്ത
 ഹോത്രാഃ । നമോ അസ്തു സർവേഭ്യോ യേ കേ ച

പൃഥ്വിവീമനു । യേ അന്തരീക്ഷേ യേ ദിവീ തേഭ്യഃ
സർവ്വേഭ്യോ നമഃ । യേഽദോ രോചനേ ദിവോ യേ വാ
സൂര്യസ്യ രശ്മിഷു । യേഷാമഹ്ണി സദഃ കൃതം തേഭ്യഃ
സർവ്വേഭ്യോ നമഃ । യാ ഇഷവോ യാതു ധാനാനാം ( ) യേ
വാ വനസ്സതീഴ്നനു । യേ വാഽവഭേഷു ശേരതേ തേഭ്യഃ
സർവ്വേഭ്യോ നമഃ । 35

(മഹോ - ടനു - യാതുധാനാനാ - മേകാദശ ച) (A8)

4.2.9.1

ധ്രുവാഽസി ധരുണാഽസ്ത്വതാ വിശ്വകർമ്മണാ സുകൃതാ ।
മാ താ സമുദ്ര ഉദധീനാ സുപർണോ വൃഥമാനാ
പൃഥ്വിവീം ഭൂഴ്ഹ । പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു പൃഥ്വിവൃഃ
പൃഷ്ഠേ വൃചസ്വതീം പ്രഥസ്വതീം പ്രഥോഽസി പൃഥ്വിവൃസി
ഭൂരസി ഭൂമിരസ്യദിതിരസി വിശ്വധായാ വിശ്വസ്യ
ഭൂവനസ്യ ധർത്രി പൃഥ്വിവീം യച്ഛ പൃഥ്വിവീം ഭൂഴ്ഹ
പൃഥ്വിവീം മാ ഹിഴ്സീർ വിശ്വസ്മൈ പ്രാണായാപനായ
വ്യാനായോദാനായ പ്രതിഷ്ഠായൈ - [ ] 36

4.2.9.2

ചരിത്രായാ-ഗ്നിസ്ത്വാഭി പാതു മഹ്യാ സ്വസ്ത്യാ ഛർദ്ദിഷാ
 ശന്തമേന തയാ ദേവതയാഭ്ഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ।
 കാഞ്ചാത് കാഞ്ചാത് പ്രരോഹന്തീ പരുഷഃ പരുഷഃ പരി ।
 ഏവാ നോ ദൂർവേ പ്ര തനു സഹസ്രേണ ശതേന ച ।
 യാ ശതേന പ്രതനോഷി സഹസ്രേണ വിരോഹസി ।
 തസ്യാസ്തേ ദേവീഷ്ടകേ വിധേമ ഹവിഷാ വയം ।
 അഷാഢാസി സഹമാനാ സഹസ്യാരാതീഃ
 സഹസ്യാരാതീയതഃ സഹസ്വ പൃതനാഃ സഹസ്വ
 പൃതന്യതഃ । സഹസ്രവീര്യം - [ ] 37

4.2.9.3

-സി സാ മാ ജിന്വ । മധു വാതാ ഋതായതേ മധു ക്ഷരന്തി
 സിന്ധവഃ । മാധവീർ നഃ സന്ത്യാഷധീഃ ।
 മധു നക്തമുതോഷസി മധുമത് പാർഥിവച്ഛ രജഃ ।
 മധു ദ്യൗരസ്തു നഃ പിതാ । മധുമാൻ നോ വനസ്സതിർ
 മധുമാച്ഛ അസ്തു സൂര്യഃ । മാധവീർ ഗാവോ ഭവന്തു നഃ ।
 മഹീ ദ്യൗഃ പൃഥിവീ ച ന ഇമം യജ്ഞം മിമിക്ഷതാം ।
 പിപൃതാം നോ ഭരീമഭിഃ । തദ്-വിഷ്ണോഃ പരമം - [ ] 38

4.2.9.4

പദം സദാ പശ്യന്തി സൂരയഃ । ദിവീവ ചക്ഷുരാതതം ।
 ധ്രുവാഃസി പൃഥിവീ സഹസ്ര പൃതന്യതഃ । സ്യുതാ
 ദേവേഭിരമൃതേനാ ഷഗാഃ । യാസ്തേ അഗ്നേ സൂര്യേ രൂപ
 ഉഭൃതോ ദിവമാതന്വന്തി രശ്മിഭിഃ । താഭിഃ സർവാഭീ രൂപേ
 ജനായ നസ്ക്യധി । യാ വോ ദേവാഃ സൂര്യേ രൂപോ
 ഗോഷാശോഷു യാ രൂപഃ । ഇന്ദ്രാഗ്നീ താഭിഃ സർവാഭീ രൂപം
 നോ ധത്ത ബൃഹസ്പതേ । വിരാഡ് - [ ] 39

4.2.9.5

ജ്യോതിരധാരയഥ് സമ്രാഡ് ജ്യോതിരധാരയഥ് സ്വരാഡ്
 ജ്യോതിരധാരയത് । അഗ്നേ യുക്ഷാ ഹി യേ തവാശ്വാസോ
 ദേവ സാധവഃ । അരം വഹന്ത്യാശവഃ ।
 യുക്ഷാ ഹി ദേവഹൃതമാം അശ്വാം അഗ്നേ രഥീരിവ ।
 നി ഹോതാ പൂർവ്യഃ സദഃ । ദ്രഹ്ണശ്ചസ്തന്വ പൃഥിവീമനു
 ദ്യാമിഥം ച യോനിമനു യശ്ച പൂർവഃ । തൃതീയം
 യോനിമനു സഞ്ചരന്തം ദ്രഹ്ണം ജുഹോമ്യനു സപ്ത - [ ] 40

4.2.9.6

ഹോത്രാഃ । അഭൂദിദം വിശ്വസ്യ ഭുവനസ്യ വാജിനമഗ്നേർ
 വൈശ്വാനരസ്യ ച । അഗ്നിർ ജ്യോതിഷാ ജ്യോതിഷാൻ

രുക്മോ വർചസാ വർചസ്വാൻ | ഋചേ താ രുചേ താ സമിഥ്
 സ്രവന്തി സരിതോ ന ധേനാഃ | അന്തർഹൃദാ മനസാ
 പൃയമാനാഃ | ഘൃതസ്യ ധാരാ അഭി ചാകശീമി |
 ഹിരണ്യയോ വേതസോ മധ്യ ആസാം |
 തസ്മിൻ സുപർണോ മധുകൃത് കുലായീ ഭജന്നാസ്മൈ
 മധു ദേവതാഭ്യഃ | തസ്യ സ തേ ഹരയഃ സപ്ത തീരേ ( )
 സ്വധാം ദുഹാനാ അമൃതസ്യ ധാരാം | 41

(പ്രതിഷ്ഠായൈ - സഹസ്രവീര്യാ - പരമം - ഹിരാട് -
 സപ്ത തീരേ - ചതാരി ച) (A9)

4.2.10.1

ആദിത്യം ഗർഭം പയസാ സമഞ്ജൻ സഹസ്രസ്യ
 പ്രതിമാം ഹിശ്വരൂപം | പരി വൃങ്ഗധി ഹരസാ മാഭി
 മൃക്ഷഃ ശതായുഷം കൃണുഹി ചീയമാനഃ | ഇമം മാ
 ഹിപ്സീർ ദിപാദം പശൂനാപ് സഹസ്രാക്ഷ മേധ ആ
 ചീയമാനഃ | മയുമാരണ്യമനു തേ ദിശാമി തേന
 ചിന്താനസ്തനുവോ നി ഷീദ | വാതസ്യ ധ്രാജിം
 വരൂണസ്യ നാഭിമശം ജജ്ഞാനപ് സരിരസ്യ മധേ |
 ശിശും നദീനാപ് ഹരിമദ്രിബുദ്ധമഗ്നേ മാ ഹിപ്സീഃ - [ ]

4.2.10.2

പരമേ വ്യോമൻ । ഇമം മാ ഹിച്ഛീരേകശഫം പശൂനാം
 ക്നിക്രദം വാജിനം വാജിനേഷു । ഗൗരമാരണ്യമനു
 തേ ദിശാമി തേന ചിന്യാനസ്തനുവോ നി ഷീദ ।
 അജസ്രമിന്ദുമരുഷം ഭൂരണ്യമഗ്നിമീഡേ പൂർവചിത്തൗ
 നമോഭിഃ । സ പർവദിർ ഋതുശഃ കല്പമാനോ ഗാം
 മാ ഹിച്ഛീരദിതിം വിരാജം । ഇമച്ഛ് സമുദ്രച്ഛ്
 ശതധാരമുച്ഛ്-സം വ്യച്യമാനം ഭൂവനസ്യ മധ്യേ ।
 ഘൃതം ദുഹാനാമദിതിം ജനായാഗേ മാ - [ ] 43

4.2.10.3

ഹിച്ഛീരേ പരമേ വ്യോമൻ । ഗവയമാരണ്യമനു തേ ദിശാമി
 തേന ചിന്യാനസ്തനുവോ നി ഷീദ । വരുത്രിം ത്വഷ്ടൂർ
 വരുണസ്യ നാഭിമവിം ജജ്ഞാനാച്ഛ് രജസഃ പരസ്താത് ।
 മഹീച്ഛ് സാഹസ്രീമസുരസ്യ മായാമഗേ മാ ഹിച്ഛീരേ
 പരമേ വ്യോമൻ । ഇമാമൂർണായും വരുണസ്യ മായാം
 ത്വചം പശൂനാം ദിപദാം ചതുഷ്പദാം ।
 ത്വഷ്ടൂഃ പ്രജാനാം പ്രഥമം ജനിത്രമഗേ മാ ഹിച്ഛീരേ പരമേ
 വ്യോമൻ । ഉഷ്ടമാരണ്യമനു - [ ] 44

4.2.10.4

തേ ദിശാമി തേന ചിന്യാനസുനുവോ നിഷീദി ।
യോ അഗ്നിരഗ്നേസുപസോധി ജാതഃ ശോചാത് പൃഥിവ്യാ
ഉത വാ ദിവസ്സരി । യേന പ്രജാ വിശ്വകർമ്മാ വ്യാനദ്
തമഗ്നേ ഹേഡഃ പരി തേ വൃണക്തു । അജാ ഹൃഗ്നേ-
രജനിഷു ഗർഭാമ് സാ വാ അപശ്യജ്ജനിതാരമഗ്രേ ।
തയാ രോഹമായന്നുപ മേധ്യാസസുതാ ദേവാ
ദേവതാമഗ്ര ആയൻ । ശരഭ- ( ) -മാരണ്യമനു തേ ദിശാമി
തേന ചിന്യാനസുനുവോ നിഷീദി । 45

(അഗ്നേ മാ ഹിഷ്വസീ - രഗ്നേ മോ - പ്രജാമാരണ്യമനു -
ശരഭൻ - നവ ച) (A10)

Special Korvai

(ആദിത്യ മിമന്വിപാദേ മയുഃ വാതസ്യാ ശ്വ മിമ മേകശമ
ങ്ഗൗരമ ജസ്രങ്ഗവയഃ വരുത്രി മവി മിമാമൂർണാര്യ
മുഷ്ടം യോ അഗ്നിഃ - ശരഭഃ ।)

4.2.11.1

ഇന്ദ്രാഗ്നീ രോചനാ ദിവഃ പരി വാജേഷു ദൃഷ്ടമഃ ।
തദ്വാഃ ചേതി പ്രവീര്യം । ശ്ലഥദ്-വൃത്രമുത സനോതി
വാജമിന്ദ്രാ യോ അഗ്നീ സഹൂരീ സപര്യാത് ।

ഇരജ്യന്താ വസവ്യസ്യ ഭൂരേഃ സഹസ്രമാ സഹസാ
വാജയന്താ । പ്ര ചർഷണിഭ്യഃ പൃതനാ ഹവേഷു പ്ര
പൃഥിവ്യാ രിരിചാഥേ ദിവശ്ച । പ്ര സിന്ധുഭ്യഃ പ്രഗിരിഭ്യോ
മഹിതാ പ്രേന്ദാഗ്നീ വിശ്വാ ഭുവനാഽത്യന്താ ।

മരുതോ യസ്യ ഹി - [ ] 46

4.2.11.2

ക്ഷയേ പാഥാ ദിവോ വിമഹസഃ । സ സുഗോപാതമോ ജനഃ ।
യജ്ഞൈർ വാ യജ്ഞവാഹസോ വിപ്രസ്യ വാ മതീനാം ।
മരുതഃ ശൃണുതാ ഹവം । ശ്രിയസേ കം ഭാനുഭിഃ സം
മിമിക്ഷിരേ തേ രശ്മിഭിസ്തേ ജഗദ്ഭിഃ സുഖാദയഃ ।
തേ വാശീമന്ത ഇഷിണോ അഭീരവോ വിദ്രേ പ്രിയസ്യ
മാരുതസ്യ ധാമ്നഃ ।

അവ തേ ഹേഡ > ¹, ഉദുത്തമം > ² ।

കയാ നശ്ചിത്ര ആ ഭുവദുതീ സദാ വൃധഃ സഖാ ।

കയാ ശചിഷ്ടയാ വൃതാ । 47

4.2.11.3

കോ അദ്യ യുക്തേ ധൂരി ഗാ ജതസ്യ ശിമീവതോ
ഭാമിനോ ദുർഹൃണായുൻ । ആസന്നിഷുൻ ഹൃഥ്സസോ
മയോഭുൻ യ ഏഷാം ഭൂത്യാമുണ്ഡഥ് സ ജീവാത് ।

അഗ്നേ നയാ > ³, ssദേവാനാഽ > ⁴,
 ശന്നോ ഭവന്തു > ⁵, വാജേവാജേ > ⁶ ।
 അഹ്നഗ്നേ സധിഷ്ഠവ സൗഷധീരന്തു രുധ്യസേ ।
 ഗർഭേ സഞ്ജായസേ പുനഃ ।
 വൃഷാ സോമ ദ്യുമാഽ അസി വൃഷാ ദേവ വൃഷവ്രതഃ ।
 വൃഷാ ധർമാണി ദധിഷേ ।
 ഇമം മേ ( ) വരുണ > ⁷, തത്ത്വാ യാമി > ⁸,
 ത്വം നോ അഗ്നേ > ⁹, സ ത്വം നോ അഗ്നേ > ¹⁰ । 48
 (ഹി - വൃതാ - മ - ഏകാദശ ച) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(വിഷ്ണോഃ ക്രമോഽസി - ദിവസ്വ - രുനപതേ - പേത -
 സമിതം - യാ ജാതാ - മാ നോ ഹിഽസി - ദദൃസ്ഥാദ് -
 ധ്രുവാ - ഽസ്യാദിത്യങ്ഗർഭ - മിന്ദ്രാഗ്നീ രോച -
 നൈകാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(വിഷ്ണോ - രസ്തീൻ ഹവേ - തി ത്വാഹം - ധീതിഭിർ -
 ഹോത്രാ - അഷ്ടാചത്വാരിഽശത്)

First and Last Padam of Second Prasnam of 4th Kandam:-

(വിഷ്ണോഃ ക്രമോഽസി - ത്വന്നോ അഗ്നേ സ ത്വന്നോ
അഗ്നേ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം
ചതുർത്ഥ കാണ്ഡേ ദ്വിതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

4.2.1 Appendix

4.2.11.2 -അവ തേ ഹേഡാ > ¹, ഉദുത്തമം > ²

അവ തേ ഹേഡോ വരുണ നമോദിരവ യജ്ഞേദിരീമഹേ
ഹവിർഭിഃ । ക്ഷയന്നസ്മദ്യമസുര പ്രചേതോ രാജന്നേനാച്ഛി
സി ശിശ്രുമഃ കൃതാനി ॥

ഉദുത്തമം വരുണ പാശ്മസ്തദവാഽധമം വിമധ്യമഃ ശ്രമായ ।
അഥ വയമാദിത്യ പ്രതേ തവാഽനാഗസോ അദിതയേ
സ്യാമ ॥ (Appearing in TS 1.5.11.3)

4.2.11.3 – അഗ്നേ നയാ > ³, ssദേവാനാ > ⁴

അഗ്നേ നയ സ്തപഥാ രായേ അസ്താൻ വിശ്വാനി ദേവ
വയുനാനി വിദ്വാൻ । യുയോധ്യസ്തജ്ജുഹുരാണമേനോ
ഭൂയിഷ്ഠാം തേ നമ ഉക്തിം വിധേമ ॥

ആ ദേവാനാമപി പൻമാമഗന്ത യചക്തവാമ തദനു
പ്രവോഡുഃ ।

അഗ്നിർ വിദ്വാൻമ സ യജാമ സേദു ഹോതാ സോ
അധ്വരാൻമ സ ഗൃതൂൻ കല്പയാതി ॥

(Appearing in TS 1.1.14.3 and 4)

4.2.11.3 – ശന്നോ ഭവന്തു > ⁵, വാജേവാജേ > ⁶

മിതദ്രവഃ സഹസ്രസാ മേധസാതാ സനിഷ്യവഃ ।

മഹോ യേ രത്നം സമിഥേഷു ജദ്ദിരേ ശന്നോ ഭവന്തു
വാജിനോ ഹവേഷു ।

വാജേവാജേഽവത വാജിനോ നോ ധനേഷു വിപ്രാ അമൃതാ
ഗൃതജ്ഞാഃ ॥ (Appearing in TS 1.7.8.2)

4.2.11.3 – ഇ॒മം മേ॑ വ॒രുണ॑ > 7, ത॒ത്ത്വാ॑ യാ॒മി > 8

ഇ॒മം മേ॑ വ॒രുണ॑ ശ്രു॒ധീ ഹ॒വമ॑ദ്യാ ച॒ മൃ॒ധയ॑ ।
താമ॒വസ്യ॑രാ ച॒കേ ॥

ത॒ത്ത്വാ॑ യാ॒മി ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ വ॒ന്ദമാ॑ന॒സുദാ॑ ശാ॒സ്മേ യ॑ജ്ഞാനോ
ഹ॒വിർഭി॑ഃ । അ॒ഹേ॒ഡമാ॑നോ വ॒രുണേ॑ഹ ബോ॒ധ്യുരു॑ശ॒ഃ സ
മാ॒ന ആ॒യുഃ പ്ര॒മോ॑ഷീഃ ॥

(Appearing in TS 2.1.11.6)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

4.3 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ -

ചിതിവർണനം

4.3.1.1

അപാം ത്വേമന്ത്ഥ് സാദയാമൃപാം ത്വോദ്മന്ത്ഥ് സാദയാമൃപാം
 ത്വാ ഭസ്മന്ത്ഥ് സാദയാമൃപാം ത്വാ ജ്യോതിഷി സാദയാമൃപാം
 ത്വാഽയനേ സാദയാമൃർണവേ സദനേ സീദ സമുദ്രേ സദനേ
 സീദ സലിലേ സദനേ സീദാപാം ക്ഷയേ സീദാപാഽ
 സധിഷി സീദാപാം ത്വാ സദനേ സാദയാമൃപാം ത്വാ
 സധസ്ഥേ സാദയാമൃപാം ത്വാ പുരീഷേ സാദയാമൃപാം ത്വാ
 യോനൗ ( ) സാദയാമൃപാം ത്വാ പാഥസി സാദയാമി
 ഗായത്രി ഛന്ദ-സ്ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദോ ജഗതി ഛന്ദോഽനുഷ്ടുപ്
 ഛന്ദഃ പക്തിഃ ഛന്ദഃ । 1 (യോനൗ - പഞ്ചദശ ച) (A1)

4.3.2.1

അയം പുരോ ഭുവസ്തസ്യ പ്രാണോ ഭൗവായനോ വസന്തഃ
 പ്രാണായനോ ഗായത്രി വാസന്തി ഗായത്രിയൈ ഗായത്രം
 ഗായത്രാദുപാഽ ശുരുപാഽ ശോസ്ത്രിവൃത് ത്രിവൃതോ

രഥന്തരഃ രഥന്തരാദ്-വസിഷ്ഠഃ ഋഷിഃ പ്രജാപതി
 ഗൃഹീതയാ തായാ പ്രാണം ഗൃഹ്ണാമി പ്രജാഭ്യോഽയം
 ദക്ഷിണാ വിശ്വകർമ്മാ തസ്യ മനോ വൈശ്വകർമ്മണം
 ഗ്രീഷ്മോ മാനസസ്രിഷ്ടുഗ്രൈശ്ചീ ത്രിഷ്ടുഭ
 ഐഡമൈഡാ-ദന്തർ യാമോ ഽന്തർ യാമാത് പഞ്ചദശഃ
 പഞ്ചദശാദ്-ബൃഹദ്-ബൃഹതോ ദദാജ ഋഷിഃ
 പ്രജാപതി ഗൃഹീതയാ തായാ മനോ - [ ] 2

4.3.2.2

ഗൃഹ്ണാമി പ്രജാഭ്യോഽയം പശ്വാദ്-വിശ്വവൃചാസ്തസ്യ
 ചക്ഷുർ വൈശ്വവൃചസം വർഷാണി ചാക്ഷുഷാണി ജഗതീ
 വാർഷീ ജഗത്യാ ഋക്ഷമൃക്ഷമാച്ഛുക്രഃ ശുക്രാമ് സപ്തദശഃ
 സപ്തദശാദ്-വൈരൂപം വൈരൂപാദ്-വിശ്വാമിത്ര ഋഷിഃ
 പ്രജാപതി ഗൃഹീതയാ തായാ ചക്ഷുർ ഗൃഹ്ണാമി പ്രജാഭ്യ
 ഇദമുത്തരാമ് സുവസ്തസ്യ ശോത്രഃ സൗവർ
 ശരപ്രൗത്ര്യനുഷ്ടുപ്-ചാരദ്യനുഷ്ടുഭഃ സ്വാരഃ
 സ്വാരാമന്മമീ മന്മനി ഏകവിംശ ഏകവിംശാദ്
 വൈരാജം വൈരാജാജമദഗ്നിർ ഋഷിഃ പ്രജാപതി
 ഗൃഹീതയാ - [ ] 3

4.3.2.3

തയാ ശ്രോത്രം ഗൃഹ്ണാമി പ്രജാഭ്യ ഇയമുപരി
 മതിസ്തസ്യ വാങ്മാതീ ഹേമന്തോ വാച്യായനഃ
 പക്തിർ ഹൈമന്തീ പംക്തേ ന്യായനവന്നിധനവത
 ആഗ്രയണ ആഗ്രയണാത് ത്രിണവത്രയസ്ത്രിഷ്ടശഃ
 ത്രിണവത്രയസ്ത്രിഷ്ടശാഭ്യാഷ്ട ശാകാരരൈവതേ
 ശാകാരരൈവതാഭ്യാം വിശ്വകർമ്മഃ പ്രജാപതി
 ഗൃഹീതയാ തയാ വാചം ഗൃഹ്ണാമി പ്രജാഭ്യഃ । 4

(തയാ മനോ - ജമദഗ്നിർഘൃഷിഃ പ്രജാപതിഗൃഹീതയാ -
 ത്രിഷ്ടശഃ) (A2)

4.3.3.1

പ്രാചീ ദിശാം വസന്ത ഋതൂനാമഗ്നിർ ദേവതാ ബ്രഹ്മ
 ദ്രവിണം ത്രിവൃഥ് സ്തോമഃ സ ഉ പഞ്ചദശവർതനി-
 സ്ത്വവിർവയഃ കൃതമായാനാം പുരോവാതോ വാതഃ സാനഗ
 ഋഷിർ ദക്ഷിണാ ദിശാം ഗ്രീഷ്മ ഋതൂനാമിന്ദ്രോ ദേവതാ
 ക്ഷത്രം ദ്രവിണം പഞ്ചദശഃ സ്തോമഃ സ ഉ സപ്തദശ
 വർതനിർ ദിത്യവാധ്വ-വയസ്മേതാഽയാനാം ദക്ഷിണാദ്

വാ॒തോ॑ വാ॒തഃ॑ സ॒നാ॒തന॑ ജ॒ഷിഃ॑ പ്ര॒തീ॒ചീ॑ ദി॒ശാം॑ ഹൃ॒ഷാ
ജ॒തൃ॒നാം॑ ഹൃ॒ഷോ॑ ദേ॒വാ ദേ॒വതാ॑ വി॒ഡ്- [ ] 5

4.3.3.2

ദ്ര॒വി॒ണഃ॑ സ॒പ്ത॒ദശഃ॑ സ്തോ॒മഃ॑ സ॒ ഉ॑ വേ॒കവി॑ഷ് ശ॒വർ॑തനി-
സ്രി॒വഥ്സോ॑ വ॒യോ ദ്വാ॒പരോ॑ഽയാ॒നാം പ॒ശ്ചാദാ॑തോ
വാ॒തോഽഹ॑ഭൂ॒ന ജ॒ഷിരു॑ദീ॒ചീ ദി॒ശാഃ॑ ശ॒രദ്-ജ॒തൃ॒നാം
മി॒ത്രാവ॑രുണൗ ദേ॒വതാ॑ പു॒ഷ്ടം ദ്ര॒വി॒ണമേ॒കവി॑ഷ്ശഃ॒ സ്തോ॒മഃ
സ॒ ഉ॑ ത്രി॒ണവ॑ർതനി-സ്മു॒ര്യവാ॑ഡ് വ॒യ ആ॒സ്മനോ॑
ഽയാ॒നാമു॑ത്തരാദ്-വാ॒തോ വാ॒തഃ॑ പ്ര॒ത ജ॒ഷിരു॑ർധാ ദി॒ശാഃ॑
ഹേ॒മന്ത॑ശി॒ശിരാ॑വൃ॒തൃനാം॑ ബൃ॒ഹസ്പ॑തിർദേ॒വതാ॑ വർ॒ചോ
ദ്ര॒വി॒ണം ത്രി॒ണവഃ॑ സ്തോ॒മഃ॑ സ॒ ഉ॑ ത്ര॒യസ്രി॑ഷ്ശവർ॑തനിഃ
പ॒ഷ്ടവാ॑ദ॒വോ ( ) ഽഭി॑ഭൂ॒രയാ॑നാം ഹൃ॒ഷാഗ്വാ॑തോ വാ॒തഃ
സു॒പർ॒ണ ജ॒ഷിഃ॑ പി॒തരഃ॑ പി॒താമ॑ഹാഃ പ॒രേഽവ॑രേ തേ॒ നഃ
പാ॒ന്തു തേ॒ നോഽവ॑ന്താ॒സ്മിൻ ബ്ര॑ഹ്മ॒ന്നസ്മി॑ൻ ക്ഷ॒ത്രേഽസ്യ॑-
മാ॒ശിഷ്യ॑സ്യാം പു॒രോ॒ധായാ॑മ॒സ്മിൻ കർ॑മ॒ന്നസ്യ॑ാം
ദേ॒വഹു॑ത്യാം । 6

(വിട് - പ॒ഷ്ടവാദ് വ॒യോ - ഽഷ്ടാ॒വിഷ്ശ॑തിശ്ച) (A3)

4.3.4.1

ധ്രുവക്ഷിതിർ ധ്രുവയോനിർ ധ്രുവാഽസി ധ്രുവാം
 യോനിമാ സീദ സാധ്യാ । ഉഖ്യസ്യ കേതും പ്രഥമം
 പുരസ്താദശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ । സേ ദക്ഷേ
 ദക്ഷപിതേഹ സീദ ദേവത്രാ പൃഥിവീ ബൃഹതീ രരാണാ ।
 സ്വാസസ്ഥാ തനുവാ സം വിശസ്വ പിതേവൈധി
 സ്മനവ ആ സുശേവാഽശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ ।
 ക്വലായിനീ വസുമതീ വയോധാ രയിം നോ വർധ
 ബഹുലം സുവീരം । 7

4.3.4.2

അപാമതിം ദുർമതിം ബാധമാനാ രായസ്പോഷേ
 യജ്ഞപതിമാദജന്തീ സുവർധേഹി യജമാനായ
 പോഷമശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ । അഗ്നേഃ
 പുരീഷമസി ദേവയാനീ താം ത്വാ വിശ്വേ അഭി ഗൃണന്തു
 ദേവാഃ । സ്തോമപൃഷ്ടാ ഘൃതവതീഹ സീദ പ്രജാവദസ്മേ
 ദ്രവിണാ ss*യജസ്വാശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ ।
 ദിവോ മുർധാഽസി പൃഥിവ്യാ നാഭീർ വിഷ്ടന്ദനീ
 ദിശാമധിപതീ ഭുവനാനാം । 8

4.3.4.3

ഊർമിർ ദ്രപ്തോ അപാമസി വിശ്വകർമാ ത
 ഋഷിരശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ । സജൂർ ഋതുഭിഃ
 സജൂർ വിധാഭിഃ സജൂർ വസുഭിഃ സജൂ രുദ്രൈഃ
 സജൂരാദിത്യൈഃ സജൂർ വിശ്വൈർ ദേവൈഃ സജൂർ
 ദേവൈഃ സജൂർ ദേവൈർ വയോ-നാധൈരഗ്നയേ ത്വാ
 വൈശ്വാനരായാശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ ।
 പ്രാണം മേ പാഹ്യപാനം മേ പാഹി വ്യാനം മേ പാഹി
 ചക്ഷുർമ ഉർവ്വാ ( ) വി ഭാഹി ശ്വാത്രം മേ ശ്ലോകയാപ-
 സ്തിനാഷധീർ ജിന്വാ ദിപാത് പാഹി ചതുഷ്വാദവ ദിവോ
 വൃഷ്ടിമേരയ । 9

(സുവീരം - ഭുവനാനാ - മുർവ്വാ - സ്വർഗ്ഗം ച) (A4)

4.3.5.1

ത്ര്യവിർവയസ്ത്രിഷ്ടുപ് ചരണോ ദിത്യവാഡ് വയോ വിരാട്
 ചരന്ഃ പഞ്ചാവിർ വയോ ഗായത്രി ചരന്ത്രിവത്സോ വയ
 ഉഷ്ണിഹാ ചരന് സ്തുരുവാഡ് വയോഽനുഷ്ടുപ് ചരന്ഃ
 പശുവാദ്-വയോ ബൃഹതീ ചരന് ഉക്ഷാ വയഃ സതോബൃഹതീ
 ചരന് ഋഷഭോ വയഃ കകുച്ഛനോ ധേനുർവയോ
 ജഗതീചരണോഽനധ്വാനർ വയഃ പക്തിഃ ചരണോ ബന്ധോ

വയോ॑ വി॒വലം॑ ഛ॒ന്ദോ॑ വൃ॒ഷ്ണി॑ർ വയോ॑ വി॒ശാലം॑ ഛ॒ന്ദഃ
 പു॒രു॒ഷോ॑ വയ॑ ( ) സ്ത॒ന്ദ്രം॑ ഛ॒ന്ദോ॑ വൃ॒ഘ്രോ
 വയോ॑ഽനാ॒ധൃഷ്ടം॑ ഛ॒ന്ദഃ॑ സി॒ഘ്രോ॑ വയഃ॑ ഛ॒ന്ദിഃ॑ ഛ॒ന്ദോ॑
 വി॒ഷ്ടം॑ഭോ വയോ॑ഽധി॒പതിഃ॑ ഛ॒ന്ദഃ॑ ക്ഷ॒ത്രം॑ വയോ॑ മ॒യനം॑
 ഛ॒ന്ദോ॑ വി॒ശ്വക॑ർമ്മാ വയഃ॑ പ॒രമേ॑ഷു॒ഃ ഛ॒ന്ദോ॑ മൂ॒ർധാ॑ വയഃ॑
 പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ഛ॒ന്ദഃ॑ । 10

(പുരുഷോ വയഃ - ഷഡ് വിഘ്രതിശ്ച) (A5)

4.3.6.1

ഇ॒ന്ദ്രാ॑ഗ്നി॒ അ॒വൃ॒ഥമാ॑നാമി॒ഷ്ട്വാ॑ം ദൃ॒ഘ്വതം॑ യു॒വം ।
 പൃ॒ഷ്ണേ॒ന ദ്യാ॒വാപൃ॒ഥി॒വീ അ॒ന്തരി॑ക്ഷം ച വി ബാ॒ധതാം॑ ।
 വി॒ശ്വക॑ർമ്മാ ത്വാ സാ॒ദയ॑ത്വ॒ന്തരി॑ക്ഷ॒സ്യ പൃ॒ഷ്ണേ॒ വൃച॑സ്വ॒തീം
 പ്ര॒ഥ॒സ്വ॒തീം ഭാ॒സ്വ॒തീഃ॑ സൂ॒രിമ॑തീ॒മാ യാ ദ്യാം॑ ഭാ॒സ്യാ
 പൃ॒ഥി॒വീമോ॑ർവ॒ന്തരി॑ക്ഷ-മ॒ന്തരി॑ക്ഷം യ॒ച്ഛാ॒ന്തരി॑ക്ഷം
 ദൃ॒ഘ്വ॒ഹാ॒ന്തരി॑ക്ഷം മാ ഹി॒ഘ്വ॒സീർ വി॒ശ്വ॒സ്മൈ॑ പ്രാ॒ണായാ॑-
 പാ॒നായ॑ വൃ॒ണായോ॑ദാ॒നായ॑ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑യൈ ച॒രിത്രാ॑യ
 വാ॒യുസ്ത്വാ॑ഭി പാ॒തു മ॒ഹ്യാ സ്വ॒സ്ത്വാ ഛ॒ർദി॒ഷാ - [ ] 11

4.3.6.2

ശന്തമേന തയാ ദേവതയാഽങ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ।
 രാജന്യസി പ്രാചീ ദിഗ്-വിരാഡസി ദക്ഷിണാ ദിഖ്
 സമ്രാഡസി പ്രതീചീ ദിഖ്-സ്വരാഡസ്യുദീചീ ദിഗധി
 പത്യസി ബൃഹതീ ദിഗായുർമേ പാഹി പ്രാണം മേ
 പാഹ്യപാനം മേ പാഹി വ്യാനം മേ പാഹി ചക്ഷുർ മേ
 പാഹി ശ്രോത്രം മേ പാഹി മനോ മേ ജിന്വ വാചം മേ
 പിന്വാ ( ) ട്തമാനം മേ പാഹി ജ്യോതിർ മേ യച്ഛ ॥ 12

(*ഉരർദിഷാ - പിന്വാ - ഷട്ച്*) (A6)

4.3.7.1

മാ ഛന്ദഃ പ്രമാ ഛന്ദഃ പ്രതിമാ ഛന്ദോഽസീവിഃ ഛന്ദഃ
 പക്തിഃ ഛന്ദ ഉഷ്ണിഹാ ഛന്ദോ ബൃഹതീ ഛന്ദോഽനുഷ്ടുപ്
 ഛന്ദോ വിരാട് ഛന്ദോ ഗായത്രി ഛന്ദ-സ്തൃഷ്ടുപ് ഛന്ദോ
 ജഗതീ ഛന്ദഃ പൃഥിവീ ഛന്ദോ ടന്തരിക്ഷം ഛന്ദോ
 ദ്യൗഃ ഛന്ദഃ സമാഃ ഛന്ദോ നക്ഷത്രാണി ഛന്ദോ മനഃ ഛന്ദോ
 വാക് ഛന്ദഃ കൃഷിഃ ഛന്ദോ ഹിരണ്യം ഛന്ദോ ഗൗഃ
 ഛന്ദോ ടജോ ഛന്ദോ ടശ്വഃ ഛന്ദഃ । അഗ്നിർ ദേവതാ - [ ] 13

4.3.7.2

വാതോ ഭേവതാ സൂര്യോ ഭേവതാ ചന്ദ്രമാ ഭേവതാ
 വസവോ ഭേവതാ രുദ്രാ ഭേവതാ ട്വദിത്യാ ഭേവതാ വിശ്വോ
 ഭേവാ ഭേവതാ മരുതോ ഭേവതാ ബൃഹസ്പതിർ ഭേവതേന്ദ്രോ
 ഭേവതാ വരുണോ ഭേവതാ മൂർധാസീ രാധ് ധ്രുവാസീ
 ധരുണാ യന്ത്ര്യസി യമിത്രിഷേ ത്വാർജ്ജേ ത്വാ കൃഷ്ണേ
 ത്വാ ക്ഷേമായ ത്വാ യന്ത്രി രാധ് ധ്രുവാസീ ധരണീ
 ധർത്ത്യസി ധരിത്യായുഷേ ത്വാ ( ) വർചസേ ത്വാജസേ
 ത്വാ ബലായ ത്വാ । 14

(ഭേവതാ - ട്വയുഷേ ത്വാ - ഷട്ച്) (A7)

4.3.8.1

ആശുസ്ത്രിവൃദ്-ഭാന്തഃ പഞ്ചദശോ വ്യോമ സപ്തദശഃ പ്രതൂർ
 തിരഷ്ടാദശ സ്തപോ നവദശോ ട്വദിവർതഃ സവിച്ഛോ
 ധരുണ ഏകവിച്ഛോ വർചോ ദ്വാവിച്ഛഃ
 സംഭരണസ്ത്രയോവിച്ഛോ യോനിശ്ചതുർവിച്ഛോ
 ഗർഭാഃ പഞ്ചവിച്ഛഃ ഓജസ്ത്രിണവഃ ക്രതുരേകത്രിച്ഛഃ
 പ്രതിഷ്ഠാ ത്രയസ്ത്രിച്ഛോ ബ്രഹ്മസ്യ വിഷ്ടപം
 ചതുസ്ത്രിച്ഛോ നാകഃ ഷട്ത്രിച്ഛോ വിവർതോ

ഽഷ്ടാചതാരിഃ ശോ ധർത്രശ്ചതുഷ്ടോമഃ | 15

(ആശുഃ - സപ്തത്രിശ്ശത്) (A8)

4.3.9.1

അഗ്നേർ ഭാഗോഽസി ദീക്ഷായാ ആധിപത്യം ബ്രഹ്മ സ്പൃതം
 ത്രിവൃഥ് സ്തോമ ഇന്ദ്രസ്യ ഭാഗോഽസി വിഷ്ണോരാധിപത്യം
 ക്ഷത്രഃ സ്പൃതം പഞ്ചദശഃ സ്തോമോ നൃചക്ഷസാം
 ഭാഗോഽസി ധാതുരാധിപത്യം ജനിത്രഃ സ്പൃതഃ സപ്തദശഃ
 സ്തോമോ മിത്രസ്യ ഭാഗോഽസി വരുണസ്യാഽധിപത്യം
 ദിവോ വൃഷ്ടീർ വാതാഃ സ്പൃതാ ഏകവിശ്ശഃ സ്തോമോ-
 ഽദിത്യേ ഭാഗോഽസി പൃഷ്ണ ആധിപത്യമോജഃ
 സ്പൃതം ത്രിണവഃ സ്തോമോ വസൂനാം ഭാഗോഽസി - [ ] 16

4.3.9.2

രുദ്രാണാമാധിപത്യം ചതുഷ്ഠാഥ് സ്പൃതം ചതുർവിശ്ശഃ
 സ്തോമ ആദിത്യാനാം ഭാഗോഽസി മരുതാമാധിപത്യം
 ഗർഭാഃ സ്പൃതാഃ പഞ്ചവിശ്ശഃ സ്തോമോ ദേവസ്യ സവിതൂർ
 ഭാഗോഽസി ബൃഹസ്സതേരാധിപത്യഃ സമീചീർ ദിശഃ
 സ്പൃതാശ്ചതുഷ്ടോമഃ സ്തോമോ യാവാനാം
 ഭാഗോഽസ്യ യാവാനാമാധിപത്യം പ്രജാഃ സ്പൃതാ-ശ്ചതു-

ശ്ചത്വാരിഷ്ശഃ സ്തോമ ജഭൂണാം ഭാഗോഽസി വിശേഷാം
 ദേവാനാമാധിപത്യം ഭൂതം നിശാന്തം സ്തൃതം
 ത്രയസ്ത്രിഷ്ശഃ സ്തോമഃ । 17

(വസൂനാം ഭാഗോഽസി - ഷട്ചത്വാരിഷ്ശച്ച) (A9)

4.3.10.1

ഏകയാഽസ്തുവത പ്രജാ അധീയന്ത പ്രജാപതി-
 രധിപതിരാസീത് തിസൃഭിരസ്തുവത ബ്രഹ്മാസൃജ്യത
 ബ്രഹ്മണസ്സതി-രധിപതിരാസീത് പഞ്ചഭിരസ്തുവത
 ഭൂതാന്യസൃജ്യന്ത ഭൂതാനാം പതിരധിപതിരാസീഥ്
 സപ്തഭിരസ്തുവത സപ്ത.ഷയോഽസൃജ്യന്ത ധാതാ-
 ധിപതിരാസീ-ന്നവഭിരസ്തുവത പിതരോ-സൃജ്യന്താ -
 ട്വിതിരധിപത്യാസീ-ദേകാദശഭി-രസ്തുവതർതവോഽ
 സൃജ്യന്താ- ട്വർതവോ-ധിപതി-രാസീത് ത്രയോദശഭി-
 രസ്തുവത മാസാ അസൃജ്യന്ത സംഘ്മസരോഽധിപതി-[ ] 18

4.3.10.2

-രാസീത് പഞ്ചദശഭിരസ്തുവത ക്ഷത്രമസൃജ്യതേന്ദ്രോ
 ധിപതിരാസീഥ്-സപ്തദശഭിരസ്തുവത പശവോഽസൃജ്യന്ത
 ബൃഹസ്സതിരധിപതി-രാസീന്നവദശഭി-രസ്തുവത
 ശുഭ്രാര്യാവസൃജ്യതാമഹോരാത്രേ അധിപതീ

ആസ്താമേകവിച് ശത്യാസ്സുവതൈകശഹാഃ പശവോ
 ടസ്യജ്യന്ത വരുണോധിപതിരാസീത് ത്രയോവിച്ശത്യാ
 ടസ്സുവത ക്ഷുദ്രാഃ പശവോടസ്യജ്യന്ത
 പൃഷാധിപതിരാസീത് പഞ്ചവിച്ശത്യാ
 ടസ്സുവതാഃ ടരണ്യാഃ പശവോടസ്യജ്യന്ത
 വായുരധിപതിരാസീത് സപ്തവിച്ശത്യാടസ്സുവത
 ദ്വാവാപൃഥിവീ വൈ- [ ] 19

4.3.10.3

-താം വസവോ രുദ്രാ ആദിത്യാ അനു വ്യായൻ
 തേഷാമാധിപത്യമാസീ-നവവിച് ശത്യാടസ്സുവത
 വനസ്തത്രയോടസ്യജ്യന്ത സോമോധിപതിരാസീ-
 ദേകത്രിച്ശതാടസ്സുവത പ്രജാ അസ്യജ്യന്ത യാവാനാം
 ചായാവാനാം ചാടധിപത്യമാസീത് ത്രയസ്ത്രിച്ശതാടസ്സുവത
 ദൃതാന്യശാമ്യൻ പ്രജാപതിഃ പരമേഷ്ഠധിപതിരാസീത് । 20
 (സംവത്സരോധിപതിർ-വി - പഞ്ചത്രിച്ശച്ച) (A10)

4.3.11.1

ഇ॒യമേ॒വ സാ॒ യാ പ്ര॒ഥ॒മാ വൃ॒ൗഘ്ന॑ന്തര॒സ്യാം ച॑രതി
 പ്ര॒വി॒ഷ്ടാ । വ॒ധൂർജ്ജ॑ന ന॒വഗ॑ജ്ജനി॒ത്രി ത്ര॑യ ഏ॒നാം
 മ॒ഹി॒മാനഃ॑ സ॒ചന്തേ॑ । ച॒ന്ദ്രസ്വ॑തീ ഉ॒ഷ॒സാ പേ॑പിശാ॒നേ
 സ॒മാനം ഋ॑താനി॒മനു॑ സഞ്ച॒രന്തീ॑ । സൂ॒ര്യപ॑തീ വി ച॒രതഃ॑
 പ്ര॒ജാന॑തീ കേ॒തും കൃ॑ണ്വാ॒നേ അ॑ജരേ ഭൂ॒രിരേ॑തസാ ।
 ഋ॒ത॒സ്യ പ॑ർഥ്വാനു॒തി॒സ്ര ആ॑ഗൃ॒സ്ത്രയോ॑ ഘ॒ർമാസോ॑
 അ॒നു ജ്യോ॑തി॒ഷാഃഃഗുഃ॑ । പ്ര॒ജാമേ॑കാ ര॒ക്ഷത്യു॑ർജ്ജ-
 മേ॒കാ -[ ] 21

4.3.11.2

വ്ര॒തമേ॑കാ ര॒ക്ഷതി॑ ദേ॒വയു॑നാം । ച॒തുഷ്ടോ॑മോ അ॒ഭവ॑ദ്യാ
 തു॒രീയാ॑ യ॒ജ്ഞ॑സ്യ പ॒ക്ഷാ॑വൃ॒ഷയോ॑ ഭ॒വന്തീ॑ ।
 ഗാ॒യ॒ത്രിം ത്രി॑ഷ്ടു॒ഭം ജ॑ഗതീ॒മനു॑ഷ്ടു॒ഭം ബൃ॑ഹദ॒ർകം
 യു॑ജ്ഞാനാഃ സു॒വരാ॑ഭര॒ന്നിഭം॑ ।
 പ॒ഞ്ചഭി॑ർധാ॒താ വി॑ ദധാ॒വിഭം॑ ഋ॒തത് താ॑സാഃ
 സ്വ॒സ്തൃജ॑നയത് പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ച । താ॒സാമു॑ യ॒ന്തി പ്ര॑യവേ॒ണ
 പ॒ഞ്ച നാ॑നാ രൂ॒പാണി॑ ക്ര॒തവോ॑ വ॒സാനാഃ॑ ।
 ത്രി॒ശ്ശഥ് സ്വ॑സാ॒ര ഉ॑പ യ॒ന്തി നി॑ഷ്ക്ര॒തസ്ത॑ സ॒മാനം॑ കേ॒തും
 പ്ര॒തിമു॑ഞ്ചമാനാഃ । 22

4.3.11.3

ഋതൃൗസ്തന്വതേ കവയഃ പ്രജാനതീർ മധ്യേഽരന്ദസഃ
 പരി യന്തി ഭാസ്വതീഃ । ജ്യോതിഷതീ പ്രതി മുഞ്ചതേ നഭോ
 രാത്രി ഭേവീ സൂര്യസ്യ വ്രതാനി । വി പശ്യന്തി പശവോ
 ജായമാനാ നാനാരുപാ മാതുരസ്യാ ഉപസ്ഥേ ॥
 ഏകാഷ്ടകാ തപസാ തപ്യമാനാ ജജാന ഗർഭം മഹിമാന-
 മിന്ദ്രം । തേന ദസ്യൂൻ വ്യസഹന്ത ദേവാ
 ഹന്താഽസുരാണാ-മഭവച്ഛചീഭിഃ । അനാനുജാമനുജാം
 മാമകർത സത്യം വദന്ത്യനിച്ച ഏതത് । ഭൂയാസ് - [ ] 23

4.3.11.4

മസ്യ സുമതൗ യഥാ യുയമന്യാ വോ അന്യാമതി മാ
 പ്ര യുക്ത । അഭൂന്മ സുമതൗ വിശ്വവേദാ ആഷ്ട
 പ്രതിഷ്ഠാമവിദദ്ധി ഗാധം । ഭൂയാസമസ്യ സുമതൗ യഥാ
 യുയമന്യാ വോ അന്യാമതി മാ പ്രയുക്ത ।
 പഞ്ച വ്യുഷ്ഠീരനു പഞ്ച ദോഹാ ഗാം പഞ്ചനാമ്നീ-
 മൃതവോഽനു പഞ്ച । പഞ്ച ദിശഃ പഞ്ചദശേന ക്ലൃപ്താഃ
 സമാനമൂർധ്വീരഭി ലോകമേകം ॥ 24

4.3.11.5

ഋതസ്യ ഗർഭഃ പ്രഥമാ വ്യുഷുഷ്യപാമേകാ മഹിമാനം
 ബിഭർതി । സൂര്യസ്യ കാ ചരതി നിഷ്കൃതേഷു
 ഘർമസ്യ കാ സവിതൈകാം നി യച്ചതി । യാ പ്രഥമാ
 വ്യുച്ഛിച്ഛ സാ യേനൂരഭവദ്യമേ । സാ നഃ പയസ്വതീ
 ധൃക്ഷ്യാത്തരാമുത്തരാഽ സമാം । ശുക്രർഷഭാ നഭസാ
 ജ്യോതിഷാ ss*ഗാഭ്-വിശ്വരൂപാ ശബലീരഗ്നികേതുഃ ।
 സമാനമർമഽ സ്വപസ്യമാനാ ബിഭ്രതീ ജരാമജര ഉഷ
 ആഽഗാഃ । ഋതൂനാം പതീ ( ) പ്രഥമേയമാഽഗാഭഹ്നാം
 നേത്രീ ജനിത്രീ പ്രജാനാം । ഏകാ സതീ ബഹുധോഷോ
 വ്യുച്ഛിച്ഛ ജീർണാ ത്വം ജരയസി സർവമന്യത് । 25

(ഊർജമേകാ - പ്രതിമുഞ്ചമാനാ - ഭൂയാസ - മേകം -
 പത്ന്യേ - കാന്നവിഘ്നശതിശ്ച) (A11)

4.3.12.1

അഗ്നേ ജാതാൻ പ്രണുദാ നഃ സപത്താൻ പ്രത്യജാതാ-
 ണ്ണാതവേദോ നുദസ്വ । അസ്മേ ദീദിഹി സുമനാ
 അഹേഡൻ തവ സ്യാഽ ശർമൻ ത്രിവരൂഥ ഉദ്ഭിത് ।
 സഹസാ ജാതാൻ പ്രണുദാ നഃ സപത്താൻ പ്രത്യജാതാ
 ണ്ണാതവേദോ നുദസ്വ ।

അധീ॑ നോ॒ ബ്രഹ്മ॑ഹി॒ സുമ॑ന॒സ്യമാ॑നോ॒ വയ॑ഽ സ്യാമ॒
പ്രബു॑ദാ॒ നഃ സ॒പ॒താൻ॑ ।

ച॒തു॒ശ്ച॒താ॒രി॒ഃ ശഃ॑ സ്തോ॒മോ॒ വർ॑ചോ॒ ദ്ര॒വി॒ണഃ॑ ഷോ॒ഡ॒ശഃ॑
സ്തോ॒മ ഓ॒ജോ॒ ദ്ര॒വി॒ണം॑ പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാഃ॑ പൂ॒രീ॑ഷമ॒സ്യ- [ ] 26

4.3.12.2

-ഹ്സോ॑ നാമ॒ । ഏ॒വഃ-ഉ॒നോ॒ വരി॑വഃ-ഉ॒നഃ॑ ശം॒ഭുഃ-ഉ॒നഃ॑
പരി॑ഭുഃ-ഉ॒നഃ॑ ആ॒ച്ച॒നോ॒ മനഃ॑-ഉ॒നോ॒ വ്യ॒ചഃ-ഉ॒നഃ॑
സി॒ന്ധുഃ-ഉ॒നഃ॑ സ॒മു॒ദ്രം॑ ഉ॒നഃ॑ സ॒ലീ॒ലം॑ ഉ॒നഃ॑

സം॑യ॒ച്ച॒നോ॒ വി॒യ॒ച്ച॒നോ॒ ബൃ॒ഹ॒ച്ച॒നോ॒ ര॒ഥ॒ന്തരം॑ ഉ॒നോ॒
നി॒കാ॒യഃ-ഉ॒നോ॒ വി॒വ॒ധഃ-ഉ॒നോ॒ ഗി॒രഃ-ഉ॒നോ॒ ഭൃ॒ജഃ-ഉ॒നഃ॑
സ॒ഷ്ടു॑പ് ഉ॒നോ॒ ങ്സു॒ഷ്ടു॑പ് ഉ॒നഃ॑ ക॒കു॒ച്ച॒ന॑ സ്രീ॒ക॒കു॒ച്ച॒നഃ॑
കാ॒വ്യം॑ ഉ॒നോ॒ ങ്കു॒പം॑ ഉ॒നഃ॑ - [ ] 27

4.3.12.3

പ॒ദ॒പ॒ക്തിഃ॑-ഉ॒നോ॒ ങ്ക॒ഷ॒ര॒പ॒ക്തിഃ॑-ഉ॒നോ॒ വി॒ഷ്ടാ॑ര॒പ॒ക്തിഃ॑-
ഉ॒നഃ॑ ക്ഷു॒രോ॒ ഭൃ॒ജാ॒ണ്ത॑നഃ॒ പ്ര॒ച്ച॒ച്ച॒നഃ॑ പ॒ക്ഷഃ॑-ഉ॒നഃ॑ ഏ॒വഃ-
ഉ॒നോ॒ വരി॑വഃ-ഉ॒നോ॒ വ॒യഃ॑-ഉ॒നോ॒ വ॒യ॒സ്യ॒ച്ച॒നോ॒
വി॒ശാ॒ലം॑ ഉ॒നോ॒ വി॒ഷ്വ॑ർധാഃ-ഉ॒നഃ॑ ഉ॒ദിഃ॑-ഉ॒നോ॒
ദൂ॒രോ॒ഹ॒ണം॑ ഉ॒നഃ॑ സ്രു॒ന്ദ്രം॑ ഉ॒നോ॒ ങ്കാ॑ങ്കം ഉ॒നഃ॑ । 28

(അ॒സ്യ - കൃ॒പ॒ണ്ത॑ന - സ്രു॒യ॒സ്രീ॒ഃശ്ച) (A12)

4.3.13.1

അഗ്നിർവൃത്രാണി ജങ്ഘനദ് ദ്രവിണസ്യുർവിപന്യയാ ।

സമീദ്ധഃ ശുക്ര ആഹുതഃ । ത്വച് സോമാസി

സത്പതിസ്ത്വച് രാജോത വൃത്രഹാ ।

ത്വം ഭദ്രോ അസി ക്രതുഃ ।

ഭദ്രോ തേ അഗ്നേ സ്വനീക സംഭൃഗ്ഘോരസ്യ സതോ

വിഷ്ണസ്യ ചാരുഃ । ന യത് തേ ശോചിസ്തമസാ വരന്ത

ന ധ്വസ്മാനസ്മനുവി രേപ ആ ധുഃ । ഭദ്രം തേ അഗ്നേ

സഹസിന്നനീകമുപാക ആ രോചതേ സൂര്യസ്യ । 29

4.3.13.2

രുശദ്-ഭൃശേ ഭൃശേ നക്തയാ ചിദരുക്ഷിതം ഭൃശ ആ

രുപേ അന്നം । സൈനാടനീകേന സുവിദത്രോ അസ്മേ

യഷ്ടാ ദേവാച് ആയജിഷ്ടഃ സ്വസ്തി । അദണ്യോ ഗോപാ ഉത

നഃ പരസ്താ അഗ്നേ ഭൃമദുത രേവദ് ദിദീഹി । സ്വസ്തി നോ

ദിവോ അഗ്നേ പൃഥിവ്യാ വിശ്വായുർധേഹി യജ്മായ ദേവ ।

യഥ് സീമഹി ദിവിജാത പ്രശസ്തം തദസ്മാസു ദ്രവിണം

ധേഹി ചിത്രം । യഥാ ഹോതർ മനുഷോ - [ ] 30

4.3.13.3

ദേവതാതാ യജേണഭിഃ സുനോ സഹസോ യജാസി ।

ഏവാ നോ അഭ്യ സമനാ സമാനാനു-ശന്നഗ്ന ഉശതോ

യക്ഷി॑ ദേ॒വാൻ । അ॒ഗ്നിമീ॑ഡേ പു॒രോഹി॑തം യ॒ജ്ഞസ്യ॑
 ദേ॒വമൃ॒തിജം॑ । ഹോ॒താർഘ്യ॑ ര॒ത്നധാ॑തമം । വൃ॒ഷാ സോമ॑
 ദ്യു॒മാഘ്യ॑ അ॒സി വൃ॒ഷാ ദേ॒വ വൃ॒ഷപ്ര॑തഃ । വൃ॒ഷാ ധർമാ॑ണി
 ദധി॑ഷേ । സാ॒ന്തപ॑നാ ഇ॒ദഘ്യ॑ ഹ॒വിർ മരു॑തസ്തജ്ജു॒ജുഷ്ട॑ന ।
 യു॒ഷ്താകോ॒തീ രി॒ശാദ॑സഃ । യോ നോ॑ മർതോ॒ വസ॑വോ
 ദുർ॒ഹൃണാ॑യു॒സ്തീരഃ॑ സ॒ത്യാനി॑ മരുതോ - [ ] 31

4.3.13.4

ജി॒ഹ്വാഘ്നാ॑ത് । ദ്രു॒ഹഃ പാ॒ശം പ്ര॒തി സ മു॑ചീഷ്ട
 തപി॑ഷ്ഠന തപ॒സാ ഹ॑ന്തനാ തം । സം॒വൃഥ്സ॑രീ॒ണാ മരു॑തഃ
 സ്വർ॒കാ ഉരു॑ക്ഷയാഃ സഗ॒ണാ മാനു॑ഷേഷു । തേ॒ഽസ്മത്
 പാശാ॑ൻ പ്ര മു॒ഞ്ചന്താ॑ഘ്ന॒സഃ സാ॒ന്തപ॑നാ മ॒ദിരാ
 മാ॒ദയി॑ഷ്ണവഃ । പി॒പ്രീ॒ഹി ദേ॒വാഘ്ന॑ ഉ॒ഗതോ॑ യ॒വിഷു॑ വി॒ദാഘ്ന॑
 ഋ॒തൃഘ്ന॑ഋ॒തൃപ॑തേ യജേ॒ഹ । യേ ദൈ॒വ്യാ
 ഋ॒തിജ॑സ്തേ॒ദി രഗ്നേ॑ താഘ്ന॑ ഹോ॒ത്ഋണാ॑മ॒സ്യായ॑ജിഷ്ടഃ ।
 അ॒ഗ്നേ യദ॑ദ്യ വി॒ശോ അ॒ധാര॑സ്യ ഹോ॒തഃ പാ॑വക - [ ] 32

4.3.13.5

ശോചേ വേഷ്ടാഹി യജാഃ । ജതാ യജാസി മഹിനാ
 വി യദ്ഭൂർ ഹവ്യാ വഹ യവിഷ്ഠ യാ തേ അഭ്യ । അഗ്നിനാ
 രയിമശ്നുവത് പോഷമേവ ദിവേദിവേ । യശസം വീരവത്തമം ।
 ഗയസ്താനോ അമീവഹാ വസുവിത് പുഷ്ടിവർധനഃ ।
 സുമിത്രഃ സോമ നോ ദവ । ഗൃഹമേധാസ ആ ഗത
 മരുതോ മാഽപ ഭൂതന । പ്രമുഞ്ചന്തോ നോ അഹ്സഃ ।
 പൂർവീഭിർഹി ദദാശിമ ശരദ്ഭിർ മരുതോ വയം ।
 മഹോദി- [ ] 33

4.3.13.6

-ശ്വർഷണീനാം । പ്രബുധ്നീയാ ഊരതേ വോ മഹാഹ്സി
 പ്രണാമാനി പ്രയജ്യവസ്തീരധാം । സഹസ്രീയം ദമ്യം
 ഭാഗമേതം ഗൃഹമേധീയം മരുതോ ജുഷധാം । ഉപ യമേതി
 യുവതിഃ സുദക്ഷം ദോഷാ വസ്തോർ ഹവിഷ്ഠതീ ഘൃതാചീ ।
 ഉപ സ്വൈനമരമതിർവ-സൂയുഃ । ഇമോ അഗ്നേ
 വീതതമാനി ഹവ്യാ ഽജസോ വക്ഷി ദേവതാതിമുച്ഛ ।
 പ്രതി ന ഊഹ് സുരഭീണി വിയന്തു ।
 ക്രീഡം വഃ ശർധോ മാരുതമനർവാണഹ് രഥേശുഭം । 34

4.3.13.7

കണ്വാ അഭി പ്ര ഗായത | അത്യാസോ ന യേ മരുതഃ
 സ്വഞ്ചോ യക്ഷഭൃശോ ന ശുഭയന്ത മര്യാഃ | തേ ഹർമ്യേഷ്ടാഃ
 ശിശ്വോ ന ശുഭ്രാ വർസാസോ ന പ്രക്രീഡിനഃ
 പയോധാഃ | പ്രൈഷാമജ്ജേഷു വിമുരേവ രേജതേ
 ഭൂമിര്യാമേഷു യദ്ധ യുഞ്ജതേ ശുഭേ |
 തേ ക്രീഡായോ ധൂനയോ ഭ്രാജദ്യഷ്ടയഃ സ്വായം മഹിതാം
 പനയന്ത ധൂതയഃ | ഉപഹാരേഷു യദചിധാഃ യയിം വയ
 ഇവ മരുതഃ കേന - [ ] 35

4.3.13.8

ചിത് പമാ | ശ്ചോതന്തി കോശാ ഉപ വോ രഥേഷാ
 ഘൃതമുക്ഷതാ മധുവർണമർചതേ | അഗ്നിമഗ്നിച് ഹവീമഭിഃ
 സദാ ഹവന്ത വിശ്വതിം | ഹവ്യവാഹം പുരുപ്രിയം |
 തച് ഹി ശശ്വന്ത ഞാഡതേ സ്രുചാ ദേവം ഘൃതശ്ചുതാ |
 അഗ്നിച് ഹവ്യായ വോഡവേ |
 ഇന്ദ്രാഗ്നീ രോചനാ ദിവഃ > [1], ശ്ലഥ് വൃത്ര > [2],
 മിന്ദ്രം വോ വിശ്വതസ്സരീ > [3], ന്രം നരോ > [4],
 വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വാവൃധാനോ > [5]

വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വർധനേന > 6 | 36

(സൂര്യസ്യ - മനുഷോ - മരുതഃ - പാവക - മഹോദീ -
രഥേശുഭ - കേന - ഷഡ്ചതാരിഷ്ശു) (A13)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 13 Anuvaakams :-

(അപാന്തേമ - നായം പുരോ ഭുവഃ - പ്രാചീ - ധ്രുവക്ഷി -
തിസ്രൂവി - രിന്ദാഗീ - മാ ഛന്ദ - ആശുസ്മിപൂ -
ദഗേർഭാഗോ - ടസ്യേക - യേയമേവ സാ യാ -
ടഗേ ജാതാ - നഗ്നിർ വൃത്രാണി - ത്രയോദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(അപാന്തേ - നാഗീ - ഇയമേവ - ദേവതാതാ -
ഷട്ത്രിശത്)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 4 :-

(അപാന്തേമൻ - ഹവിഷാ വർധനേന)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം
ചതുർത്ഥ കാണ്ഡേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

4.3.1 Appendix

4.3.13.8-ഇന്ദ്രാഗ്നീ രോചനാ ദിവഃ >¹, ശ്ലഥ്-വൃത്ര >²,

ഇന്ദ്രാഗ്നീ രോചനാ ദിവഃ പരി വാജേഷു ഭൂഷമഃ ।
തദാം ചേതി പ്രവീര്യം ॥

ശ്ലഥ്-വൃത്രമുത സനോതി വാജമിന്ദ്രാ യോ അഗ്നീ
സഹൂരീ സപര്യാത് । ഇരജ്യന്താ വസവൃസ്യ ഭൂരേഃ സഹ
സ്തമാ സഹസാ വാജയന്താ ॥ (Appearing in TS 4.2.11.1)

4.3.13.8 മിന്ദ്രം ഘോ വിശ്വതസ്സരി >³, ന്രം നരോ >⁴,

ഇന്ദ്രം ഘോ വിശ്വതസ്സരി ഹവാമഹേ ജനേഭ്യഃ ।
അസ്മാകമസ്തു കേവലഃ ॥

ഇന്ദ്രം നരോ നേമധിതാ ഹവന്തേ യത്പാര്യാ യുനജ്തേ
ധിയസ്താഃ । ശൂരോ നൃഷാന്താ ശവസശ്ചകാന ആ ഗോമതി
പ്രജേ ഭജാ ത്വന്നഃ ॥ (Appearing in TS 1.6.12.1)

4.3.13.8 വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വാവൃധാനോ>⁵,

വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വർധനേന >⁶

വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വാവൃധാനഃ സ്വയം യജസ്വ
തനുവം ജുഷാണഃ । മുഹൃന്ത്വന്യേ അഭിതഃ സപതാ
ഇഹാസ്മാകം മഘവാ സ്മുരിരസ്മു ॥

വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വർധനേന ത്രാതാരമിന്ദ്ര-
മകൃണോരവധ്യം । തസ്മൈ വിശഃ സമനമന്ത
പൂർവീരയമുഗ്രോ വിഹവേദ്യാ യമാസത് ॥

(Appearing in TS 4.6.2.6)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

4.4 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ -

പഞ്ചമചിതിശേഷനിരൂപണം

4.4.1.1

രശ്മിരസി ക്ഷയായ ത്വാ ക്ഷയം ജിന പ്രേതിരസി ധർമായ
ത്വാ ധർമം ജിനാനിതിരസി ദിവേ ത്വാ ദിവം ജിന
സന്ധിരസ്യന്തരിക്ഷായ ത്വാന്തരിക്ഷം ജിന പ്രതിധിരസി
പൃഥിവൈ ത്വാ പൃഥിവീം ജിന വിഷ്വന്ദോസി വൃഷ്ടയൈ
ത്വാ വൃഷ്ടിം ജിന പ്രവാസ്യഹേ ത്വാഹർ ജിനാനു
വാസി രാത്രിയൈ ത്വാ രാത്രിം ജിനോ ശിഗസി - [ ] 1

4.4.1.2

വസുഭ്യസ്താ വസുഞ്ജിന പ്രകേതോസി രുദ്രേഭ്യസ്താ
രുദ്രാഞ്ജിന സുഭീതിരസ്യാദിത്യേഭ്യസ്താ ഷഭിത്യാ-
ഞ്ജിനാജോസി പിതൃഭ്യസ്താ പിതൃഞ്ജിന തന്തുരസി
പ്രജാഭ്യസ്താ പ്രജാ ജിന പുതനാഷാഡസി പശുഭ്യസ്താ
പശുഞ്ജിന രേവദസ്യോഷധീഭ്യ-സ്താഷധീർ

ജി॒ന്വാ॒ഭി॒ജി॒ഭ॒സി യു॒ക്തഗ്രാ॒വേ॒ന്ദ്രായ॑ ത്വേ॒ന്ദ്രം

ജി॒ന്വാ॒ധി॒പ॒തി॒ര॒സി പ്രാ॒ണായ॑ - [ ] 2

4.4.1.3

ത്വാ॒ പ്രാ॒ണം ജി॒ന്വ യ॒ന്താ॒സ്യ॑ പാ॒നായ॑ ത്വാ॒പാനം॑ ജി॒ന്വ
സ॒പ്ത॑ സ॒ർവ്വോ॒സി ച॒ക്ഷു॑ഷേ॒ ത്വാ ച॒ക്ഷു॑ർജി॒ന്വ വ॒യോ॒ധാ
അ॒സി ശ്രോ॒ത്രായ॑ ത്വാ॒ ശ്രോ॒ത്രം ജി॒ന്വ ത്രി॒വൃ॒ഭ॒സി
പ്ര॒വൃ॒ഭ॒സി സം॑വൃ॒ഭ॒സി വി॒വൃ॒ഭ॒സി സ॒പ്ത॑രോ॒ഹോ॒സി
നീ॒രോ॒ഹോ॒സി പ്ര॒രോ॒ഹോ॒സ്യനു॑രോ॒ഹോ॒സി
വ॒സു॒കോ॒സി വേ॒ഷ॒ശ്രി॒ര॒സി വ॒സ്യ॑ഷ്ടി॒ര॒സി । 3

(ഉ॒ശി॒ഗ്സി - പ്രാ॒ണായ॑ - ത്രി॒ച॒ത്വാ॒രി॒ശ്ശ) (A1)

4.4.2.1

രാ॒ജ॒ന്യ॒സി പ്രാ॒ചീ ദി॒ഗ്വ॒സ॒വ॒സ്തേ ദേ॒വാ അ॒ധി॒പ॒തയോ॑
ഽഗ്നി॒ർ ഹേ॒തീ॒നാം പ്ര॒തി॒ധർ॒താ ത്രി॒വൃ॒ത് ത്വാ॒ സ്തോ॒മഃ
പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാഃ ശ്ര॒യ॒ത്വാജ്യ॑-മു॒ക്തമ॑വൃ॒ഥയ॑ഥ് സ്തേ॒ദ്നാതു॑
ര॒ഥ॒ന്തര॑ഽ॒സാമ॑ പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത്യേ വി॒രാ॒ധ॒സി ദ॒ക്ഷി॒ണാ
ദി॒ഗ്വ॒ദ്രാ॒സ്തേ ദേ॒വാ അ॒ധി॒പ॒തയ॑ ഇ॒ന്ദ്രോ॑ ഹേ॒തീ॒നാം
പ്ര॒തി॒ധർ॒താ പ॒ഞ്ച॒ദ॒ശ॒സ്താ സ്തോ॒മഃ പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാഃ ശ്ര॒യ॒തു
പ്ര-ഉ॒ഗ്മു॒ക്തമ॑വൃ॒ഥയ॑ഥ് സ്തേ॒ദ്നാതു॑ ബൃ॒ഹഥ്॑ സാമ॑
പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത്യേ സ॒മ്രാ॒ധ॒സി പ്ര॒തീ॒ചീ ദി- [ ] 4

4.4.2.2

-ഗാദിത്യാസ്മൈ ദേവാ അധിപതയഃ സോമോ ഹേതീനാം
 പ്രതിധർതാ സപ്തശസ്താ സ്തോമഃ പൃഥിവ്യാഽശ്രയതു
 മരുതാതീയ-മുക്ഥമവ്യഥയഥ് സ്തദ്നാതു വൈരുപച്ഛ് സാമ
 പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ സ്വരാധസ്യുദീചീ ദിഗിശോ തേ ദേവാ
 അധിപതയോ വരുണോ ഹേതീനാം പ്രതിധർതൈ കവിച്ഛ്
 ശസ്താ സ്തോമഃ പൃഥിവ്യാഽശ്രയതു നിഷ്ഠേവല്യ-
 മുക്ഥമവ്യഥയഥ് സ്തദ്നാതു വൈരാജച്ഛ് സാമ പ്രതിഷ്ഠിത്യാ
 അധിപത്യസി ബൃഹതീ ദിങ്മരുതസ്മൈ ദേവാ
 അധിപതയോ - [ ] 5

4.4.2.3

ബൃഹസ്പതിർ ഹേതീനാം പ്രതിധർതാ ത്രിണവത്രയസ്ത്വിച്ഛ്ശൗ
 ത്വാ സ്തോമഃ പൃഥിവ്യാഽശ്രയതാം വൈശ ദേവാഗ്നിമാരുതേ
 ഉക്ഥേ അവ്യഥയന്തീ സ്തദ്നീതാച്ഛ് ശാകാശരൈവതേ സാമനീ
 പ്രതിഷ്ഠിത്യാ അന്തരിക്ഷായർഷയസ്താ പ്രഥമജാ
 ദേവേഷു ദിവോ മാത്രയാ വരിണാ പ്രഥന്തു വിധർതാ ചാ
 യഥധിപതിശ്ച തേ ത്വാ സർവേ സംവിദാനാ നാകസ്യ
 പൃഷ്ഠേ സുവർഗേ ലോകേ യജമാനം ച സാദയന്തു । 6

(പ്രതീചീ ദിങ് - മരുത്സേ ദേവാ അധിപതയ -
ശ്ചതാരിഷ്ടം) (A2)

4.4.3.1

അയം പുരോ ഹരിക്കേശഃ സൂര്യരശ്മിസ്തസ്യ രഥഗൃഥ്സശ്ച
രഥൗജാശ്ച സേനാനി ഗ്രാമണ്യൗ പുണ്ണികസ്ഥലാ ച
കൃതസ്ഥലാ ചാഹ്നരസൗ യാതുധാനാ ഹേതീ രക്ഷാപ്സി
പ്രഹേതി രയം ദക്ഷിണാ വിശ്വ കർമ്മാ തസ്യ രഥസ്വനശ്ച
രഥേ-ചിത്രശ്ച സേനാനി ഗ്രാമണ്യൗ മേനകാ ച
സഹജന്യാ ചാഹ്നരസൗ ദങ്ഷ്ണവഃ പശവോ ഹേതിഃ
പൗരുഷേയോ വധഃ പ്രഹേതി രയം പശ്വാദ് വിശ്വവൃചാ-
സ്തസ്യ രഥ പ്രോതശ്ചാ-സമരഥശ്ച സേനാനി ഗ്രാമണ്യൗ
പ്രജോചന്തീ ചാ - [ ] 7

4.4.3.2

നൂജോചന്തീ-ചാഹ്നരസൗ സർവാ ഹേതിർ വ്യാഘ്രാഃ
പ്രഹേതി രയ മുത്തരാഥ് സംയദ്-വസുസ്തസ്യ സേനജിച്ഛ
സുഷേണശ്ച സേനാനി ഗ്രാമണ്യൗ വിശ്വാചീ ച
ഘൃതാചീ ചാഹ്നരസാ വാപോ ഹേതിർ വാതഃ പ്രഹേതി
രയ-മുപര്യർ വാഗ്വ-സുസ്തസ്യ താർക്ഷ്യ-ശ്ചാരിഷ്ട-
നേമിശ്ച സേനാനി ഗ്രാമണ്യാ വൂർവശീ ച പൂർവ-

ചി॒ത്തി॒ശ്ചാ-ഹ്ന॑ര॒സൗ॑ വി॒ദ്യു॒ദ്ധേ॒തിർ-വ॒സ്പുർജ॑ൻ പ്ര॒ഹേ॒തി
 സ്തേ॒ഭ്യോ നമ॑സ്തേ നോ॒ മൃ॒ധയ॑ന്തു തേ യം - [ ] 8

4.4.3.3

ദി॒ഷ്ണോ യ॒ശ്ച നോ॒ ദോ॒ഷി തം ധ്വോ॑ ജംഭേ
 ദധാ॒മ്യായോ॒സ്ത്വാ സ॒ദനേ॑ സാ॒ദയാ॒മ്യവ॑തഃ ഛാ॒യായാ॑ം നമഃ
 സമു॒ദ്രായ॑ നമഃ സമു॒ദ്രസ്യ॑ ചക്ഷ॒സേ പര॑മേ॒ഷ്ടീ ത്വാ
 സാ॒ദയ॑തു ദി॒വഃ പൃ॒ഷ്ഠേ വൃ॒ച॒സ്വതീ॑ം പ്ര॒ഥ॒സ്വതീ॑ം
 ധ്വി॒ഭൃമ॑തീം പ്ര॒ഭൃമ॑തീം പരി॒ഭൃമ॑തീം ദി॒വം യച്ഛ॑ ദി॒വം
 ദൃ॒ഘ്വം ദി॒വം മാ ഹി॒ഘ്വസീ॑ർ വി॒ശ്വ॒സ്മൈ പ്രാ॑ണാ॒യാപാ॑നായ
 വ്യാ॒നായോ॒ദാനായ॑ പ്ര॒തി॒ഷ്ഠായൈ॑ ച॒രി॒ത്രായ॑
 സൂ॒ര്യ॒സ്ത്വാഽഭി॑ പാ॒തൂ മഹ്യാ॑ സ്വ॒സ്ത്വാ ( ) ഛർ॑ദി॒ഷ്ഠാ
 ശ॒ന്തമേ॑ന തയാ॒ ദേ॒വതയാ॑ഽങ്ഗി॒ര॒സാദ്-ധൃ॒വാ സീ॑ദ ।
 പ്രോ॒ഥമ॑ദശോ॒ന യ॒വസേ॑ അ॒വി॒ഷ്യ॑ൻ യദാ മഹഃ
 സ॒വര॑ണാദ് വൃ॒സ്ഥാത് । ആ॒ദ॒സ്യ॑ വാ॒തോ അ॒നൂ വാ॒തി
 ശോ॒ചി॒രധ॑ സു॒തേ വ്ര॑ജ॒നം കൃ॒ഷ്ണമ॑സി । 9

(പ്രജോചന്തീ ച - യൗ - സ്വസ്ത്വാ - ഷ്ടാവിഘ്ശതിശ്ച)
 (A3)

4.4.4.1

അഗ്നിർമൂർധാ ദിവഃ കകുത് പതിഃ പൃഥിവ്യാ അയം ।
 അപാഽ രേതാഽസി ജിന്വതി ।
 ത്വാമഗ്നേ പുഷ്കരാദധൃമർവാ നിർമൻമത । മൂർധ്വോ
 വിശ്വസ്യ വാഘതഃ । അയമഗ്നിഃ സഹസ്രിണോ വാജസ്യ
 ശതിനസ്സതിഃ । മൂർധാ കവീ രയിണാം । ഭുവോ യജ്ഞസ്യ
 രജസശ്ച നേതാ യത്രാ നിയുദ്ഭിഃ സചസേ ശിവാഭിഃ ।
 ദിവി മൂർധാനം ദധിഷ്ഠേ സുവർഷാം ജിഹ്വാമഗ്നേ ചകൃഷ്ഠേ
 ഹവ്യവാഹം । അബോധ്യഗ്നിഃ സമിധാ ജനാനാം - [ ] 10

4.4.4.2

പ്രതി യേനുമീവാ യതീമുഷാസം । യഹാ ഇവ പ്രവയാ-
 മുജ്ജിഹാനാഃ പ്ര ഭാനവഃ സിന്ദ്രതേ നാകമച്ഛ ।
 അബോചാമ കവയേ മേധ്യായ വചോ വന്ദാരു വൃഷഭായ
 വൃഷ്ണേ । ഗവിഷ്ഠിരോ നമസാ സ്തോമമഗ്നൗ ദിവീവ
 രുക്മൂർ വൃഞ്ചമശ്രേത് । ജനസ്യ ഗോപാ അജനിഷ്ട
 ജാഗൃവീരഗ്നിഃ സുദക്ഷഃ സുവിതായ നവ്യസേ ।
 ഘൃതപ്രതീകോ ബൃഹതാ ദിവിസ്സൃശാ ദ്യുമദി ഭാതി
 ഭരതേഭ്യഃ ശുചിഃ । ത്വാമഗ്നേ അങ്ഗിരസോ - [ ] 11

4.4.4.3

ഗുഹാ ഹിതമന്വ-വിന്ദന്തിശ്രിയാണം ഽവനേവനേ ।
 സ ജായസേ മഥ്യമാനഃ സഹോ മഹത് ത്വമാഹുഃ
 സഹസസ്സുത്രമങ്ഗിരഃ । യജ്ഞസ്യ കേതും പ്രഥമം
 പുരോഹിതമഗ്നിം നരസ്ത്രിഷ്ടധന്വേ സമിന്ധതേ ।
 ഇന്ദ്രേണ ദേവൈഃ സരഥഃ സ ബർഹിഷി സീദന്തി
 ഹോതാ യജ്മായ സുകൃതഃ । ത്വാം ചിത്രശ്രവസ്തഥ
 ഹവന്തേ വിക്ഷു ജന്തവഃ । ശോചിഷ്ഠേശം പുരുപ്രിയാഗേ
 ഹവ്യായ വോഡവേ । സഖായഃ സംഘഃ

സമൃഞ്ചമിഷഃ - [ ] 12

4.4.4.4

സ്തോമം ചാഗന്യേ । വർഷിഷ്ഠായ ക്ഷിതീനാമൂർജോ നപ്രേ
 സഹസ്യതേ । സഃസമിദ്യുവസേ വൃഷന്നഗേ വിശ്വാന്ത്യര്യ
 ആ । ഇഡസ്തദേ സമിധ്യസേ സ നോ വസ്മന്യാ ഭര ।
 ഏനാ വോ അഗ്നിം നമസോർജോ നപാതമാ ഹുവേ ।
 പ്രിയം ചേതിഷ്ഠമരതിഃ സ്വധാരം ഽവിശ്വസ്യ ദൃതമമൃതം ।
 സ യോജതേ അരുഷോ വിശ്വഭോജസാ സ ദുദ്രവഥ്
 സ്വാഹുതഃ । സുബ്രഹ്മാ യജ്ഞഃ സുശമീ - [ ] 13

4.4.4.5

വ॒സു॒നാം॑ ദേ॒വ॒ꣳ രാ॒ധോ॑ ജ॒നാ॒നാം॑ ।
 ഉ॒ദ॒സ്യ॑ ശോ॒ചി॒ര॒സ്ഥാ॒ദാ-ജു॒ഹ്വാ॑ന॒സ്യ॑ മീ॒ഡു॑ഷഃ ।
 ഉ॒ദ॒ധു॒മാ॒സോ॑ അ॒രു॒ഷാ॒സോ॑ ദി॒വി॒സ്തൃ॑ശഃ॒ സ॒മ॒ഗ്നി॑മീ॒ന്ധ॒തേ॑
 നരഃ॑ । അ॒ഗ്നേ॒ വാ॒ജ॒സ്യ॑ ഗോ॒മത॑ ഇ॒ൗശാ॑നഃ॒ സ॒ഹ॒സോ॑
 യ॒ഹോ॑ । അ॒സ്മൈ॑ ധേ॒ഹി॒ ജാ॒ത॒വേ॒ദോ॑ മ॒ഹി॒ ശ്ര॒വഃ॑ ।
 സ॒ ഇ॒ധാ॒നോ॑ വ॒സു॒ഷ്ഠി॒വി-ര॒ഗ്നി॒രീ॒ഡേ॒ന്യോ॑ ഗി॒രാ॑ ।
 രേ॒വ॒ദ॒സ്യു॒ഭ്യം॑ പൂ॒ർവ॒ണീ॑ക ദീ॒ദി॒ഹി॑ । ക്ഷ॒പോ॑ രാ॒ജ॒ന്നു॑ത
 ത്ഥ॒നാഽഗ്നേ॑ വ॒സ്തോ॒രു॒തോ॑ഷ॒സഃ॑ । സ॒ തി॒ശ്ശ॒ജംഭ॑ - [ ] 14

4.4.4.6

ര॒ക്ഷ॒സോ॑ ദ॒ഹ॒ പ്ര॒തി॑ । ആ॒ തേ॑ അ॒ഗ്ന॒ ഇ॒ധീ॒മ॒ഹി॑ ദ്യു॒മ॒ന്തം॑
 ദേ॒വാ॒ജരം॑ । യ॒ദ്ധ॒ സ്യാ॑ തേ॒ പ॒നീ॑യ॒സീ॒ സ॒മിദ്-ദീ॒ദയ॑തി
 ദ്യ॒വീ॒ഷഃ॑ സ്തോ॒ത്യു॒ഭ്യ॑ ആ॒ ഭര॑ । ആ॒ തേ॑ അ॒ഗ്ന॒ ഋ॒ചാ॑ ഹ॒വിഃ
 ശു॒ക്ര॒സ്യ॑ ജ്യോ॒തി॒ഷ॒സ്തേ॑ । സു॒ശ്ച॒ന്ദ്ര॑ ദ॒സ്മു॒ വി॒ശ്വ॑പ॒തേ॑
 ഹ॒വ്യ॒വാദ്॑ തു॒ഭ്യു॒ഹൂ॑യത॒ ഇ॒ഷഃ॑ സ്തോ॒ത്യു॒ഭ്യ॑ ആ॒ ഭര॑ ।
 ഉ॒ഭേ॒ സു॒ശ്ച॒ന്ദ്ര॑ സ॒ർവീ॑ഷോ॒ ദർവീ॑ ശ്രീ॒ണീ॑ഷ ആ॒സ॒നി॑ ।
 ഉ॒തോ॑ ന॒ ഉത്॑ പൂ॒പൂ॒ര്യാ- [ ] 15

4.4.4.7

ഉക്തം ഹൃദി ശവസസ്തത ഇഷ്ടം സ്തോത്രഭ്യ ആ ഭര ।

അഗ്നേ തമദ്യാശ്വം ന സ്തോമൈഃ ക്രതും ന ഭദ്രച്ഛ്

ഹൃദിസ്തൃശം । ജ്യോമാ ത ഓഹൈഃ ।

അധാ ഹൃഗ്നേ ക്രതോർ ഭദ്രസ്യ ദക്ഷസ്യ സാധോഃ ।

രഥീർ ജതസ്യ ബൃഹതോ ബഭൂവ । ആദിഷ്ടേ അഭ്യ

ഗീർഭിർ ഗൃണന്തോഽഗ്നേ ദാശേമ । പ്ര തേ ദിവോ ന

സ്തനയന്തി ശുഷ്ഠാഃ । ഏദിർനോ അർകൈർഭവാ നോ

അർവാങ് - [ ] 16

4.4.4.8

ഖ്സുവർന ജ്യോതിഃ । അഗ്നേ വിശ്വോഭിഃ സുമനാ

അനീകൈഃ । അഗ്നിച്ഛ് ഹോതാരം മന്യേ ദാസ്യാന്തം വസോഃ

സൂനുച്ഛ് സഹസോ ജാതവേദസം । വിപ്രം ന

ജാതവേദസം । യ ഊർധ്വായാ സ്വധാരോ ദേവോ ദേവാച്യോ

കൃപാ । ഘൃതസ്യ വിദ്രാഷ്ടിമനു ശുക്രശോചിഷ

ആജുഹ്വാനസ്യ സർപിഷഃ । അഗ്നേ താം നോ അന്തമഃ ।

ഉത ത്രാതാ ശിവോ ഭവ വരൂഥ്യഃ । തം ത്വാ ശോചിഷ

ദീദിവഃ । സ്മായ നൃനമീമഹേ സഖിഭ്യഃ । വസൂരഗ്നിർ

വസുശ്രവാഃ ( ) । അച്ഛാ നക്ഷി ദ്യുമത്തമോ രയിം ദാഃ । 17

(ജനാനാ - മങ്ഗീരസ - ഇഷ്ട - സുശമീ - തിശ്ശജംഭ -
പുപുര്യ - അർവാങ് - വസുശ്രവാഃ - പഞ്ച ച) (A4)

4.4.5.1

ഇന്ദ്രാഗ്നിഭ്യാം താ സയുജാ യുജാ യുനജ്മയാ ഘാരാഭ്യാം
തേജസാ വർചസോ ക്ഷമേഭിഃ സ്തോമേഭിഃ ഛന്ദോഭിഃ രരൈ
പോഷായ സജാതാനാം മധ്യമസ്ഥേയായ മയാ താ
സയുജാ യുജാ യുനജ്മ്യംബാ ദൃലാ നിതന്തി രദ്രയന്തീ
മേഘയന്തീ വർഷയന്തീ ചുപുണീകാ നാമാസി
പ്രജാപതിനാ താ വിശ്വാഭിർ ധീഭിരുപ ദധാമി
പൃഥിവ്യുദപുരമന്നേന വിഷ്ടാ മനുഷ്യാസ്തേ ഗോപ്താരോ
ഽഗ്നിർ വിയത്തോഽസ്യാം താമഹം പ്ര പദ്യേ സാ - [ ] 18

4.4.5.2

മേ ശർമ ച വർമ ചാസ്തുധി ദ്യൗരന്തരിക്ഷം ബ്രഹ്മണാ
വിഷ്ടാ മരുതസ്തേ ഗോപ്താരോ വായുർ വിയത്തോഽസ്യാം
താമഹം പ്ര പദ്യേ സാ മേ ശർമ ച വർമ ചാസ്തു
ദ്യൗരപരാജിതാഽമൃതേന വിഷ്ടാഽഭിത്യാസ്തേ
ഗോപ്താരഃ സൂര്യോ വിയത്തോഽസ്യാം താമഹം പ്ര പദ്യേ
സാ മേ ശർമ ച വർമ ചാസ്തു । 19

(സാ - ഷ്ടാചതാരിഷ്ശച്ച) (A5)

4.4.6.1

ബൃഹസ്പതിസ്താ സാദയതു പൃഥിവ്യാഃ പൃഷ്ഠേ
 ജ്യോതിഷതീം വിശ്വസൈ പ്രാണായാപനായ വിശ്വം
 ജ്യോതിര്യുച്ഛ- ഹിസ്തേഽധിപതിർ വിശ്വകർമ്മാ താ
 സാദയത്വന്തരിക്ഷസ്യ പൃഷ്ഠേ ജ്യോതിഷതീം വിശ്വസൈ
 പ്രാണായാപനായ വിശ്വം ജ്യോതിര്യുച്ഛ
 വായുസ്തേഽധിപതിഃ പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ദിവഃ പൃഷ്ഠേ
 ജ്യോതിഷതീം വിശ്വസൈ പ്രാണായാപനായ വിശ്വം
 ജ്യോതിര്യുച്ഛ പരമേഷു തേഽധിപതിഃ പുരോവാതസനിരസ്യ
 ഭ്രസനിരസി വിദ്യുത്സനി - [ ] 20

4.4.6.2

-രസി സ്തനയിതുസനിരസി വൃഷ്ടിസനിരസ്യ-ഗേര്യാനൃസി
 ദേവാനാമഗേയാനൃസി വായോര്യാനൃസി ദേവാനാം
 വായോയാനൃസ്യന്തരിക്ഷസ്യ യാനൃസി ദേവാനാമ-
 ന്തരിക്ഷയാനൃസ്യ-ന്തരിക്ഷമസ്യന്തരിക്ഷായ താ സലിലായ
 താ സർണീകായ താ സതീകായ താ കേതായ താ
 പ്രചേതസേ താ വിവസ്വതേ താ ദിവസ്താ ജ്യോതിഷ
 ആദിത്യേഭ്യസ്താർചേ താ രുചേ താ ദധുതേ താ ( ) ഭാസേ താ
 ജ്യോതിഷേ താ യശോദാം താ യശസി തേജോദാം താ

തേജ॑സി॒ പ॒യോദാ॑ം ത്വാ॒ പ॒യസി॑ വർചോദാ॑ം ത്വാ॒ വർച॑സി
 ദ്ര॒വിണോ॑ദാ॒ം ത്വാ॒ ദ്ര॒വിണേ॑ സാദയാമി॒ തേനർഷി॑ണാ॒ തേന॑
 ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ ത്യാ ദേ॒വത॑യാഽങ്ഗിര॒സ്വാദ് ധൃ॒വാ സീ॑ദ । 21

(വിദ്യുത്സനിർ - ദ്യുതേ തൈ - കാന്ന ത്രിച്ശു) (A6)

4.4.7.1

ഭൂ॒യസ്കൃ॑ദസി॒ വരി॑വസ്കൃ॒ദസി॒ പ്രാ॑ച്യസ്കൃ॒ർധാഽസ്യ॑-
 ന്തരി॑ക്ഷ॒സദ॑സ്യ-ന്തരി॑ക്ഷേ॒ സീ॑ദാ-ഹ്നു॒ഷദ॑സി ശേ॒നസ॑ദസി
 ഗൃ॒ധ്രസ॑ദസി॒ സു॒പർണ॑സദസി॒ നാക॑സദസി॒ പൃ॒ഥ്വിവ്യാ॑സ്താ
 ദ്ര॒വിണേ॑ സാദയാമ്യ-ന്തരി॑ക്ഷ॒സ്യ ത്വാ॒ ദ്ര॒വിണേ॑ സാദയാമി॒
 ദി॒വസ്താ॑ ദ്ര॒വിണേ॑ സാദയാമി॒ ദി॒ശാ॑ം ത്വാ॒ ദ്ര॒വിണേ॑
 സാദയാമി॒ ദ്ര॒വിണോ॑ദാ॒ം ത്വാ॒ ദ്ര॒വിണേ॑ സാദയാമി॒ പ്രാ॑ണം
 മേ॒ പാ॒ഹ്യ-പാ॑നം മേ॒ പാ॒ഹി വ്യാ॑നം മേ॒ - [ ] 22

4.4.7.2

പാ॒ഹ്യായു॑ർമേ॒ പാ॒ഹി വി॒ശ്വായു॑ർമേ॒ പാ॒ഹി സ॒ർവായു॑ർ മേ॒
 പാ॒ഹ്യഗ്നേ॑ യത് തേ॒ പര॑ച് ഹൃ॒ന്നാമ॑ താവേ॒ഹി സ॑ച്
 ര॒ഭാവ॑ഹൈ॒ പാഞ്ച॑ജന്യേഷ-പൃ॒ഥ്യഗ്നേ॑ യാവാ॒ അ॒യാവാ॑
 ഏ॒വാ ഊ॒മാഃ സ॑ബ്ദഃ॒ സഗ॑രഃ॒ സു॒മേകഃ॑ । 23

(വ്യാനം മേ - ദ്വാത്രിച്ശു) (A7)

4.4.8.1

അഗ്നി॑നാ॒ വി॒ശ്വാ॒ഷാട്॑ സു॒ര്യേ॑ണ॒ സ്വരാ॑ട് ക്ര॒ത്വാ
 ശ॒ചീ॒പതി॑ർ ഋ॒ഷഭേ॑ണ॒ ത്വഷ്ഠാ॑ യജേ॒ന്തെ॑ന॒ മ॒ഘ॒വാൻ
 ദക്ഷി॑ണ॒യാ സു॒വർഗോ॑ മ॒ന്യുനാ॑ വൃ॒ത്രഹാ॑
 സൗഹാ॑ർദ്ദേ॒ന ത॒ന്യുധാ॑ അ॒ന്നേ॒ന ഗ॒യഃ പൃ॒ഥി॒വ്യാഽസ॑നോ
 ദൃഗ്ദി॑ർന്നാദോ വ॒ഷട്കാ॑രേണർദ്ധഃ॒ സാമ്നാ॑ ത॒ന്യുപാ॑
 വി॒രാജാ॑ ജ്യോതി॒ഷാൻ ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ സോമ॒പാ ഗോ॑ദിർ
 യജ്ഞം॑ ദാ॒ധാര॑ ക്ഷ॒ത്രേണ॑ മ॒ന്യുഷ്ടാ॑-നശോ॒ന ച॑ ര॒ഥേന॑ ച
 വ॒ജ്ര്യുതൃ॑ഭിഃ പ്ര॒ഭുഃ സം॑വ॒ർസ॑രേണ॒ പരി॑ഭൂ സു॒പ॒സാഽനാ॑
 ധൃ॒ഷ്ടഃ സു॒ര്യഃ സ॒ൻ ത॒ന്യുഭിഃ॑ । 24

(അഗ്നി - ഹൈകാണ പഞ്ചാശത്) (A8)

4.4.9.1

പ്ര॒ജാപ॑തിർമ॒നസാ॑ ഽന്യോഽച്ഛേ॒തോ ധാ॑താ ദീ॒ക്ഷായാ॑ച്
 സ॒വിതാ॑ ഭൃ॒ത്യാം പൃ॒ഷ്ഠാ സോമ॑ക്രയ॒ണ്യാം വരു॑ണ॒ ഉപ॑നഭോ
 ഽസു॑രഃ ക്രീ॒യമാ॑ണോ മി॒ത്രഃ ക്രീ॑തഃ ശി॒പി॒വിഷ്ട॑ ആ॒സാദി॑തോ
 നര॑ധി॒ഷഃ പ്രോ॑ഹൃമാ॒ണോ ഽധി॑പതിരാഗതഃ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ
 പ്ര॒ണീയ॑മാ॒നോ ഽഗ്നി॑രാഗ്നീ॒ദ്യേ ബൃ॑ഹ॒സ്പതി॑രാഗ്നീ॒ദ്യാത്
 പ്ര॒ണീയ॑മാ॒ന ഇ॒ന്ദ്രോ ഹ॒വിർധാ॑നേ॒ ദി॒തിരാ॑സാദിതോ
 വി॒ഷ്ണു॑രു॒പാവ॑ഹ്രി॒യമാ॑ണോ ഽഥ॑ർവോപോത്തോ

യമോഽഭിഷുതോ ഹൃതപാ ആധുയമാനോ വായുഃ
 പൃയമാനോ മിത്രഃ ക്ഷീരശ്രീർമന്മി സക്തുശ്രീർ
 വൈശ്വദേവ ഉന്നീതോ രുദ്ര ( ) ആഹുതോ
 വായുരാവൃത്തോ നൃപക്ഷാഃ പ്രതിവ്യാതോ ഭക്ഷ ആഗതഃ
 പിതൃണാം നാരാശ്വസോ ഹസുരാത്തഃ സിന്ധുര-
 വഭൃമമവപ്രയന്മി സമുദ്രോ ഹവതഃ സലിലഃ പ്രപ്ലുതഃ
 സുവരുദ്ധ്യം ഗതഃ । 25 (രുദ്ര - ഏകവിശ്ശതിശ്ച) (A9)

4.4.10.1

കൃത്തികാ നക്ഷത്ര-മഗ്നിർ ദേവതാഽഗേ രുചഃ സ്ഥ
 പ്രജാപതേർ ധാതുഃ സോമസ്യർചേ ത്വാ രുചേ ത്വാ ദൃതേ
 ത്വാ ഭാസേ ത്വാ ജ്യോതിഷേ ത്വാ രോഹിണീ നക്ഷത്രം
 പ്രജാപതിർ ദേവതാ മൃഗശീർഷം നക്ഷത്രം സോമോ
 ദേവതാ ഹർദ്ദാ നക്ഷത്രം രുദ്രോ ദേവതാ പുനർവസു
 നക്ഷത്രമദിതിർ ദേവതാ തിഷ്യോ നക്ഷത്രം ബൃഹസ്പതിർ
 ദേവതാ ഹശോ നക്ഷത്രം സർവാ ദേവതാ മഘാ
 നക്ഷത്രം പിതരോ ദേവതാ ഫല്ഗുനീ നക്ഷത്ര - [ ] 26

4.4.10.2

-മര്യമാ ദേവതാ ഫല്കുനീ നക്ഷത്രം ദഗോ ദേവതാ
 ഹസോ നക്ഷത്രം സവിതാ ദേവതാ ചിത്രാ നക്ഷത്രം
 മിത്രോ ദേവതാ സ്വാതീ നക്ഷത്രം വായുർദേവതാ
 വിശാഖേ നക്ഷത്രമിന്ദ്രാഗ്നീ ദേവതാ സൂരധാ നക്ഷത്രം
 മിത്രോ ദേവതാ രോഹിണീ നക്ഷത്രമിന്ദ്രോ ദേവതാ
 വിചൃതൗ നക്ഷത്രം പിതരോ ദേവതാ ഷാഡാ നക്ഷത്രം
 മാപോ ദേവതാ ഷാഡാ നക്ഷത്രം വിശ്വേ ദേവാ ദേവതാ
 ശ്രോണാ നക്ഷത്രം വിഷ്ണുർ ദേവതാ ശ്രവിഷ്ഠാ നക്ഷത്രം
 വസവോ - [ ] 27

4.4.10.3

ദേവതാ ശതഭിഷങ് നക്ഷത്രമിന്ദ്രോ ദേവതാ പ്രോഷ്ഠപദാ
 നക്ഷത്രമജ ഏകപാദ് ദേവതാ പ്രോഷ്ഠപദാ നക്ഷത്രമഹിർ
 ബുധ്നിയോ ദേവതാ രേവതീ നക്ഷത്രം പൂഷാ ദേവതാ
 ശ്വായുജൗ നക്ഷത്രമശ്വിനൗ ദേവതാ പഭരണീർ നക്ഷത്രം
 യമോ ദേവതാ,

പൂർണാ പശ്ചാദ്¹, യത് തേ ദേവാ അദധുഃ² । 28

(ഫല്കുനീ നക്ഷത്രം - വസവ - സ്രുയസ്രീശ്ച) (A10)

4.4.11.1

മധുശ്ച മാധവശ്ച വാസന്തികാവൃതു ശുക്രശ്ച ശുചിശ്ച
 ഗ്രൈഷ്മാവൃതു നഭശ്ച നഭസ്യശ്ച വാർഷികാവൃതു
 ഇഷ്ടോഷാർജശ്ച ശാരദാവൃതു സഹശ്ച സഹസ്യശ്ച
 ഹൈമന്തികാവൃതു തപശ്ച തപസ്യശ്ച ശൈശിരാവൃതു
 അഗ്നേരന്തഃ ശ്ലേഷോഽസി കല്പേതാം ദ്യാവാപൃഥിവീ
 കല്പന്താമാപ ഓഷധീഃ കല്പന്താമഗന്തഃ പൃഥൗമമ
 ജൈഷ്ഠ്യായ സമ്പ്രതാ- [ ] 29

4.4.11.2

യേഽഗന്തഃ സമനസോഽന്തരാ ദ്യാവാപൃഥിവീ ശൈശിരാവൃതു
 അഭി കല്പമാനാ ഇന്ദ്രമിവ ദേവാ അഭി സംഘീശന്തു സംയച്ച
 പ്രചേതാശ്ചാഗ്നേഃ സോമസ്യ സൂര്യസ്യോഗ്രാ ച ഭീമാ ച
 പിതൃണാം യമസ്യേന്ദ്രസ്യ ധ്രുവാ ച പൃഥിവീ ച ദേവസ്യ
 സവിതൂർ മരുതാം വരുണസ്യ ധർത്രി ച ധർത്രി ച
 മിത്രാവരുണയോർ മിത്രസ്യ ധാതുഃ പ്രാചീ ച പ്രതീചീ ച
 വസൂനാഽ രുദ്രാണാ - [ ] 30

4.4.11.3

-മാദിത്യാനാം തേ തേഽധിപതയസ്തേഭ്യോ നമസ്തേ നോ
 മൃഡയന്തു തേ യം ദിഷ്ണോ യശ്ച നോ ദേവ്ഷി തം വോ

ജംഭേ ദധാമി സഹസ്രസ്യ പ്രഥാ അസി സഹസ്രസ്യ
 പ്രതിഥാ അസി സഹസ്രസ്യ വിഥാ അസി
 സഹസ്രസ്യോന്മാ അസി സാഹസ്രോഽസി സഹസ്രായ
 ത്വേഥാ മേ അഗ്ന ഇഷ്ടകാ ധേനവഃ സന്തേകാ ച ശതം ച
 സഹസ്രം ചായുതം ച - [ ] 31

4.4.11.4

നിയുതം ച പ്രയുതം ചാർബുദം ച നൃർബുദം ച
 സമുദ്രശ്ച മധ്യം ചാന്തശ്ച പരാർധശ്ചേഥാ മേ അഗ്ന
 ഇഷ്ടകാ ധേനവഃ സന്തു ഷഷ്ഠിഃ സഹസ്രമയുത-
 മക്ഷീയമാണാ ഋതസ്ഥാഃ സ്ഥർതാവുധോ ഘൃതശ്ചുതോ
 മധുശ്ചുത ഊർജസ്വതീഃ സ്വധാവിനീസ്താ മേ അഗ്ന
 ഇഷ്ടകാ ധേനവഃ സന്തു വിരാജോ നാമ കാമദുഘാ
 അമുത്രാമുഷിൻ ലോകേ । 32 (സപ്രതാ - രുദ്രാണാ -
 മയുതഞ്ച - പഞ്ചചത്വാരീശ്ശ്ച) (A11)

4.4.12.1

സമിദ്-ദിശാമാശയാ നഃ സുവർവിന്ധധോരതോ മാധവഃ
 പാത്വസ്താൻ । അഗ്നിർഭേവോ ദുഷ്ടരീതുരദാഭ്യ ഇദം
 ക്ഷത്രം രക്ഷതു പാത്വസ്താൻ । രഥന്തരം സാമഭിഃ
 പാത്വസ്താൻ ഗായത്രി ഛന്ദസാം വിശ്വരൂപാ ।

ത്രിവൃ॑ന്നോ॑ വി॒ഷ്ടയാ॑ സ്തോ॒മോ അ॒ഹ്നാച്ഛ॑ സമു॒ദ്രോ വാ॑ത
ഇ॒ദമോ॑ജഃ പി॒പർതു॑ । ഉ॒ഗ്രാ ദി॒ശാമ॑ഭി-ഭൃ॒തിർവ॑യോ॒ധാഃ
ശു॒ചിഃ ശു॒ക്രേ അ॒ഹ്നോ॑ജ॒സീനാ॑ ।

ഇ॒ന്ദ്രാധി॑പതിഃ പി॒പൃതാ॑ദതോ നോ മ॒ഹി - [ ] 33

4.4.12.2

ക്ഷ॒ത്രം ള്വി॒ശ്വതോ॑ ധാ॒രയേ॑ദം । ബൃ॒ഹഥ് സാ॑മ ക്ഷ॒ത്രഭൃ॑ദ്-
വൃ॒ദ്ധ വൃ॒ഷ്ണീയം॑ ത്രി॒ഷ്ടുഭൗ॑ജഃ ശു॒ഭിത॑ മു॒ഗ്രവീ॑രം ।

ഇ॒ന്ദ്ര സ്തോ॑മേന പ॒ഞ്ചദ॑ശേന മധു॒മിദം॑ ള്വാ॒തേന॑ സഗ॒രേണ॑
രക്ഷ॑ । പ്രാ॒ചീ ദി॒ശാച്ഛ॑ സഹ॒യശാ॑ യശ॒സ്വതീ॑ വിശേ॒

ഭേവാഃ॑ പ്രാ॒വൃഷാ॑ ഹ്നാച്ഛ॑ സു॒വർവ॑തീ ।

ഇ॒ദം ക്ഷ॒ത്രം ദു॒ഷ്ടര॑മസ്തോ॒ജോ ഹ്നാ॑ധൃ॒ഷ്ടച്ഛ॑ സഹ॒സ്രീയച്ഛ॑
സഹ॒സ്വത് । വൈ॒രുപേ॑ സാ॒മന്നി॑ഹ തച്ഛ്വേ॒മ ജഗ॑ത്യേ॒നം
ള്വി॒ക്ഷാ വേ॑ശയാമഃ । വിശേ॒ഭേവാഃ॑ സപ്തദ॒ശേന॑ - [ ] 34

4.4.12.3

വർ॒ച ഇ॒ദം ക്ഷ॒ത്രച്ഛ॑ സ॒ലില॑വാ॒തമു॒ഗ്രം । ധർ॒ത്രി ദി॒ശാം
ക്ഷ॒ത്രമി॑ദം ദാ॒ധാരോ॑പ॒സ്ഥാശ്ശാ॑നാം മി॒ത്രവ॑ദസ്തോ॒ജഃ ।
മി॒ത്രാവ॑രുണാ ശരദാ॒ഹ്നാം ചി॑കി॒ത്വ അ॒സ്മൈ രാ॒ഷ്ട്രായ॑
മ॒ഹി ശർ॑മ യച്ഛതം । വൈ॒രാജേ॑ സാ॒മന്നാ॑ധി മേ മ॒നീഷാ॑

൧൩. സുഷുഭാ സംഭൃതം വീര്യം സഹഃ । ഇദം ക്ഷത്രം
മിത്രവദാർദ്രദാന്തം മിത്രാവരുണാ രക്ഷത-മാധിപന്തൈഃ ।
സമ്രാഡ് ദിശാ സഹസാ മനീ സഹസ്ര തൃതൂർഹേ മനോ
വിഷ്ഠയാ നഃ പിപർതു । അവസ്യുവാതാ - [ ] **35**

4.4.12.4

ബൃഹതീർനു ശക്വരീരിമം യജ്ഞമവന്തു നോ ഘൃതാചീഃ ।
 സുവർവതീ സുദുഘാ നഃ പയസ്വതീ ദിശാം ദേവ്യവതു
 നോ ഘൃതാചീ । താം ഗോപാഃ പുര ഏതോത പശ്വാദ്
 ബൃഹസ്തതേ യാമ്യാം യുങ്ഗധി വാചം । ഊർധ്വാ ദിശാച്
 രന്തിരാശൗഷധീനാച് സംവത്സരേണ സവിതാ നോ
 അഹ്നാം । രേവത് സാമാതി ചന്ദാ ഉ ചന്ദോഽജാത ശത്രുഃ
 സ്യാനാ നോ അസ്തു । സ്തോമത്രയസ്ത്രിച്ശേ ഭുവനസ്യ
 പതി വിവസ്വാദാതേ അഭി നോ - [ ] 36

4.4.12.5

ഗുണാഹി । ഏതവതീ സവിതരാധിപത്യൈഃ പയസ്വതീ
രന്തിരാശാ നോ അസ്തു । ധ്രുവാ ദിശാം
ഽവിഷ്ണുപത്യഘോരാഽസ്യേശാനാ സഹസോ യാ മനോതാ ।
ബൃഹസ്പതിർ മാതരിശോത വായുഃ സന്ധുവാനാ വാതാ

അഭി നോ ഗുണന്തു । വിഷ്ണുഭോ ദിവോ ധരുണഃ പൃഥിവ്യാ
അസ്യേശാനാ ജഗതോ വിഷ്ണുപത്നീ ।

വിശ്വവ്യാ ഇഷയന്തീ സുഭൃതിഃ ശിവ നോ
അസ്ത്വദിതിരുപസ്ഥേ ।

വൈശ്യാനരോ ന ഊത്യാ³, പൃഷ്ഠോ ദിവ്യ⁴,

നു നോ ( ) ട്യാനുമതി⁵, രനദിദനുമതേ താം ⁶,

കയാ നശ്ചിത്ര ആഭുവത്⁷, കോ അദ്യ യുക്തേ ⁸ । 37

(മഹി - സപ്തദശേനാ - ഹവസ്യവാതാ - അഭി നോ -
ടനു ന - ശ്ചതുർഭശ ച) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(രശ്മിരസി - രാജന്യസ്യ - യം പുരോ ഹരിക്കേശോ -
ഗ്നിർമൂർദ്ധേ - ളാഗ്നിഭ്യാം - ബൃഹസ്പതിർ - ഭൂയസ്കൃദ
- സ്യഗ്നിനാ വിശ്വാഷാട് - പ്രജാപതിർമനസാ -
കൃത്തികാ - മധുശ്ച - സമിദിശാം - ദ്വാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(രശ്മിരസി - പ്രതി ധേനു- മസി സ്തനയിത്തുസനിര -
സ്മാദിത്യാനാച് - സപ്തത്രിശത്)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 4 :-

(രശ്മിരസി - കോ അദ്യ യുക്തേ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം
ചതുർഥ കാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

4.4.1 Appendix

4.4.10.3 – പൂർണാ പശ്വാദ്>¹ യത് തേ ദേവാ അദധുഃ >²

പൂർണാ പശ്വാദ്ത പൂർണാ പുരസ്താദുമധ്യതഃ പൂർണമാ
സീ ജിഗായ | തസ്യാം ദേവാ അധി സംവസന്ത ഉത്തമേ
നാക ഇഹ മാദയന്താം ||

യത്തേ ദേവാ അദധൂർ ഭാഗധേയമമാവാസേ
സംവസന്തോ മഹിതാ | സാനോ യജ്ഞം പിപൃഹി
വിശ്വാവാരേ രയിം നോ ധേഹി സുഭഗേ സുവീരം ||

(Appearing in TS 3.5.1.1)

4.4.12.5 – വൈശ്യാനരോ ന ഊത്യാ>³ പൃഷ്ഠോ ദിവ്യ>⁴

വൈശ്യാനരോ ന ഊത്യാss പ്ര യാതു പരാവതഃ |
അഗ്നിരൂക്ഥേന വാഹസാ ||

പൃഷ്ഠോ ദിവി പൃഷ്ഠോ അഗ്നിഃ പൃഥ്വിവ്യാം പൃഷ്ഠോ വിശ്വാ
ഓഷധീരാ വിവേശ | വൈശ്യാനരഃ സഹസാ പൃഷ്ഠോ
അഗ്നിഃ സനോ ദിവാ സ രിഷഃ പാതു നക്തം ||

(Appearing in TS 1.5.11.1)

4.4.12.5 – നു നോ ദ്യാനുമതി >⁵, രന്ധിദനുമതേ ത്വം >⁶

അനു നോഽദ്യാഽനുമതിർ യജ്ഞം ദേവേഷു മന്യതാം ।

അഗ്നിശ്ച ഹവ്യവാഹനോ ഭവതാം ദാശുഷേ മയഃ ॥

അന്ധിദനുമതേ ത്വം മന്യാസൈ ശഞ്ചനഃ കൃധി ।

ക്രതേ ദക്ഷായ നോ ഹിനു പ്രണ ആയുഷി താരിഷഃ ॥

(Appearing in TS 3.3.11.3 + 11.4)

4.4.12.5-കയാ നശ്ചിത്ര ആഭുവത് >⁷,

കോ അദ്യ യുക്തേ >⁸

കയാ നശ്ചിത്ര ആ ഭുവദ്യുതീ സദാ വൃധഃ സഖാ ।

കയാ ശചിഷ്ടയാ വൃതാ ॥

കോ അദ്യ യുക്തേ ധൂരി ഗാ ഋതസ്യ ശിമീവതോ

ഭാമിനോ ദുർഹൃണായുൻ । ആസന്നിഷുൻ ഹൃഥ്സസോ

മയോഭുൻ യ ഏഷാം ഭൂത്യാമൃണധഥ് സ ജീവാത് ॥

(Appearing in TS 4.2.11.2 + 11.3)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

4.5 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ -

ഹോമവിധിനിരൂപണം

4.5.1.1

നമസ്തേ॑ രു॒ദ്ര മ॒ന്യവ॑ ഉ॒തോത॑ ഇ॒ഷവേ॑ നമഃ॑ ।
 നമസ്തേ॑ അ॒സ്തു ധ॒ന്വനേ॑ ബാ॒ഹുഭ്യാമു॑ത തേ॒ നമഃ॑ ।
 യാ ത ഇ॒ഷുഃ ശി॑വതമാ ശി॒വം ബ॒ഭൂവ॑ തേ॒ ധനുഃ॑ ।
 ശി॒വാ ശ॒രവ്യാ॑ യാ ത॒വ തയാ॑ നോ॒ രുദ്ര॑ മൃ॒ധയ॑ ।
 യാ തേ॑ രു॒ദ്ര ശി॑വാ ത॒നൂര॑ഘോരാ॒ പാപ॑കാശിനീ ।
 തയാ॑ ന॒സ്തനു॑വാ ശ॒ന്തമ॑യാ ഗി॒രിശ॑ന്താഭി ചാ॒കശീ॑ഹി ।
 യാമി॑ഷും ഗി॒രിശ॑ന്ത ഹ॒സ്തേ - [ ] 1

4.5.1.2

ബി॒ഭർഷ്യ॑സ്തവേ॑ ।
 ശി॒വാം ഗി॑രിത്ര താ॒ം കൂ॒രു മാ॑ ഹി॒പ്സീഃ പു॑രു॒ഷം ജഗ॑ത് ।
 ശി॒വേന॑ വച॒സാ ത്വാ॑ ഗി॒രിശാ॑ച്ഛാ॒ വദാ॑മസി ।
 യഥാ॑ നഃ സർവ॑മി-ജ॒ജഗ॑ദയക്ഷ്മ॒സ്മന്നാ॑ അ॒സത് ।
 അ॒ധ്യവോ॑ചദധി॒വക്താ॑ പ്രഥ॒മോ ദൈ॒വ്യോ ഭി॑ഷക് ।

അഹീ॑ശ്ച സർവാ॑ൻ ജംഭ॑യൻമ് സർവാ॑ശ്ച യാ॒തു ധാ॒ന്യഃ॑ ।

അ॒സൗ യ॒സ്താമ്രോ॑ അ॒രുണ॑ ഉ॒ത ബ॒ദ്രുഃ॑ സു॒മങ്ഗ॑ലഃ ।

യേ ചേ॒മാഽ॑ രു॒ദ്രാ അ॒ഭി॒തോ॑ ദി॒ക്ഷു - [ ] 2

4.5.1.3

ശ്രി॑താഃ സ॒ഹസ്ര॑ശോ॒ ധൈ॒വ്യാഽ॑ ഹേ॒ഡ ഇ॑മ॒ഹേ ।

അ॒സൗ യോ॑ ധ॒വസ॑ർപ॒തി നീ॒ലഗ്രീ॑വോ॒ വി॒ലോ॑ഹി॒തഃ ।

ഉ॒തൈ॒നം ഗോ॑പാ അ॒ഭ്യശ॑ൻ-ന॒ഭ്യശ॑ൻ-നു॒ഭഹാ॑ര്യഃ ।

ഉ॒തൈ॒നം വി॑ശ്വാ॒ ഭൂ॒താനി॑ സ॒ ഭൃ॒ഷ്ടോ॑ മൃ॒ധയാ॑തി॒ നഃ ।

നമോ॑ അ॒സ്തു നീ॒ലഗ്രീ॑വായ॒ സഹ॑സ്രാ॒ക്ഷായ॑ മീ॒ദ്ധുഷേ॑ ।

അ॒ഥോ യേ॑ അ॒സ്യ സ॒ത്യാനോ॑ഹം തേ॒ഭ്യോ ധ॑ര॒ന്നമഃ॑ ।

പ്ര॒മു॒ഘ ധ॒ന്വന॑സ്ത॒ മു॒ഭയോ॑-രാ॒ർത്ഥീ॑യോർജ്യാം ।

യാ॒ശ്ച തേ॑ ഹ॒സ്ത ഇ॒ഷവഃ॑ - [ ] 3

4.5.1.4

പ॒രാ താ॑ ഭഗ॒വോ വ॑പ ।

അ॒വത॑ത്യ॒ ധനു॑സ്ത॒ഽസഹ॑സ്രാ॒ക്ഷ ശ॑തേ॒ഷുധേ॑ ।

നി॒ശീ॒ര്യ ശ॑ല്യാ॒നാം മു॒ഖാ ശി॑വോ॒ നഃ സു॒മനാ॑ ഭവ ।

വി॒ജ്യം ധ॒നുഃ ക॑പർദി॒നോ വി॑ശ്വേ॒ധാ ബാ॑ണവാ॒ഽഉ॒ത ।

അ॒നേ॒ശന്ന॑സ്യേ॒ഷവ॑ ആ॒ഭൂ॒രസ്യ॑ നി॒ഷങ്ഗ॑മിഃ ।

യാ തേ ഹേതിർ മീഡുഷ്ടമ ഹസേ ബഭൂവ തേ ധനുഃ ।
 തയാഽസ്മാൻ വിശ്വത സ്തഥയക്ഷ്മയാ പരിബ്ഭുജ ।
 നമസേ അസ്ത്വായുധായാ-നാതതായ ധൃഷ്ണവേ ।
 ഉഭാഭ്യാ ( ) മുത തേ നമോ ബാഹുഭ്യാം തവ ധന്വനേ ।
 പരി തേ ധന്വനോ ഹേതിരസ്മാൻ വൃണക്തു വിശ്വതഃ ।
 അഥോ യ ഇഷ്ടുധിസ്ത്വാരേ അസ്മ-ന്നിധേഹി തം । 4

(ഹസേ- ദിക്ഷി-ഷവ - ഉഭാഭ്യാം - ദ്വാവിഷ്ശതിശ്ച)(A1)

4.5.2.1

നമോ ഹിരണ്യ ബാഹവേ സേനാനേ ദിശാഞ്ച പതയേ നമോ
 നമോ വൃക്ഷേഭ്യോ ഹരികേശേഭ്യഃ പശൂനാം പതയേ നമോ
 നമഃ സസ്പിണ്യരായ തിഷ്ഠിമതേ പഥീനാം പതയേ നമോ
 നമോ ബഭ്രുശായ വിവ്യാധിനേഽന്നാനാം പതയേ നമോ
 നമോ ഹരികേശായോ-പവീതിനേ പുഷ്ടാനാം പതയേ നമോ
 നമോ ദവസ്യ ഹേതേ ജഗതാം പതയേ നമോ
 നമോ രുദ്രായാ-തതാവിനേ ക്ഷേത്രാണാം പതയേ നമോ
 നമഃ സൂതായാഹന്ത്യായ വനാനാം പതയേ നമോ നമോ- [ ] 5

4.5.2.2

രോഹിതായ സ്ഥപതയേ വൃക്ഷാണാം പതയേ നമോ
 നമോ മന്ത്രിണേ വാണിജായ കക്ഷാണാം പതയേ നമോ

നമോ ഭുവന്തയേ വാരിവസ്കൃതാ-യൗഷധീനാം പതയേ നമോ
 നമ ഉച്ചൈർ ഘോഷായാ ക്രന്ധതേ പത്തീനാം പതയേ നമോ
 നമഃ കൃമ്സ്നവീതായ ധാവതേ സത്ത്വനാം പതയേ നമഃ । 6

(വനാനാം പതയേ നമോ നമ - ഏകാന ത്രിപുശ്ച) (A2)

4.5.3.1

നമഃ സഹമാനായ നിവ്യാധിന ആവ്യാധിനീനാം പതയേ നമോ
 നമഃ കകുഭായ നിഷങ്ഗിണേ സ്തേനാനാം പതയേ നമോ
 നമോ നിഷങ്ഗിണ ഇഷുധിമതേ തസ്കരാണാം പതയേ നമോ
 നമോ വഞ്ചതേ പരിവഞ്ചതേ സ്തായൂനാം പതയേ നമോ
 നമോ നിചേരവേ പരിചരായാരണ്യാനാം പതയേ നമോ
 നമഃ സുകാവിഭ്യോ ജിഹ്വാപ്സദ്ഭ്യോ മുഷ്ണതാം പതയേ നമോ
 നമോ ഽസിമദ്ഭ്യോ നക്തം ചരദ്ഭ്യഃ പ്രകൃന്താനാം പതയേ നമോ
 നമ ഉഷ്ണീഷിണേ ഗിരിചരായ കുലുഞ്ചാനാം പതയേ
 നമോ നമ - [ ] 7

4.5.3.2

ഇഷുമദ്ഭ്യോ ധന്വാവിഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമ ആതന്വാനേഭ്യഃ പ്രതിദധാനേഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമ ആയച്ഛദ്ഭ്യോ വിസൃജദ്ഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമോ ഽസൃദ്ഭ്യോ വിധൃദ്ഭ്യശ്ച വോ നമോ

നമ ആസീ॑നേ॒ഭ്യഃ ശ॒യാ॒നേ॒ഭ്യശ്ച॑ വോ॒ നമോ॑
 നമഃ॑ സ്വ॒പദ്ഭ്യോ॑ ജാ॒ഗ്രദ്ഭ്യ॑ശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമസ്തി॑ഷ്ഠദ്ഭ്യോ॑ ധാ॒വദ്ഭ്യ॑ശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമഃ॑ സ॒ഭാഭ്യഃ॑ സ॒ഭാപ॑തിഭ്യശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമോ॑ അ॒ശ്വേഭ്യോ॑ ഽശ്വ॒പതി॑ഭ്യ ( ) ശ്ച വോ॒ നമഃ॑ । 8

(കു ലു॒ഞ്ചാനാ॑ം പ॒തയേ॑ നമോ॒ നമോ॑ - ഽശ്വ॒പതി॑ഭ്യ -
 (സ്തീ॑ണീ ച) (A3)

4.5.4.1

നമ ആ॒വ്യാധി॑നീ॒ഭ്യോ വി॒വിധ്യ॑ന്തീഭ്യശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമ ഉ॒ഗ്ഗണാ॑ഭ്യ-സ്തൃ॒ഹ്തീ॒ഭ്യശ്ച॑ വോ॒ നമോ॑
 നമോ॑ ഗൃ॒ഥ്സേ॒ഭ്യോ ഗൃ॒ഥ്സ॑പതിഭ്യശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമോ॑ വ്രാ॒തേ॒ഭ്യോ വ്രാ॒ത॑പതിഭ്യശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമോ॑ ഗ॒ണേ॒ഭ്യോ ഗ॒ണ॑പതിഭ്യശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമോ॑ വി॒രുപേ॑ഭ്യോ വി॒ശ്വരു॑പേഭ്യശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമോ॑ മ॒ഹദ്ഭ്യഃ॑ ക്ഷു॒ല്ലകേ॑ഭ്യശ്ച വോ॒ നമോ॑
 നമോ॑ ര॒ഥി॒ഭ്യോ-ര॒ഥേ॒ഭ്യശ്ച॑ വോ॒ നമോ॑
 നമോ॑ ര॒ഥേ॒ഭ്യോ - [ ] 9

4.5.4.2

രഥപതിഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമഃ സേനാഭ്യഃ സേനാനിഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമഃ ക്ഷത്രുഭ്യഃ സംഗ്രഹീത്യഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമസ്തക്ഷഭ്യോ രഥകാരേഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമഃ കുലാലേഭ്യഃ കർമ്മാരേഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമഃ പുണ്ണിഷ്ടഭ്യോ നിഷാദേഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമ ഇഷുകൃദ്ഭ്യോ ധന്വകൃദ്ഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമോ മൃഗയുഭ്യഃ ശാനിഭ്യശ്ച വോ നമോ
 നമഃ ശാഭ്യഃ ശാപതിഭ്യശ്ച ( ) വോ നമഃ । 10

(രഥേഭ്യഃ - ശാപതിഭ്യശ്ച - ഭേ ച) (A4)

4.5.5.1

നമോ ഭവായ ച രുദ്രായ ച
 നമഃ ശർവായ ച പശുപതയേ ച
 നമോ നീലഗ്രീവായ ച ശിതികണ്ഠായ ച
 നമഃ കപർദിനേ ച വ്യൂപകേശായ ച
 നമഃ സഹസ്രാക്ഷായ ച ശതധന്വനേ ച
 നമോ ഗിരിശായ ച ശിപിവിഷ്ടായ ച
 നമോ മീഡുഷ്ടമായ ചേഷുമതേ ച

നമോ॑ ഹ്ര॒സ്വായ॑ ച॒ വാമ॑നായ॒ ച
 നമോ॑ ബൃ॒ഹതേ॑ ച॒ വർഷീ॑യസേ॒ ച
 നമോ॑ വൃ॒ദ്ധായ॑ ച॒ സം॒വൃ॒ധാനേ॑ ച - [ ] 11

4.5.5.2

നമോ॑ അ॒ഗ്നിയായ॑ ച॒ പ്രഥ॑മായ॒ ച
 നമ॑ ആ॒ശവേ॑ ചാ॒ജിരാ॑യ॒ ച
 നമഃ॑ ശീ॒ഘ്രി॑യായ॒ ച ശീ॒ഘ്രായ॑ ച
 നമ॑ ഊ॒ർദ്ധ്വായ॑ ചാ॒വസ॑നായ॒ ച
 നമഃ॑ സ്രോ॒തസ്യായ॑ ച॒ ദ്വി॒പ്യായ॑ ച । 12

(സം॒വൃ॒ധാനേ॑ ച - പഞ്ച॑വി॒ശ്ശതി॑ശ്ച) (A5)

4.5.6.1

നമോ॑ ജ്യേഷ്ഠായ॒ ച ക॒നിഷ്ഠായ॑ ച
 നമഃ॑ പൂ॒ർവ്വജായ॑ ചാ॒പര॑ജായ॒ ച
 നമോ॑ മധ്യ॒മായ॑ ചാ॒പഗ॑ല്ഭായ॒ ച
 നമോ॑ ജ॒ഘ॒ന്യായ॑ ച॒ ബൃ॒ഹ്നിയായ॑ ച
 നമഃ॑ സോ॒ഭ്യായ॑ ച॒ പ്ര॒തി॒സ॒ര്യായ॑ ച
 നമോ॑ യാമ്യായ॒ ച ക്ഷേ॑മ്യായ॒ ച
 നമ॑ ഉ॒ർവ॒ര്യായ॑ ച॒ ഖ॒ല്യായ॑ ച
 നമഃ॑ ശ്ലോ॒ക്യായ॑ ചാ॒വസാ॑നായ॒ ച

നമോ വന്യായ ച കക്ഷ്യായ ച
 നമഃ ശ്രവായ ച പ്രതിശ്രവായ ച - [ ] 13

4.5.6.2

നമ ആശുഷേണായ ചാശുരമായ ച
 നമഃ ശൂരായ ചാവഭിന്ദതേ ച
 നമോ വർമിണേ ച വരുമിണേ ച
 നമോ ബിലിനേ ച കവചിനേ ച
 നമഃ ശ്രുതായ ച ശ്രുതസേനായ ച । 14

(പ്രതിശ്രവായ ച - പഞ്ചവിംശതിശ്ച) (A6)

4.5.7.1

നമോ ദുന്ദുഭ്യായ ചാഹനന്യായ ച
 നമോ ധൃഷ്ണവേ ച പ്രമൃശായ ച
 നമോ ദൃതായ ച പ്രഹിതായ ച
 നമോ നിഷങ്ഗിണേ ചേഷുധിമതേ ച
 നമ സ്തീക്ഷ്ണേഷവേ ചായുധിനേ ച
 നമഃ സ്വായുധായ ച സുധന്വനേ ച
 നമഃ സ്രുതായ ച പഥ്യായ ച
 നമഃ കാട്യായ ച നീപ്യായ ച
 നമഃ സുഭ്യായ ച സരസ്യായ ച

നമോ നാഭ്യായ ച വൈശന്തായ ച - [ ] 15

4.5.7.2

നമഃ കൃപ്തായ ചാവട്യായ ച
 നമോ വർഷ്യായ ചാവർഷ്യായ ച
 നമോ മേഘ്യായ ച വിധ്യുത്യായ ച
 നമ ഇന്ദ്രിയായ ചാതപ്യായ ച
 നമോ വാത്യായ ച രേഷ്മിയായ ച
 നമോ വാസുപ്യായ ച വാസുപായ ച । 16

(വൈശന്തായ ച - ത്രിശ്ശ) (A7)

4.5.8.1

നമഃ സോമായ ച രുദ്രായ ച
 നമസ്താമ്രായ ചാരുണായ ച
 നമഃ ശബ്ഗായ ച പശുപതയേ ച
 നമ ഉഗ്രായ ച ഭീമായ ച
 നമോ അഗ്രേവധായ ച ദൂരേവധായ ച
 നമോ ഹന്ത്രേ ച ഹനീയസേ ച
 നമോ വൃക്ഷേഭ്യോ ഹരികേശേഭ്യോ നമസ്താരായ
 നമഃ ശംഭവേ ച മയോഭവേ ച

നമഃ ശങ്കരായ ച മയസുരായ ച
 നമഃ ശിവായ ച ശിവതരായ ച - [ ] 17

4.5.8.2

നമസ്തീർഥ്യായ ച കൂല്യായ ച
 നമഃ പാര്യായ ചാവാര്യായ ച
 നമഃ പ്രതരണായ ചോത്തരണായ ച
 നമ ആതാര്യായ ചാലാഭ്യായ ച
 നമഃ ശഷ്യായ ച ഫേന്യായ ച
 നമഃ സികത്യായ ച പ്രവാഹ്യായ ച । 18

(ശിവതരായ ച - ത്രിപുശ്ച) (A8)

4.5.9.1

നമ ഇരിണ്ഡായ ച പ്രപഥ്യായ ച
 നമഃ കിപ്ശിലായ ച ക്ഷയണായ ച
 നമഃ കപർദിനേ ച പുലസ്തയേ ച
 നമോ ഗോഷ്ടായ ച ഗൃഹ്യായ ച
 നമസ്തപ്യായ ച ഗേഹ്യായ ച
 നമഃ കാട്യായ ച ഗഹവരേഷ്ടായ ച
 നമോ ഹ്രദയായ ച നിവേഷ്ടായ ച
 നമഃ പാപ്സുവ്യായ ച രജസ്യായ ച

നമഃ ശുഷ്കായ ച ഹരിതായ ച
നമോ ലോപ്യായ ചോലപ്യായ ച - [ ] 19

4.5.9.2

നമ ഊർവ്യായ ച സൂർമ്യായ ച
നമഃ പർണ്യായ ച പർണ്ണശദ്യായ ച
നമോഽപഗുരമാണായ ചാഭിഷ്ഠതേ ച
നമ ആക്ഖിദതേ ച പ്രക്ഖിദതേ ച
നമോ വഃ കിരികേഭ്യോ ദേവാനാഽ ഹൃദയേഭ്യോ
നമോ വിക്ഷീണകേഭ്യോ നമോ വിചിന്വത്കേഭ്യോ
നമ ആനിർഹതേഭ്യോ നമ ആമീവത്കേഭ്യഃ । 20

(ഉലപ്യായ ച - ത്രയസ്ത്രിശ്ശ്ച) (A9)

4.5.10.1

ദ്രാപേ അന്ധസസ്തതേ ദരിദ്രന്നീലലോഹിത ।
ഏഷാം പുരുഷാണാമേഷാം പശൂനാം മാ ഭേർ മാ ടരോ മോ
ഏഷാം കിഞ്ചനാമമത് । യാ തേ രുദ്ര ശിവാ തനുഃ ശിവാ
വിശ്വാഹഭേഷജീ । ശിവാ രുദ്രസ്യ ഭേഷജീ തയാ നോ
മൃഡ ജീവസേ । ഇമാഽ രുദ്രായ തവസേ കപർദിനേ
ക്ഷയദീരായ പ്രഭരാമഹേ മതിം । യഥാ നഃ ശമസദ് ദിപദേ
ചതുഷ്പദേ വിശ്വാം പുഷ്ടം ഗ്രാമേ അസ്മി - [ ] 21

4.5.10.2

ന്നാതുരം । മൃഡാ നോ രുദ്രോ തനോ മയസ്കൃധി
 ക്ഷയദ്വീരായ നമസാ വിധേമ തേ । യച്ഛം ച യോശ്വ
 മനുരായജേ പിതാ തദശ്യാമ തവ രുദ്ര പ്രണീതാ ।
 മാ നോ മഹാന്തമൃത മാ നോ അർഭകം മാ ന ഉക്ഷന്തമൃത
 മാ ന ഉക്ഷിതം । മാ നോ വധീഃ പിതരം മോത മാതരം
 പ്രിയാ മാ നസ്തനുവോ - [ ] 22

4.5.10.3

രുദ്ര രീരിഷഃ । മാ നസ്തോകേ തനയേ മാ ന ആയുഷി മാ
 നോ ഗോഷു മാ നോ അശ്വേഷു രീരിഷഃ । വീരാൻ മാനോ
 രുദ്ര ഭാമിതോ വധീർ ഹവിഷന്തോ നമസാ വിധേമ തേ ।
 ആരാത്തേ ഗോഷ്ണ ഉത പൂരുഷഷ്ണേ ക്ഷയദ്വീരായ
 സ്തുമമസ്തേ തേ അസ്തു । രക്ഷാ ച നോ അധി ച ദേവ
 ബ്രൂഹ്യധാ ച നഃ ശർമ യച്ഛ ദിബ്ധർഹാഃ । സ്തുഹി - [ ] 23

4.5.10.4

ശ്രുതം ഗർത്തസദം യുവാനം മൃഗം ന ഭീമ-മുപഹത്തു-
 മൃഗം । മൃഡാ ജരിത്രേ രുദ്ര സ്തവാനോ അന്യന്തേ
 അസ്തന്നിവപത്തു സേനാഃ । പരിണോ രുദ്രസ്യ ഹേതിർ
 വൃണക്തു പരിത്വേഷസ്യ ദുർമതിരഘായോഃ ।

അ॒വ॒ സ്ഥി॒രാ മ॒ഘ॒വദ്ഭ്യ॑-സു॒നു॒ഷ്വ മീ॒ഡ്യ॑സ്തോ॒കായ॑
ത॒ന॒യായ॑ മൃ॒ധായ॑ । മീ॒ഡ്യ॑ഷ്ടമ॒ ശി॒വ॒തമ॑ ശി॒വോ നഃ॑
സു॒മനാ॑ ഭ॒വ । പ॒രമേ॑ വൃ॒ക്ഷ ആ॒യുധം॑ നി॒ധായ॑ കൃ॒ത്തിം
ഽവ॒സാന॑ ആ॒ചര॑ പി॒നാകം॑ - [ ] 24

4.5.10.5

ബി॒ഭ്രദാ॑ഗ॒ഹി । വി॒കി॒രിദ॑ വി॒ലോ॑ഹി॒ത നമ॑സ്തേ അ॒സ്തു
ഭഗ॑വഃ । യാ॒സ്തേ സ॒ഹ॒സ്ര॑ഽഹേ॒തയോ॑ഽന്യ-മ॒സ്മി॒ന്നി
വ॒പ॒ന്തു താഃ॑ । സ॒ഹ॒സ്രാ॑ണി സ॒ഹ॒സ്ര॑ധാ ബാ॒ഹു॒വോ॒സ്തവ॑
ഹേ॒തയഃ॑ । താ॒സാമീ॑ശാ॒നോ ഭഗ॑വഃ പ॒രാചീ॑നാ മു॒ഖാ കൃ॒ധി ।

25 (അ॒സ്മി॑ - സു॒നു॒വഃ - സു॒ഹി - പി॒നാക -
മേ॒കാ॒ന്ന ത്രി॑ശ്ശ) (A10)

4.5.11.1

സ॒ഹ॒സ്രാ॑ണി സ॒ഹ॒സ്ര॑ശോ യേ രു॒ദ്രാ അ॒ധി ഭൂ॒മ്യാം॑ ।
തേഷാ॑ഽ സ॒ഹ॒സ്ര॑യോജ॒നേ ഽവ॑ധ॒ന്വാ॒നി തമ॑സി ।
അ॒സ്മി॒ൻ-മ॒ഹ॒ത്യർ॑ണ॒വേ-ഽന്ത॑രി॒ക്ഷേ ഭ॒വാ അ॒ധി ।
നീ॒ല॒ഗ്രീ॒വാഃ ശി॒തി॒ക॒ണ്ഠാഃ॑ ശ॒ർവാ അ॒ധഃ ക്ഷ॑മാ॒ചരാഃ॑ ।
നീ॒ല॒ഗ്രീ॒വാഃ ശി॒തി॒ക॒ണ്ഠാ॑ ദി॒വഽ രു॒ദ്രാ ഉ॒പ॒ശ്രി॑താഃ ।
യേ വൃ॒ക്ഷേ॑ഷു സ॒സ്പി॑ഞ്ജരാ നീ॒ല॒ഗ്രീ॒വാ വി॒ലോ॑ഹി॒താഃ॑ ।

യേ ഭൂതാനാ-മധിപതയോ വിശിഖാസഃ കപർദിനഃ ।
 യേ അന്നേഷു വിവിധ്യന്തി പാത്രേഷു പിബന്തോ ജനാൻ ।
 യേ പമാം പമിരക്ഷയ ഐലബ്ധാ യവ്യധഃ ।
 യേ തീർത്ഥാനി - [ ] 26

4.5.11.2

പ്രചരന്തി സൂകാവന്തോ നിഷങ്ഗിൺഃ ।
 യ ഏതാവന്തശ്ച ഭൂയാച്ഛസശ്ച ദിശോ രൂദ്രാ വിതസ്ഥിരേ ।
 തേഷാച്ഛ സഹസ്രയോജനേ ഽവധന്താനി തന്മസി ।
 നമോ രൂദ്രേഭ്യോ യേ പൃഥിവ്യാം ഋത്തരീക്ഷേ യേ ദിവി
 യേഷാമന്നം വാതോ വർഷമിഷവസ്തേഭ്യോ ദശ പ്രാചീർ
 ദശദക്ഷിണാ ദശപ്രതീചീർ ദശോദീചീർ ദശോർധ്വാ-
 സ്തേഭ്യോ നമസ്തേ നോ മൃഡയന്തു തേ യം ദിഷ്ണോ
 യശ്ച ( ) നോ ദേവ്യി തം വോ ജന്ദേ ദധാമി । 27
 (തീർത്ഥാനി - യശ്ച - ഷട് ച } (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(നമസ്തേ രൂപ - നമോ ഹിരണ്യബാഹവേ - നമഃ
സഹമാനായ - നമ ആവ്യാധിനീഭ്യോ - നമോ ഭവായ -
നമോ ജ്യേഷ്ഠായ - നമോ ദുന്ദുഭ്യായ - നമഃ സോമായ -
നമ ഇരിന്ധായ - ദ്രാപേ - സഹസ്രാ - ണ്യേകാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(നമസ്തേ രൂപ - നമോ ഭവായ - ദ്രാപേ - സ്തപവിശ്ശതിഃ)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kandam 4:-

(നമസ്തേ രൂപ - തം വോ ജന്ദേ ദധാമി)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം
ചതുർത്ഥ കാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

4.6 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ -

പരിഷേചനസംസ്കാരാഭിധാനം

4.6.1.1

അശ്വന്നൂർജം പർവതേ ശിശ്രിയാണാം വാതേ പർജന്യേ
 വരുണസ്യ ശുഷ്കേ । അദ്ഭ്യ ഓഷധീഭ്യോ വനസ്സതി-
 ഭ്യോഽധി സംഭൃതാം താം ന ഇഷമൂർജം ധത്ത മരുതഃ
 സച്ഛ് രരാണാഃ । അശ്വസ്മൈ ക്ഷുദ്രമും തേ ശുഗൃച്ഛതു യം
 ദിഷഃ । സമുദ്രസ്യ താഽവാകയാഽഗേ പരി വൃയാമസി ।
 പാവകോ അസ്മദ്യച്ഛ് ശിവോ ഭവ । ഹിമസ്യ താ
 ജരായുണാഽഗേ പരി വൃയാമസി । പാവകോ അസ്മദ്യച്ഛ്
 ശിവോ ഭവ । ഉപ - [ ] 1

4.6.1.2

-ജ്മന്നുപ വേതസേഽവത്തരം നദീഷാ । അഗേ
 പിത്തമപാമസി । മണ്യുകി താഭിരാ ഗഹി സേമം നോ
 യജ്ഞം । പാവകവർണ്യച്ഛ് ശിവം കൃധി । പാവക ആ

ചിതയന്ത്യാ കൃപാ । ക്ഷാമൻ രുരുച ഉഷസോ ന ഭാനുനാ ॥
 തൂർവൻ ന യാമന്നേതശസ്യ നൃ രണ ആ യോ ഘൃണേ ।
 ന തത്യുഷാണോ അജരഃ । അഗ്നേ പാവക രോചിഷാ
 മന്ദ്രയാ ദേവ ജിഹ്വയാ । ആ ദേവാൻ - [ ] 2

4.6.1.3

വക്ഷി യക്ഷി ച । സ നഃ പാവക ദീദിവോഽഗ്നേ ദേവാഽ
 ഇഹാഽഽ വഹ । ഉപ യജ്ഞഽ ഹവിശ്വ നഃ । അപാമിദം
 ന്യായനഽ സമുദ്രസ്യ നിവേശനം । അന്യം തേ അസ്മത്
 തപന്തു ഹേതയഃ പാവകോ അസ്മദ്യഽ ശിവോ ഭവ ।
 നമസ്തേ ഹരസേ ശോചിഷേ നമസ്തേ അസ്ത്വർചിഷേ ॥
 അന്യം തേ അസ്മത് തപന്തു ഹേതയഃ പാവകോ അസ്മദ്യഽ
 ശിവോ ഭവ । നൃഷഭേ വഡ - [ ] 3

4.6.1.4

-ഏഷഭേ വഡ് വനസഭേ വഡ് ബർഹിഷഭേ വട്മ്
 സുവർവിഭേ വട് । യേ ദേവാ ദേവാനാം യജ്ഞിയാ
 യജ്ഞിയാനാഽ സംവത്സരീണമുപ ഭാഗമാസതേ ।
 അഹുതാദോ ഹവിഷോ യജ്ഞേ അസ്മിൻമ സ്വയം
 ജുഹുധാം മധുനോ ഘൃതസ്യ । യേ ദേവാ ദേവേഷാധി

ദേവതാമായൻ യേ ബ്രഹ്മണഃ പുര ഏതാരോ അസ്യ ।
 യേഭ്യോ നർതേ പവതേ ധാമ കിം ചന ന തേ ദിവോ ന
 പൃഥിവ്യാ അധി സ്തൃഷു । പ്രാണദാ - [ ] 4

4.6.1.5

അപാനദാ വ്യാനദാശ്ചക്ഷുർദാ വർചോദാ വരിവോദാഃ ।
 അന്യം തേ അസ്മത് തപന്തു ഹേതയഃ പാവകോ അസ്മദ്യച്ഛ്
 ശിവോ ഭവ । അഗ്നിസ്തിഗ്മേന ശോചിഷാ യച്ഛ്വസദ് വിശ്വാം
 നൃത്രിണം । അഗ്നിർനോ വച്ഛ്വസതേ രയിം ।

സൈനാഽനീകേന സുവിദത്രോ അസ്മേ യഷ്ടാ ദേവാച്ഛ്
 ആയജിഷഃ സ്വസ്തി । അദണ്യോ ഗോപാ ഉത നഃ പരസ്താ
 അഗ്നേ ദ്യുമദുത രേവദ്-ദിദീഹി । 5 (ഉപ - ദേവാൻ - വട് -

പ്രാണദാ - ശ്ചതുശ്ചത്വാരിച്ശ്ശ്ച) (A1)

4.6.2.1

യ ഇമാ വിശ്വാ ഭുവനാനി ജുഹ്വദൃഷിർ ഹോതാ
 നിഷ്വസാദാ പിതാ നഃ । സ ആശിഷാ ദ്രവിണമിച്ഛമാനഃ
 പരമച്ഛദോ വര ആ വിവേശ । വിശ്വകർമ്മാ മനസാ
 യദിഹായാ ധാതാ വിധാതാ പരമോത സന്ദൂക് ।
 തേഷാമിഷ്ടാനി സമിഷാ മദന്തി യത്ര സപ്തർഷീൻ

പര ഏകമാഹുഃ । യോ നഃ പിതാ ജനിതാ യോ വിധാതാ
യോ നഃ സതോ അഭ്യോ സജ്ജജാന । 6

4.6.2.2

യോ ദേവാനാം നാമധാ ഏക ഏവ തച്ഛ സംപ്രശ്നം ഭൂവനാ
യന്ത്യന്യാ । ത ആഽയജന്ത ദ്രവിണച്ഛ സമസ്മാ ഋഷയഃ
പൂർവേ ജരിതാരോ ന ഭൂനാ । അസൂർതാ സൂർതാ
രജസോ വിമാനേ യേ ഭൂതാനി സമകൃണ്വന്നിമാനി ।
ന തം വിദാമ യ ഇദം ജ്ജാനാനൃദ് യുഷ്ഠാകമന്തരം
ദവാതി । നീഹാരേണ പ്രാവൃതാ ജല്പ്യാ ചാസുത്യപ
ഉക്ഥ ശാസശ്ചരന്തി । പരോ ദിവാ പര ഏനാ - [ ] 7

4.6.2.3

പൃഥിവ്യാ പരോ ദേവേദിരസുരൈർഗുഹാ യത് ।
കഘ സിദ്ഗർഭം പ്രഥമം ദധ്ര ആപോ യത്ര ദേവാഃ
സമഗച്ഛന്ത വിശ്വേ । തമിദ്ഗർഭം പ്രഥമം ദധ്ര ആപോ യത്ര
ദേവാഃ സമഗച്ഛന്ത വിശ്വേ । അജസ്യ നാഭാവധ്യേക-
മർപിതം യസ്മിന്നിദം വിശ്വം ഭൂവനമധി ശ്രിതം ।
വിശ്വകർമ്മ ഹൃജനിഷ്ട ദേവ ആദിദ്-ഗന്ധർവോ അഭവദ്
ദിതീയഃ । തൃതീയഃ പിതാ ജനിതൗഷധീനാ - [ ] 8

4.6.2.4

-മപാം ഗർഭം വൃദധാത് പുരുത്രാ । ചക്ഷുഷഃ പിതാ മനസാ
 ഹി ധീരോ ഘൃതമേനേ അജനന്നനമാനേ । യദേദന്താ
 അദൃഢ്വഹന്ത പൂർവ ആദിദ് ദ്യാവാപൃഥിവീ അപ്രഥേതാം ।
 വിശ്വത-ശ്ചക്ഷുരുത വിശ്വതോമുഖോ വിശ്വതോഹസ്ത ഉത
 വിശ്വതസ്സാത് । സം ബാഹുദ്യാം നമതി സം പതന്ത്രേ
 ദ്യാവാപൃഥിവീ ജനയൻ ദേവ ഏകഃ । കിം സ്വിദാസീ-
 ദധിഷ്ഠാന-മാരംഭണം കതമഥ് സ്വിത് കിമാസീത് ।
 യദീ ഭൂമിം ജനയൻ - [ ] 9

4.6.2.5

വിശ്വകർമ്മാ വി ദ്യാമൗർണോൻ മഹിനാ വിശ്വചക്ഷാഃ ।
 കിം സ്വിദാനം ക ഉ സ വൃക്ഷ ആസീദ്യതോ ദ്യാവാപൃഥിവീ
 നിഷ്ഠതക്ഷുഃ । മനീഷിണോ മനസാ പൃച്ഛതേദു തദ്-
 യദധൃതിഷ്ഠദ് ഭൂവനാനി ധാരയൻ ।
 യാ തേ ധാമാനി പരമാണി യാഽവമാ യാ മധുമാ
 വിശ്വകർമ്മനുതേമാ । ശിക്ഷാ സഖിഭ്യോ ഹവിഷി
 സ്വധാവഃ സ്വയം യജസ്വ തനുവം ജുഷാണഃ ।
 വാചസ്പതിം വിശ്വകർമ്മാണമുതയേ - [ ] 10

4.6.2.6

മനോയുജം വാജേ അദ്യാ ഹുവേമ । സ നോ നേദിഷ്ടാ
 ഹവനാനി ജോഷതേ വിശ്വശംഭൂരവസേ സാധുകർമാ ।
 വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വാവ്യധാനഃ സ്വയം യജസ്വ
 തനുവം ജുഷാണഃ । മുഹ്യന്തന്യേ അഭിതഃ സപതാ
 ഇഹാസ്താകം മഘവാ സൂരിരസ്തു । വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ
 വർധനേന ത്രാതാരമിന്ദ്ര-മകൃണോരവധ്യം । തസ്മൈ വിശഃ
 സമനമന്ത പൂർവീരയമുഗ്രോ വിഹവേധാ യമാസത് ।
 സമുദ്രായ വയുനായ സിന്ധുനാം പതയേ നമഃ ( ) ।
 നദീനാശ്ച സർവാസാം പിത്രേ ജുഹുതാ വിശ്വകർമ്മണേ
 വിശ്വാഹാമർത്യശ്ച ഹവിഃ । 11

(ജജാണൈ - നൗ - ഷധീനാം - ഭൂമിം ജനയ - ന്യുതയേ
 - നമോ - നവ ച) (A2)

4.6.3.1

ഉദേനമുത്തരാം നയാഗേ ഘൃതേനാഹുത ।
 രായസ്പോഷേണ സശ്ച സൃജ പ്രജയാ ച ധനേന ച ।
 ഇന്ദ്രേമം പ്രതരാം കൃധി സജാതാനാ-മസദ്വശീ ।
 സമേനം വർചസാ സൃജ ദേവേഭ്യോ ഭാഗധാ അസത് ।
 യസ്യ കൂർമോ ഹവിർഗൃഹേ തമഗേ വർധയാ താം ।

തസ്മൈ ദേവാ അധി ബ്രവന്നയം ച ബ്രഹ്മണസ്സതിഃ ।

ഉദു ത്വാ വിശ്വേ ദേവാ - [ ] 12

4.6.3.2

അഗ്നേ ഭർന്തു ചിത്തിഭിഃ । സ നോ ഭവ ശിവതഃ

സുപ്രതീകോ വിഭാവസുഃ । പഞ്ച ദിശോ ദൈവീർ

യജ്ഞമവന്തു ദേവീരപാമതിം ദുർമതിം ബാധമാനാഃ ।

രായസ്പോഷേ യജ്ഞപതി-മാഭജന്തീഃ । രായസ്പോഷേ അധി

യജ്ഞോ അസ്ഥാഥ് സമീദ്ധേ അഗ്നാവധി മാമഹാനഃ ।

ഉക്ഥപത്ര ഹൗഡ്യോ ഗൃഭീതസ്തപ്തം ഘർമം പരിഗൃഹ്യാ

യജന്ത । ഊർജാ യദ്-യജ്ഞമശമന്ത ദേവാ ദൈവ്യായ

ധർത്രേ ജോഷ്ടേ । ദേവശ്രീഃ ശ്രീമണാഃ ശതപയാഃ - [ ] 13

4.6.3.3

പരിഗൃഹ്യ ദേവാ യജ്ഞമായൻ । സൂര്യരശ്മീർ ഹരിക്കേശഃ

പുരസ്താഥ് സവിതാ ജ്യോതിരുദയാഽ അജസ്രം ।

തസ്യ പൃഷ്ഠാ പ്രസവം യാതി ദേവഃ സംപശ്യൻ വിശ്വാ

ഭുവനാനി ഗോപാഃ । ദേവാ ദേവേഭ്യോ അധാര്യന്തോ

അസ്ഥൂർവീതഽ ശ്മിത്രേ ശ്മിതാ യജധ്യൈ । തുരീയോ

യജ്ഞോ യത്ര ഹവ്യമേതി തതഃ പാവകാ ആശിഷോ നോ

ജുഷന്താം । വിമാന ഏഷ ദിവോ മധ്യ ആസു ആപപ്രിവാൻ
രോദസീ അന്തരിക്ഷം । സ വിശ്വാചീരദി - [ ] 14

4.6.3.4

ചഷ്ടേ ഘൃതാചീരന്തരാ പൂർവമപരം ച കേതും ।
ഉക്ഷാ സമുദ്രോ അരുണഃ സുപർണഃ പൂർവസ്യ യോനീം
പിതൂരാ വിവേശ । മധ്യേ ദിവോ നിഹിതഃ പൃശ്നീരശ്താ വി
ചക്രമേ രജസഃ പാത്യന്തം । ഇന്ദ്രം വിശ്വാ അവിവൃധൻ
സമുദ്രവൃചസം ഗിരഃ । രഥീതമച് രഥീനാം വാജാനാച്
സത്പതിം പതിം । സ്മുഹൂർ യജേന്താ ദേവാച് ആ ച
വക്ഷദ്യക്ഷദഗ്നിർ ദേവോ ദേവാച് ആ ച വക്ഷത് ।
വാജസ്യ ( ) മാ പ്രസവേനോദ്-ഗ്രാഭേണോ-ദഗ്രഭീത് ।
അഥാ സപതാച് ഇന്ദ്രോ മേ നിഗ്രാഭേണാധരാച് അകഃ ।
ഉദ്ഗ്രാഭം ച നിഗ്രാഭം ച ബ്രഹ്മ ദേവാ അവിവൃധൻ ।
അഥാ സപതാനിന്ദ്രാഗ്നി മേ വിഷ്ടുചീനാൻ വൃസ്യതാം ।
15 (ദേവാഃ - ശതപയാ - അദി - വാജസ്യ -
ഷഡിച്ശതിശ്ച) (A3)

4.6.4.1

ആശുഃ ശിശാനോ വൃഷഭോ ന യുധോ ഫനാഫനഃ
 ക്ഷോഭണ-ശ്ചർഷണീനാം । സംക്രന്ദനോഽനിമിഷ ഏക
 വീരഃ ശതച്ഛ്വേനേന അജയമ് സാകമിന്ദ്രഃ ।
 സംക്രന്ദനേന നിമിഷേണ ജിഹ്വുനാ യുത്കാരേണ
 ദുശ്ചുവനേന ധൃഷ്വുനാ । തദിന്ദ്രേണ ജയത തഥ് സഹധാ
 യുധോ നര ഇഷുഹസ്തേന വൃഷ്വാ । സ ഇഷുഹസ്തേഃ
 സ നിഷംഗിഭീർവശീ സഽസ്രഷ്ടാ സ യുധ ഇന്ദ്രോ
 ഗണേന । സച്ഛ്വസൃഷ്ടജിമ് സോമപാ ബാഹു
 ശർദ്ധ്യൂർഭധന്വാ പ്രതിഹിതാഭിരസ്താ ।
 ബൃഹസ്സതേ പരി ദീയാ- [ ] 16

4.6.4.2

രഥേന രക്ഷോഹാ മിത്രാച്ഛ്വേന അപ ബാധമാനഃ ।
 പ്രഭംജൻമ് സേനാഃ പ്രമുണോ യുധാ ജയന്നസ്താക-
 മേധ്യവിതാ രഥാനാം । ഗോത്രഭിദം ഗോവിദം വജ്രബാഹും
 ജയന്തമജ്ജ്വ പ്രമുണന്ത-മോജസാ । ഇമച്ഛ്വേന സജാതാ
 അനുവീര-യധാമിന്ദ്രച്ഛ്വേന സഖായോഽനു സച്ഛ്വേന രഭധാം ।
 ബലവിജ്ഞായഃ സ്ഥവിരഃ പ്രവീരഃ സഹസ്യാൻ വാജീ

സഹമാന ഉഗ്രഃ । അഭിവിരോ അഭിസത്യാ സഹോജാ
ജൈത്രമിന്ദ്ര രഥമാതിഷ്ഠ ഗോവിത് ।

അഭി ഗോത്രാണി സഹസാ ഗാഹമാനോഽഭായോ- [ ] 17

4.6.4.3

വീരഃ ശതമന്യൂരിന്ദ്രഃ । ദുശ്യവനഃ പൃതനാഷാഡ്

യുധ്യോ-സ്മാകഃ സേനാ അവതു പ്ര യുഥ്സു ।

ഇന്ദ്ര ആസാം നേതാ ബൃഹസ്പതിർ ദക്ഷിണാ യജ്ഞഃ പുര

ഏതു സോമഃ । ദേവസേനാനാ-മഭിഭഞ്ജതീനാം

ജയന്തീനാം മരുതോ യന്ത്വഗേ । ഇന്ദ്രസ്യ വൃഷ്ണോ

വരുണസ്യ രാജ്ഞ ആഭിത്യാനാം മരുതാഃ ശർദ്ധ ഉഗ്രം ।

മഹാമനസാം ദുവനച്യവാനാം ഘോഷോ ദേവാനാം

ജയതാ മുദസ്ഥാത് । അസ്മാക-മിന്ദ്രഃ സമൃതേഷു

ധ്വജേഷ്വസ്മാകം യാ ഇഷവസ്മാ ജയന്തു । 18

4.6.4.4

അസ്മാകം വീരാ ഉത്തരേ ദവന്ത്വസ്മാനു ദേവാ അവതാ

ഹവേഷു । ഉദ്ധർഷയ മഘവന്നാ-യുധാൻ-ന്യൂഥ്സത്യാനാം

മാമകാനാം മഹാഘ്സി । ഉദ്-വൃത്രഹൻ വാജിനാം

വാജിനാന്യുദ്-രഥാനാം ജയതാമേതു ഘോഷഃ ।

ഉപ പ്രേത ജയതാ നരഃ സ്ഥിരാ വഃ സന്തു ബാഹവഃ ।

ഇന്ദ്രോ വഃ ശർമ യച്ഛ ത്വാനാ-ധൃഷ്ടാ യഥാസഥ ।

അവസൃഷ്ടാ പരാ പത ശരവ്യേ ബ്രഹ്മ സച്ശ്രിതാ ।

ഗച്ഛാമിത്രാൻ പ്ര- [ ] 19

4.6.4.5

വിശ മൈഷാം കഞ്ചനോച്ഛിഷഃ । മർമാണി തേ വർമ-

ദിശ്ശാദയാമി സോമസ്ത്വാ രാജാ ഽമൃതേനാദി-വസ്ത്വാം ।

ഉരോർവരീയോ വരിവസ്തേ അസ്തു ജയന്തം താമനു മദന്തു

ദേവാഃ । യത്ര ബാണാഃ സംപതന്തി കുമാരാ വിശിഖാ ഇവ ।

ഇന്ദ്രോ നസ്തത്ര വൃത്രഹാ വിശ്വാഹാ ശർമ യച്ഛതു । 20

(ദീയാ - ട്രായോ - ജയന്ത - മിത്രാൻ പ്ര -

ചത്വാരിശ്ശച്ഛ) (A4)

4.6.5.1

പ്രാചീമനു പ്രാദിശം പ്രേഹി വിദ്യാനഗ്നേർഗ്നേ പുരോ

അഗ്നിർഭവേഹ । വിശ്വാ ആശാ ദീദ്യാനോ വി ഭാഹ്യൂർജം

നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്ഠദേ । ക്രമധമഗ്നിനാ നാകമുഖ്യച്ഛ

ഹസ്തേഷു ബിഭ്രതഃ । ദിവഃ പൃഷ്ടച്ഛ സുവർഗതാ മിശ്രാ

ദേവേദിരാദ്ധ്യം । പൃഥിവ്യാ അഹമുദന്തരിക്ഷ-മാഽരുഹ-

മന്തരിക്ഷാദ് ദിവമാഽരുഹം । ദിവോ നാകസ്യ പൃഷ്ടാഥ്

സുവർജ്യോതിരഗാ- [ ] 21

4.6.5.2

മഹം । സുവര്യന്തോ നാപേക്ഷന്ത ആ ദ്യാഽ രോഹന്തി
 രോദസീ । യജ്ഞം യേ വിശ്വതോധാരഽ സുവിദ്യാഽസോ
 വിതേനിരേ । അഗ്നേ പ്രേഹി പ്രഥമോ ദേവയതാം ചക്ഷുർ
 ദേവാനാമുത മർത്യാനാം । ഇയക്ഷമാണാ ഭൃഗുഭിഃ
 സജോഷാഃ സുവര്യന്തു യജമാനാഃ സ്വസ്തി ।
 നക്ഷേതാഷാസാ സമനസാ വിരുപേ ധാപയേതേ
 ശിശുമേകഽ സമീചീ । ദ്യാവാ ക്ഷാമാ രുകോ അന്തർവി
 ഭാതി ദേവാ അഗ്നിം ധാരയൻ ദ്രവിണോദാഃ ।

അഗ്നേ സഹസ്രാക്ഷ - [ ] 22

4.6.5.3

ശതമൂർധന്തുതം തേ പ്രാണാഃ സഹസ്രമപാനാഃ ।
 ത്വഽ സാഹസ്രസ്യ രായ ഇൗശിഷേ തസ്മൈ തേ വിധേമ
 വാജായ സ്വാഹാ । സുപർണോഽസി ഗരുത്മാൻ
 പൃഥിവ്യാഽ സീദ പൃഷ്ഠേ പൃഥിവ്യാഃ സീദ ഭാസാ
 ഽ*ന്തരിക്ഷമാ പൃണ ജ്യോതിഷാ ദിവമുത്തഭാന തേജസാ
 ദിശ ഉദ് ദൃഽഹ । ആജുഹ്വാനഃ സുപ്രതീകഃ പുരസ്താദഗ്നേ
 സ്വാം യോനിമാ സീദ സാധ്യാ ।

അ॒സി॒ൻമ്-സ॒ധ॒സ്തേ॒ അ॒ധ്യു॒ത്ത॒ര॒സി॒ൻ
വി॒ശ്വേ॒ ദേ॒വാ - [ ] 23

4.6.5.4

യ॒ജമാ॒നശ്ച॑ സീ॒ദത॑ । പ്രേ॒ദ്ധോ॑ അ॒ഗ്നേ॒ ദീ॒ദി॒ഹി॒ പു॒രോ
നോ॑ഽജ॒സ്രയാ॑ സ്മൃ॒ദ്ധ്യാ യ॒വിഷു॑ । ത്വാ॒ച് ശ॒ശ്വ॒ന്ത॑ ഉ॒പ
യ॒ന്തി॒ വാ॒ജാഃ॑ । വി॒ധേമ॑ തേ പ॒രമേ॑ ജ॒ന്മ॒ന്നഗ്നേ॑ വി॒ധേമ॑
സ്തോ॒മൈ॒രവ॑രേ॒ സ॒ധ॒സ്തേ॒ । യ॒സ്മാദ്-യോ॑നേ॒രു॒ദാ॒രി॒ഥാ
യ॒ജേ തം॑ പ്ര॒ത്വേ ഹ॒വീ॒ച്ഛി॑ ജു॒ഹു॒രേ॒ സ॒മീ॒ദ്ധേ॑ ।
ത്വാ॒ച് സ॒വി॒തു॒ർവ॒രേ॒ണ്യ॒സ്യ॑ ചി॒ത്രാ॒മാഹം॑ ഽ॒വൃ॒ണേ
സു॒മ॒തിം॑ ഽ॒വി॒ശ്വ॒ജ॒ന്യാം॑ । യാമ॑സ്യ॒ ക॒ണ്യോ॒ അ॒ദു॒ഹത്
പ്ര॒പീ॒നാ॒ച് സ॒ഹ॒സ്ര॒ധാരാ॑ം - [ ] 24

4.6.5.5

പ॒യ॒സാ മ॒ഹീം ഗാ॑ം । സ॒പ്ത॑ തേ॒ അ॒ഗ്നേ॒ സ॒മീ॒ധഃ॑ സ॒പ്ത॑
ജി॒ഹ്വാഃ॑ സ॒പ്ത॑ർ॒ഷ॒യഃ॑ സ॒പ്ത॑ ധാമ॒ പ്രി॒യാണി॑ ।
സ॒പ്ത॑ ഹോ॒ത്രാഃ॑ സ॒പ്ത॑ധാ॒ ത്വാ യ॒ജ॒ന്തി॒ സ॒പ്ത॑ യോ॒നീരാ॑
പൃ॒ണ॒സാ ഘൃ॑തേന । ഇ॒ദൃൺ॑ ചാ॒ന്യാദൃൺ॑ ചൈ॒താ-
ദൃൺ॑ ച പ്ര॒തി॒ദൃൺ॑ ച മി॒തശ്ച॑ സ॒മി॒തശ്ച॑ സ॒ദരാഃ॑ ।

ശുക്രജ്യോതിശ്ച ചിത്രജ്യോതിശ്ച സത്യജ്യോതിശ്ച
ജ്യോതിഷാഘ്നശ്ച സത്യശ്ചർതപാശ്ചാത്യഘ്നാഃ । 25

4.6.5.6

ഋതജിച്ഛ സത്യജിച്ഛ സേനജിച്ഛ സുഷേണശ്ചാന്ത്യമിത്രശ്ച
ദൂരേ അമിത്രശ്ച ഗണഃ । ഋതശ്ച സത്യശ്ച ധ്രുവശ്ച
ധരൂണശ്ച ധർതാ ച വിധർതാ ച വിധാരയഃ ।

ഈദൃക്ഷാസ ഏതാദൃക്ഷാസ ഊഷുണഃ സദൃക്ഷാസഃ
പ്രതിസദൃക്ഷാസ ഏതന । മിതാസശ്ച സംമിതാസശ്ച ന
ഊതയേ സഭരസോ മരുതോ യജേണ അസ്തിന്നിന്ദ്രം
ദൈവീർ വിശോ മരുതോഽനുവർത്മാനോ ( ) യഥേന്ദ്രം
ദൈവീർവിശോ മരുതോഽനുവർത്മാന ഏവമിഥം യജമാനം
ദൈവീശ്ച വിശോ മാനുഷീശ്ചാനുവർത്മാനോ

ഭവന്തു । 26 (അഗാഘ് - സഹസ്രാക്ഷ - ദേവാഃ - സഹസ്ര
ധാരാ- മത്യഘ്നാ - അനുവർത്മാനഃ - ഷോഡശ ച) (A5)

4.6.6.1

ജീമൂതസ്യേവ ഭവതി പ്രതീകം യദവർമീ യാതി
സമദാമുപസ്ഥേ । അനാവിദ്ധയാ തനുവാ ജയ ത്വച്ഛ
സ ത്വാ വർമണോ മഹിമാ പിപർതു । ധന്വനാ ഗാ
ധന്വനാഽഽജിം ജയേമ ധന്വനാ തീവ്രാഃ സമദോ ജയേമ ।

ധനുഃ ശരോരപകാമം കൃണോതി ധന്വനാ സർവാഃ
 പ്രദിശോ ജയേമ | വക്ഷ്യന്തിവേദാ ഗ്നീഗന്തി കർണം
 പ്രിയച് സഖായം പരിഷസ്വജാനാ | യോഷേവ ശിക്തേ
 വിതതാധി ധന്വൻ - [ ] 27

4.6.6.2

-ജ്യാ ഇയച് സമനേ പാരയന്തീ | തേ ആചരന്തീ സമനേവ
 യോഷാ മാതേവ പുത്രം ബിഭൃതാമുപസ്ഥേ | അപ ശത്രുൻ
 വിധൃതാച് സംവിദാനേ ആർതീ ഇമേ വിഷ്ഠുരന്തീ
 അമിത്രാൻ | ബഹീനാം പിതാ ബഹുരസ്യ പുത്രശ്ചിശ്ചാ
 കൃണോതി സമനാഽവഗത്യ | ഇഷ്ടുധിഃ സങ്കാഃ പുതനാശ്ച
 സർവാഃ പൃഷ്ഠേ നിനഭോ ജയതി പ്രസൂതഃ | രഥേ തിഷ്ഠൻ
 നയതി വാജിനഃ പുരോ യത്രയത്ര കാമയതേ സുഷാരമിഃ |
 അഭീശൂനാം മഹിമാനം - [ ] 28

4.6.6.3

പനായത മനഃ പശ്ചാദനു യച്ഛന്തി രശ്മയഃ | തീവ്രാൻ
 ഘോഷാൻ കൃണ്വതേ വൃഷപാണയോഽശ്വാ രഥേഭിഃ സഹ
 വാജയന്തഃ | അവക്രാമന്തഃ പ്രപദൈരമിത്രാൻ ക്ഷിണന്തി
 ശത്രുച്ഛരണപവ്യയന്തഃ | രഥവാഹനച് ഹവീരസ്യ നാമ

യത്രാഽഽയുധം നിഹിതമസ്യ വർമ്മ । തത്രാ രഥമുപ ശശമച്ഛ
 സഭേമ വിശ്വാഹാ വയച്ഛ സുമനസ്യമാനാഃ । സ്വാദുഷച്ഛ
 സഭഃ പിതരോ വയോധാഃ കൃച്ഛേശ്ശ്രിതഃ ശക്തീവന്തോ
 ഗഭീരാഃ । ചിത്രസേനാ ഇഷുബലാ അമൃധ്യാഃ സതോവീരാ
 ഉരവോ വ്രാതസാഹാഃ । ബ്രാഹ്മണാസഃ - [ ] 29

4.6.6.4

പിതരഃ സോമ്യാസഃ ശിവേ നോ ദ്യാവാപൃഥിവീ
 അനേഹസാ । പൃഷ്വാ നഃ പാതു ദുരിതാദ്യുതാവ്യധോ
 രക്ഷാ മാകീർനോ അഘശച്ഛസ ഇൗശത । സുപർണം
 വ്വസേ മൃഗോ അസ്യാ ദന്തോ ഗോഭിഃ സന്നദ്ധാ പതന്തി
 പ്രസൂതാ । യത്രാ നരഃ സം ച വി ച ദ്രവന്തി

തത്രാസുഭൃമിഷവഃ ശർമ്മ യച്ഛസൻ ।
 ഋജീതേ പരി വൃങ്ഗധി നോഽശ്മാ ദവതു നസ്തനൂഃ ।
 സോമോ അധി ബ്രവീതു നോഽഭിതിഃ - [ ] 30

4.6.6.5

ശർമ്മ യച്ഛതു । ആ ജങ്ഘന്തി സാനേഷാം ജഘനാച്ഛ ഉപ
 ജിഘ്നതേ । അശ്വാജനി പ്രചേതസോഽശ്വാൻമ സമന്സു
 ചോദയ । അഹിരിവ ഭോഗൈഃ പര്യേതി ബാഹും ജ്യായാ
 ഹേതിം പരിബാധമാനഃ । ഹസ്തഘ്നോ വിശ്വാ വയുനാനി

വി॒ഭാൻ പു॒മാൻ പു॒മാഽസം പ॒രി പാ॒തു വി॒ശ്വതഃ॑ ।
 വ॒ന॒സ്സതേ॑ വി॒ഡാ॑ങ്ഗോ ഹി ഭൂ॒യാ അ॒സ്മി സ॒ഖാ
 പ്ര॒തര॑ണഃ സു॒വീരഃ॑ । ഗോ॒ഭിഃ സ॒ന്നഭോ॑ അ॒സി
 വി॒ഡയ॑സ്വാഃസ്ഥാ॒താ തേ॑ ജ॒യതു॑ ജേ॒ത്വാ॒നി ।
 ദി॒വഃ പൃ॒ഥി॒വ്യാഃ പ॒ര്യോ- [ ] 31

4.6.6.6

-ജ ഉദ്-ഭൂ॒തം വ॒ന॒സ്സതി॑ഭ്യഃ പ॒ര്യാഭൂ॑തഽസ॒ഹഃ ।
 അ॒പാ॒മോജ്ജ॑മാനം പ॒രി ഗോ॒ഭിരാ॑വൃ॒തമി॒ന്ദ്രസ്യ॑ വ॒ജ്രഽ
 ഹ॒വിഷാ॑ ര॒ഥം യ॑ജ । ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ വ॒ജോ മ॑രു॒താമ॒നീകം
 മി॒ത്രസ്യ॑ ഗർഭോ വ॒രുണ॑സ്യ നാ॒ഭിഃ । സേ॒മാം നോ॑ ഹ॒വ്യദാ॑തിം
 ജു॒ഷാണോ॑ ദേ॒വ ര॒ഥ പ്ര॒തി ഹ॒വ്യാ ഗൃ॑ഭായ ।
 ഉ॒പ ശാ॑സയ പൃ॒ഥി॒വീമൃ॒ത ദ്വാ॑ം പു॒രുത്രാ॑ തേ മ॒നുതാ॑ം
 വി॒ഷ്ഠിതം॑ ജഗ॒ത് । സ ദു॑നുഭേ സ॒ജൂരി॑ന്ദ്രേണ ദേ॒വൈർ
 ദു॒രാ- [ ] 32

4.6.6.7

ദു॒വീ॒യോ അ॒പസേ॑ധ ശ॒ത്രുൻ । ആ ക്ര॑ന്ധ ബലമോജോ ന
 ആ ധാ॒ നിഷ്ട॑നിഹി ദു॒രിതാ॑ ബാധമാനഃ । അ॒പ പ്രോ॑ഥ
 ദു॒നുഭേ॑ ദു॒ച്ഛുനാ॑ ഇ॒ത ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ മു॒ഷ്ടി॑രസി വി॒ഡയ॑സ്വ ।

ആഹുരജ പ്രത്യാവർതയേമാഃ കേതുമദ് ദുന്ദുഭിർ വാവദീതി ।
 സമശ്ചപർണാശ്ചരന്തി നോ നരോഽസ്താകമിന്ദ്ര രമിനോ
 ജയന്തു । 33 (ധന്വൻ - മഹിമാനം - ബ്രാഹ്മണാസോ -
 ദിതിഃ പൃഥിവ്യാഃ പരി - ദൂര - ദേക്ഷത്വാരിഷ്ടശ്ച) (A6)

4.6.7.1

യദക്രന്ദഃ പ്രഥമം ജായമാന ഉദ്യൻഥ് സമുദ്രാദുത വാ
 പുരീഷാത് । ശ്വേനസ്യ പക്ഷാ ഹരിണസ്യ ബാഹു
 ഉപസ്തൂത്യം മഹി ജാതം തേ അർവൻ । യമേന ദത്തം
 ത്രിത ഏനമായുനഗിന്ദ്ര ഏണം പ്രഥമോ അധ്യതിഷ്ഠത് ।
 ഗന്ധർവോ അസ്യ രശനാമ-ഗൃഭ്ണാഥ് സൂരാദശം
 വസവോ നിരതഷ്ട । അസി യമോ അസ്യാദിത്യോ
 അർവന്നസി ത്രിതോ ഗൃഹ്യേന വ്രതേന ।
 അസി സോമേന സമയാ വിപുക്ത - [ ] 34

4.6.7.2

ആഹുസ്തേ ത്രീണി ദിവി ബന്ധനാനി । ത്രീണി ത
 ആഹുർദിവി ബന്ധനാനി ത്രീണ്യസ്തേ ത്രീണ്യന്തഃ സമുദ്രേ ।
 ഉതേവ മേ വരുണഃ ഛൻഥ് സ്യർവൻ യത്രാ ത ആഹുഃ
 പരമം ജനിത്രം । ഇമാ തേ വാജിന്നവമാർജനാനീമാ
 ശഘാനാഽ സനിതൂർനിധാനാ । അത്രാ തേ ഭദ്രാ രശനാ

അപശ്യമൃതസ്യ യാ അഭിരക്ഷന്തി ഗോപാഃ ।

ആത്മാനം തേ മനസാഽഽരാദജാനാമവോ ദിവാ - [ ] 35

4.6.7.3

പതയന്തം പതങ്ഗം । ശിരോ അപശ്യം പഥിഭിഃ

സുഗേഭിരരേണുഭിർ ജേഹമാനം പതത്രി । അത്രാ തേ

രൂപമുത്തമപശ്യം ജിഗീഷമാണമിഷ ആ പദേ ഗോഃ ।

യദാ തേ മർതോ അനു ഭോഗമാനധാദിദ് ഗ്രസിഷു

ഓഷധീരജീഗഃ । അനു ത്വാ രഥോ അനു മര്യോ

അർവന്നനു ഗാവോഽനു ഭഗഃ കനീനാം । അനു വ്രാതാസ

- സുവ സഖ്യമീയൂരനു ദേവാ മമിരേ വീര്യം - [ ] 36

4.6.7.4

തേ । ഹിരണ്യശൃങ്ഗോഽയോ അസ്യ പാദാ മനോജവാ

അവര ഇന്ദ്ര ആസീത് । ദേവാ ഇദസ്യ ഹവിരദ്യമായൻ യോ

അർവന്തം പ്രഥമോ അധൃതിഷ്ഠത് । ഇൗർമാന്താസഃ

സിലികമധ്യമാസഃ സപ് ശൂർണാസോ ദിവ്യാസോ അത്യാഃ ।

ഹപ്സാ ഇവ ശ്രേണിശോ യതന്തേ യദാക്ഷിഷുർ ദിവ്യ-

മജ്ജമശ്വാഃ । തവ ശരീരം പതയിഷ്ഠർവൻ തവ ചിത്തം

വാത ഇവ ധ്രജീമാൻ । തവ ശൃങ്ഗാണി വിഷ്ഠിതാ

പുരുത്രാഽരണ്യേഷു ജർദ്ദുരാണാ ചരന്തി । ഉപ - [ ] 37

4.6.7.5

പ്രാഗാച്ഛസനം വാജ്യർവാ ദേവദ്രീചാ മനസാ ദീധ്യാനഃ ।
 അജഃ പുരോ നീയതേ നാഭീരസ്യാനു പശ്ചാത് കവയോ
 യന്തി രേഭാഃ । ഉപ പ്രാഗാത് പരമം യഥ് സധസ്ഥമർവാഽ
 അച്ഛാ പിതരം മാതരം ച । അദ്യാ ദേവാൻ ജുഷ്തമോ
 ഹി ഗമ്യ അഥാഽശാസ്ത്രേ ദാശുഷേ വാര്യാണി । 38

(വിപൃക്കേതാ - ദിവാ - വീര്യ - മുപൈ -

കാന്നചതാരിഃശ്ച) (A7)

4.6.8.1

മാ നോ മിത്രോ വരുണോ അര്യമാഽയൂരിന്ദ്ര ജഭുക്ഷാ
 മരുതഃ പരി ഖ്യൻ । യദ്-വാജിനോ ദേവജാതസ്യ സപ്തഃ
 പ്രവക്ഷ്യാമോ വിദമേ വീര്യാണി । യന്നിർണിജാ രേക്തസാ
 പ്രാവൃതസ്യ രാതിം ഗൃഭീതാം മുഖതോ നയന്തി ।
 സുപ്രാഞ്ജോ മേമ്യദ് വിശ്വരൂപ ഇന്ദ്രാപൃഷ്ണാഃ പ്രിയമപ്യേതി
 പാഥഃ । ഏഷ ചാഗഃ പുരോ അശ്വാന വാജിനാ പൃഷ്ണാ
 ഭാഗോ നീയതേ വിശ്വദേവ്യഃ ।

അഭിപ്രിയം യത് പുരോഽാശമർവതാ താഷ്ടേ - [ ] 39

4.6.8.2

-ദേ॒നഃ സൗ॒ശ്രവ॑സായ ജി॒ന്വതി॑ । യദ്ധ॒വിഷ്ട॑മൃതുശോ
 ദേ॒വയാ॑നം ത്രി॒ർമാനു॑ഷാഃ പ॒ര്യശാ॑നയന്തി । അ॒ത്രാ
 പു॒ഷ്ഠഃ പ്ര॒ഥമോ॑ ഭാഗ ഏ॒തി യജ്ഞം॑ ദേ॒വേഭ്യഃ॑ പ്ര॒തിവേ॑ദയ-
 നജഃ । ഹോ॒താഽധാ॑ര്യുരാവ॒യാ അ॒ഗ്നിമി॑ന്ധോ ഗ്രാ॒വഗ്രാ॑ഭ
 ഉ॒ത ശഽസ്താ॑ സു॒വിപ്രഃ॑ । തേ॒ന യജ്ഞേ॑ന സ്വ॒രംകൃ॑തേന
 സി॒ഷ്ടേന॑ വ॒ക്ഷണാ॑ ആ പൃ॒ണധാ॑ം । യു॒പ॒വ്ര॒സ്താ ഉ॒ത യേ
 യു॒പവാ॑ഹാശ്ച॒ഷാലം॑ യേ അ॒ശ്വായു॑പായ തക്ഷ॒തി ।

യേ ചാർ॒വതേ॑ പച॒നഃ സ॒ന്ദര॑ന്ത്യുതോ - [ ] 40

4.6.8.3

തേഷാ॑-മഭിഗൃ॒ർതിർന॑ ഇ॒ന്വതു॑ । ഉ॒പ പ്രാ॑ഗാഥ് സു॒മന്തേ॑
 ഽധാ॒യി മന്ത॑ ദേ॒വാനാ॑മാശാ ഉ॒പ വീ॑ത പു॒ഷ്ടഃ । അ॒ന്വേ॑നം
 വി॒പ്രാ ഋ॒ഷയോ॑ മദ॒ന്തി ദേ॒വാനാ॑ം പു॒ഷ്ടേ ച॑കൃ॒മാ
 സു॒ബന്ധു॑ം । യദ്-വാ॒ജിനോ॑ ദാമ॒ സംദാ॑നമർ॒വതോ॑ യാ
 ശീ॒ർഷ്ണാ॑ രശ॒നാ രജ്ജു॑രസ്യ । യദാ॑ ഘാ॒സ്യ
 പ്ര॒ഭൃത॑മാസ്യേ॒ തൃണ॑ഃ സർ॒വാ താ॑ തേ അ॒പി ദേ॒വേഷാ॑സ്തു ।
 യദാ॑സ്യ ക്ര॒വിഷോ॑ - [ ] 41

4.6.8.4

മക്ഷികാഽഽശ യദാ സ്വൗ സ്വധീതൗ രിപമസ്തി ।
 യദ്ധസ്തയോഃ ശമിതൂര്യന്നഖേഷു സർവാ താ തേ അപി
 ദേവേഷാസ്തു । യദുവധ്യമുദരസ്യാപവാതി യ ആമസ്യ
 ക്രവിഷോ ഗന്ധോ അസ്തി । സുകൃതാ തച്ഛമിതാരഃ
 കൃണ്വന്തുത മേധം ശൃതപാകം പചന്തു । യത് തേ
 ഗാത്രാദഗ്നിനാ പച്യമാനാദഭി ശൃലം നിഹതസ്യാവധാവതി ।
 മാ തദ്-ഭൂമ്യമാ ശ്രീഷ ( ) -ന്മാ തൃണേഷു
 ദേവേഭ്യസ്തദുശദ്ഭ്യോ രാതമസ്തു । 42

(ഇ - ഭൂതോ - ക്രവിഷഃ - ശ്രീഷമ് - സ്തച്ഛ ച) (A8)

4.6.9.1

യേ വാജിനം പരിപശ്യന്തി പക്വം യേ ഈമാഹുഃ സൂരഭിർ
 നിർഹരേതി । യേ ചാർവതോ മാംസഭിക്ഷാമുപാസത
 ഉതോ തേഷാമഭിഗൂർതിർന ഇന്വതു । യന്നീക്ഷണം
 മാംസപ്പചന്യാ ഉഖായാ യാ പാത്രാണി യുഷ്ണ
 ആസേചനാനി । ഊഷ്മണ്യാഽപിധാനാ ചരുണാമങ്കാഃ
 സൂനാഃ പരി ഭൂഷന്ത്യശാം । നിക്രമണം നിഷദനം വിവർത
 നം യച്ച പഡ്ബീശമർവതഃ । യച്ച പപൗ യച്ച ഘാസിം -[ ]

4.6.9.2

ജഘാസ സർവാ താ തേ അപി ദേവേഷാസ്തു ।
 മാ ത്വാഽഗ്നിർ ധ്വനയിദ്-ധൂമഗന്ധിർ മോഖാ ദ്രാജന്ത്യഭി
 വിക്ത ജപ്രിഃ । ഇഷ്ടം വീതമഭിഗ്മുർതം വഷട്കൃതം തം
 ദേവാസഃ പ്രതി ഗൃഭ്ണന്ത്യശാം । യദശായ വാസ
 ഉപസ്തുണന്ത്യധീവാസം യാ ഹിരണ്യാനൃസ്മു ।
 സന്ദാനമർവന്തം പഡ്ബീശം പ്രിയാ ദേവേഷാ യാമയന്തി ।
 യത് തേ സാദേ മഹസാ ശൂകൃതസ്യ പാർഷ്ണിയാ വാ
 കശയാ - [ ] 44

4.6.9.3

വാ തുതോദ । സ്രുചേവ താ ഹവിഷോ അധാരേഷു
 സർവാ താ തേ ബ്രഹ്മണാ സുദയാമി ।
 ചതുസ്ത്രിശ്ശദ്-വാജിനോ ദേവബന്ധോർ വക്രീ-രശാസ്യ
 സ്വധിതിഃ സമേതി । അച്ഛിദ്രാ ഗാത്രാ വയുനാ കൃണോത
 പരുഷ്ണരനുഷുഷ്ടാ വി ശസ്ത । ഏകസ്താഷ്ടുരശാസ്യാ
 വിശസ്താ ദ്വാ യന്താരാ ഭവതസ്തമർതുഃ । യാ തേ
 ഗാത്രാണാമൃതൃമാ കൃണോമി താതാ പിണ്ഡാനാം പ്ര
 ജുഹോമൃഗ്നൗ । മാ ത്വാ തപത് - [ ] 45

4.6.9.4

പ്രിയ ആത്മാപിതനം മാ സ്വധിതിസ്തനുവ ആ തിഷ്ഠിപത്
 തേ । മാ തേ ഗൃധ്നു-രവിശസ്താതിഹായ ചരിദ്രാ
 ഗാത്രാണ്യസിനാ മിമു കഃ । ന വാ ഉ വേതന്ത്രിയസേ ന
 രിഷ്യസി ദേവാഽ ഇദേഷി പമിഭിഃ സുഗേഭിഃ । ഹരീ തേ
 യുഞ്ജാ പൃഷ്ഠതീ അഭൂതാമുപാസ്ഥാദ്-വാജീ ധൂരി
 രാസഭസ്യ । സുഗവ്യം നോ വാജീ സ്വശ്ചിയം പുഽസഃ
 പുത്രാഽ ഉത വിശ്വാപുഷഽ രയിം ( ) ।
 അനാഗാസ്താം നോ അഭിതിഃ കൃണോതു ക്ഷത്രം നോ
 അശോ വനതാഽ ഹവിഷ്ഠാൻ । 46

(ഘോസിം - കശയാ - തപദ് - രയിം - നവ ച) (A9)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 9 Anuvaakams :-

(അശ്വൻ - യ ഇമോ- ദേന - മാശുഃ - പ്രാചീം - ജീമൂതസ്യ
 - യദക്രന്ദോ - മാ നോ മിത്രോ - യേ വാജിനം - നവ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(അശ്വൻ - മനോയുജം - പ്രാചീമനു - ശർമ യച്ഛതു -
 തേഷാമഭിഗൂർതിഃ - ഷട്ചത്വാരിഽശത്)

First and Last Padam of Sixth Prasam of Kaandam 4 :-

(അശ്വൻ - ഹവിഷ്വാൻ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ചതുർത്ഥ കാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

4.7 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ സപ്തമഃ പ്രശ്നഃ -

വസോർധാരാദിശിഷ്യസംസ്കാരാദിധാനം

4.7.1.1

അഗ്നാവിഷ്ടു സജോഷസേമാ വർധന്തു വാം ഗിരഃ ।

ധ്യൂംനൈർവാജേഭിരാ ഗതം ।

വാജശ്ച മേ പ്രസവശ്ച മേ പ്രയതിശ്ച മേ പ്രസിതിശ്ച മേ

ധീതിശ്ച മേ ക്രതുശ്ച മേ സ്വരശ്ച മേ ശ്ലോകശ്ച മേ

ശ്രാവശ്ച മേ ശ്രുതിശ്ച മേ ജ്യോതിശ്ച മേ സുവശ്ച മേ

പ്രാണശ്ച മേ ഫാപന - [ ] 1

4.7.1.2

-ശ്ച മേ വ്യാനശ്ച മേ ടസുശ്ച മേ ചിത്തം ച മ

ആധീതം ച മേ വാക്ച മേ മനശ്ച മേ ചക്ഷുശ്ച മേ

ശ്രോത്രം ച മേ ദക്ഷശ്ച മേ ബലം ച മ ഓജശ്ച മേ

സഹശ്ച മ ആയുശ്ച മേ ജരാ ച മ ആത്മാ ച മേ

തനുശ്ച മേ ( ) ശരീരം ച മേ വർമ ച മേ ട്വഗ്ഗാനി ച മേ

ടസ്ഥാനി ച മേ പരൂഷി ച മേ ശരീരാണി ച മേ । 2

(അപാന - സുനൃശ്വ മേ - ഷഷ്ഠാദശ ച) (A1)

4.7.2.1

ജൈഷ്ഠ്യം ച മ ആധിപത്യം ച മേ മന്യുശ്വ മേ ദാമശ്വ മേ
 മശ്വ മേ ഷ ഷശ്വ മേ ജേമാ ച മേ മഹിമാ ച മേ വരിമാ ച മേ
 പ്രഥിമാ ച മേ വർഷാ ച മേ ദ്രാഹുയാ ച മേ വൃദ്ധം ച മേ
 വൃദ്ധിശ്വ മേ സത്യം ച മേ ശ്രദ്ധാ ച മേ ജഗച്ച - [ ] 3

4.7.2.2

മേ ധനം ച മേ വശശ്വ മേ തിഷിശ്വ മേ ക്രീഡാ ച മേ
 മോദശ്വ മേ ജാതം ച മേ ജനിഷ്യമാണം ച മേ സൂക്തം ച മേ
 സുകൃതം ച മേ വിത്തം ച മേ വേദ്യം ച മേ ഭൂതം ച മേ
 ഭവിഷ്യച്ച മേ സുഗം ച മേ സുപഥം ച മേ ജദ്ധം ച മേ
 ജദ്ധി ( ) ശ്വ മേ ക്ലൃപ്തം ച മേ ക്ലൃപിശ്വ മേ മതിശ്വ മേ
 സുമതിശ്വ മേ । 4 (ജഗച്ച - രദ്ധി - ഷതുർദശ ച) (A2)

4.7.3.1

ശം ച മേ മയശ്വ മേ പ്രിയം ച മേ ഷനുക്വമശ്വ മേ ക്വമശ്വ മേ
 സൗമനസശ്വ മേ ദദ്രം ച മേ ശ്രേയശ്വ മേ വസ്യശ്വ മേ
 യശ്വ മേ ദഗശ്വ മേ ദ്രവിണം ച മേ യന്താ ച മേ ധർതാ ച മേ
 ക്ഷേമശ്വ മേ ധൃതിശ്വ മേ വിശാമം ച - [ ] 5

4.7.3.2

മേ മഹശ്വ മേ സംഘ്വിച്ച മേ ജ്ഞാത്രം ച മേ സൂശ്വ മേ
 പ്രസൂശ്വ മേ സീരം ച മേ ലയശ്വ മേ ഗൃതം ച മേ
 ടമൃതം ച മേടയക്ഷ്മം ച മേ ടനാമയച്ച മേ ജീവാതുശ്വ മേ
 ദീർഘായുതാം ച മേ ടനമിത്രം ച മേ ടഭയം ച മേ
 സുഗം ച മേ ശയനം ( ) ച മേ സൂഷാ ച മേ സുദിനം
 ച മേ । 6 (വിശ്വം ച - ശയന - മഷ്ടൗ ച) (A3)

4.7.4.1

ഊർക്ച മേ സൂന്യതാ ച മേ പയശ്വ മേ രസശ്വ മേ
 ഘൃതം ച മേ മധു ച മേ സഗ്ധിശ്വ മേ സപീതിശ്വ മേ
 കൃഷിശ്വ മേ വൃഷ്ടിശ്വ മേ ജൈത്രം ച മേ
 ഔദ്ഭിദ്യം ച മേ രയിശ്വ മേ രായശ്വ മേ പുഷ്ടം ച മേ
 പുഷ്ടിശ്വ മേ വിദു ച - [ ] 7

4.7.4.2

മേ പ്രഭു ച മേ ബഹു ച മേ ഭൂയശ്വ മേ പൂർണം ച മേ
 പൂർണതരം ച മേ ടക്ഷിതിശ്വ മേ കൂയവാശ്വ മേടന്നം ച മേ
 ടക്ഷുച്ച മേ പ്രീഹയശ്വ മേ യവാശ്വ മേ മാഷാശ്വ മേ
 തിലാശ്വ മേ മുദ്ഗാശ്വ മേ ഖലാശ്വ മേ ഗോധൂമാശ്വ മേ
 മസൂരാ- ( ) -ശ്വ മേ പ്രിയംഗവശ്വ മേ ടണവശ്വ മേ
 ശ്യാമാകാശ്വ മേ നീവാരാശ്വ മേ । 8

(വിഭു ച - മസുരാ - ശ്ചതുർദശ ച) (A4)

4.7.5.1

അശ്വം ച മേ മൃത്തികാ ച മേ ഗിരയശ്ച മേ പർവതാശ്ച മേ
 സിക്താശ്ച മേ വനസ്സതയശ്ച മേ ഹിരണ്യം ച മേ
 ടയശ്ച മേ സീസം ച മേ ത്രപുശ്ച മേ ശ്യാമം ച മേ
 ലോഹം ച മേഽഗ്നിശ്ച മേ ആപശ്ച മേ വീര്യശ്ച മേ
 ഓഷധയശ്ച മേ കൃഷ്ണപചം ച - [ ] 9

4.7.5.2

മേ ടകൃഷ്ണപചം ച മേ ഗ്രാമയാശ്ച മേ
 പശവ ആരണ്യാശ്ച യജ്ഞേന കല്പന്താം
 വിത്തം ച മേ വിത്തിശ്ച മേ ഭൂതം ച മേ ഭൂതിശ്ച മേ
 വസു ച മേ വസതിശ്ച മേ കർമ്മ ച മേ ശക്തിശ്ച മേ
 ടർഥശ്ച മേ ഏഥശ്ച മേ ഇതിശ്ച മേ ഗതിശ്ച മേ 10

(കൃഷ്ണപചം ചാ - ടഷ്ടാചത്വാരീഴ്ശച്ച) (A5)

4.7.6.1

അഗ്നിശ്ച മേ ഇന്ദ്രശ്ച മേ സോമശ്ച മേ ഇന്ദ്രശ്ച മേ
 സവിതാ ച മേ ഇന്ദ്രശ്ച മേ സരസ്വതീ ച മേ ഇന്ദ്രശ്ച മേ
 പൃഷ്ഠാ ച മേ ഇന്ദ്രശ്ച മേ ബൃഹസ്പതിശ്ച മേ ഇന്ദ്രശ്ച മേ

മി॒ത്രശ്ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒ വരു॑ണശ്ച॒ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒

ത॒പ്താ॑ ച - [ ] 11

4.7.6.2

മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒ ധാ॒താ ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒

വി॒ഷ്ണുശ്ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒ ഷ॒ശി॒നൗ ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒

മ॒രു॒തശ്ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒ വി॒ശ്വേ ച॑ മേ॒ ദേ॒വാ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒

പൃ॒ഥി॒വി ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒ ഷ॒ന്ത॒രി॒ക്ഷം ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒

ദ്യൗ॑ശ്ച॒ മ॒ ( ) ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒ ദി॒ശ്ശശ്ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒

മു॒ർദ്ധാ ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒ പ്ര॒ജാ॒പ॒തിശ്ച॑ മ॒ ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ മേ॒ 12

(ത॒പ്താ॑ ച - ദ്യൗ॑ശ്ച॒ മ - ഏ॒ക॒വി॒ശ്വ॒തീശ്ച॑) (A6)

4.7.7.1

അ॒ശ്ശുശ്ച॑ മേ॒ ര॒ശ്മീശ്ച॑ മേ॒ ഷ॒ഭാ॒ദ്യശ്ച॑ മേ॒ ധീ॒പ॒തിശ്ച॑ മ॒

ഉ॒പാ॒ശ്ശുശ്ച॑ മേ॒ ഷ॒ന്ത॒ര്യാമ॑ശ്ച॒ മ॒ ഐ॒ന്ദ്ര॒വാ॒യവ॑ശ്ച॒ മേ॒

മൈ॒ത്രാ॒വരു॑ണശ്ച॒ മ॒ ആ॒ശി॒നശ്ച॑ മേ॒ പ്ര॒തി॒പ്ര॒സ്ഥാ॒നശ്ച॑ മേ॒

ശു॒ക്രശ്ച॑ മേ॒ മ॒ന്മീ ച॑ മ॒ ആ॒ഗ്ര॒യണ॑ശ്ച॒ മേ॒

വൈ॒ശ്വദേ॑വശ്ച॒ മേ॒ ധ്രു॒വശ്ച॑ മേ॒

വൈ॒ശ്വാ॒നര॑ശ്ച॒ മ॒ ഋ॒തു॒ഗ്ര॒ഹാശ്ച॑ [ ] 13

4.7.7.2

മേ ടതിഗ്രാഹ്യാശ്ച മ ഐന്ദ്രാഗ്നശ്ച മേ വൈശ്വദേവശ്ച മേ
 മരുതാതീയാശ്ച മേ മാഹേന്ദ്രശ്ച മ ആദിത്യശ്ച മേ
 സാവിത്രിശ്ച മേ സാരസ്വതശ്ച മേ പൗഷ്ണശ്ച മേ
 പാതീവതശ്ച മേ ഹാരിയോജനശ്ച മേ । 14

(ഋതുഗ്രഹാശ്ച - ചതുസ്തീഷ്ശ്ച) (A7)

4.7.8.1

ഇധുശ്ച മേ ബർഹിശ്ച മേ വേദിശ്ച മേ ധിഷ്ണിയാശ്ച മേ
 സ്രുചശ്ച മേ ചമസാശ്ച മേ ഗ്രാവാണശ്ച മേ സ്വരവശ്ച മേ
 ഉപരവാശ്ച മേ ടധിഷ്ഠവണേ ച മേ ദ്രോണകലശശ്ച മേ
 വായവ്യാനി ച മേ പൃതഭ്യൂ മേ ആധവനീയശ്ച മേ
 ആഗ്നീധ്രം ച മേ ഹവിർധാനം ച മേ ഗൃഹാശ്ച ( ) മേ
 സദശ്ച മേ പുരോധാശാശ്ച മേ
 പചതാശ്ച മേഽവഭൃഥശ്ച മേ സ്വഗാകാരശ്ച മേ । 15

(ഗൃഹാശ്ച - ഷോഡശ ച) (A8)

4.7.9.1

അഗ്നിശ്ച മേ ഘർമശ്ച മേഽർകശ്ച മേ സൂര്യശ്ച മേ
 പ്രാണശ്ച മേ ടശ്വമേധശ്ച മേ പൃഥിവീ ച മേ ടദിതിശ്ച മേ
 ദിതിശ്ച മേ ദ്യൗശ്ച മേ ശക്വരീരങ്ഗുലയോ ദിശശ്ച മേ
 യജ്ഞേന കല്പന്താ- മൃക്ച മേ സാമ ച മേ സ്തോമശ്ച മേ

യജുശ്ച മേ ദീക്ഷാ ( ) ച മേ തപശ്ച മ ജതുശ്ച മേ
 വ്രതം ച മേ ഹോരാത്രയോർ വൃഷ്ട്യാ ബൃഹദ്രഥന്തരേ ച
 മേ യജേണൻ കല്പതാം । 16 (ദീക്ഷാഃ - ഷ്ടാദശ ച) (A9)

4.7.10.1

ഗർഭാശ്ച മേ വർസാശ്ച മേ ത്ര്യവിശ്ച മേ ത്ര്യവീ ച മേ
 ദിത്യവാദ് ച മേ ദിത്യൗഹീ ച മേ പഞ്ചാവിശ്ച മേ
 പഞ്ചാവീ ച മേ ത്രിവർസശ്ച മേ ത്രിവർസാ ച മേ
 തുര്യവാദ് ച മേ തുര്യൗഹീ ച മേ പഷ്ടവാദ് ച മേ
 പഷ്ടൗഹീ ച മ ഉക്ഷാ ച മേ വശാ ച മ ജഷഭശ്ച - [ ] 17

4.7.10.2

മേ വേഹച്ച മേ ണഡാം ച മേ ധേനുശ്ച മ
 ആയുർ യജേണൻ കല്പതാം പ്രാണോ യജേണൻ കല്പതാ-
 മപാനോ യജേണൻ കല്പതാം വ്യാനോ യജേണൻ കല്പതാം
 ചക്ഷുർ യജേണൻ കല്പതാഘ്രോത്രം യജേണൻ കല്പതാം
 മനോ യജേണൻ കല്പതാം വാഗ് യജേണൻ കല്പതാ-മാത്മാ
 യജേണൻ കല്പതാം യജേണോ യജേണൻ കല്പതാം । 18

(ജഷഭശ്ച - ചത്വാരീഴശ്ച) (A10)

4.7.11.1

ഏകാ ച മേ തിസ്രശ്ച മേ പഞ്ച ച മേ സപ്ത ച മേ
 നവ ച മ ഏകാദശ ച മേ ത്രയോദശ ച മേ പഞ്ചദശ ച മേ
 സപ്തദശ ച മേ നവദശ ച മ ഏകവിംശതിശ്ച മേ
 ത്രയോവിംശതിശ്ച മേ പഞ്ചവിംശതിശ്ച മേ
 സപ്തവിംശതിശ്ച മേ നവവിംശതിശ്ച മേ
 ഏകത്രിംശച്ച മേ ത്രയസ്ത്രിംശച്ച- [ ] 19

4.7.11.2

മേ ചതസ്രശ്ച മേ ഷഷ്ഠ ച മേ ദ്വാദശ ച മേ
 ഷോഡശ ച മേ വിംശതിശ്ച മേ ചതുർവിംശതിശ്ച മേ
 ഷഷ്ടാവിംശതിശ്ച മേ ദ്വാത്രിംശച്ച മേ ഷട്-ത്രിംശച്ച മേ
 ചത്വാരിംശച്ച മേ ചതുശ്ചത്വാരിംശച്ച മേ
 ഷഷ്ടാചത്വാരിംശച്ച മേ വാജശ്ച പ്രസവശ്ചാ-പിജശ്ച
 ക്രതുശ്ച സുവശ്ച മൂർധാ ച വൃശ്ണീയശ്ചാ- ( ) -
 ന്യായനശ്ചാ- ന്യശ്ച ഭൗവനശ്ച ഭുവനശ്ചാ-ധിപതിശ്ച ।

20 (ത്രയസ്ത്രിംശച്ച - വൃശ്ണീയ - ഏകാദശ ച) (A11)

4.7.12.1

വാജോ॑ നഃ॒ സപ്ത॑ പ്രദിശശ്ച॑തസ്രോ॒ വാ പരാ॑വതഃ ।
 വാജോ॑ നോ॒ വിശ്വൈർ ദേ॒വൈർ ധന॑സാ॒താവിഹാ॑വതു ।
 വിശ്വേ॑ അ॒ഭ്യ മരു॑തോ വിശ്വ॑ ഊ॒തീ വിശ്വേ॑ ഭവ॒ന്ത്യാഗ്നയഃ॑
 സമി॑ദ്ധാഃ । വിശ്വേ॑ നോ॒ ദേവാ॑ അവ॒സാഃ ഗമ॑ന്തു
 വിശ്വ॑മസ്തു॒ ദ്രവി॑ണം॒ വാജോ॑ അ॒സ്മൈ॑ । വാജ॑സ്യ പ്ര॒സവം॑
 ദേവാ॑ ര॒ഥൈര്യ॑താ ഹി॒രണ്യ॑യൈഃ । അ॒ഗ്നിരി॒ന്ദ്രോ
 ബൃ॒ഹസ്പ॑തിർ മരു॒തഃ സോ॑മപീ॒തയേ॑ ।
 വാജേ॑വാജേ॒ഽവത॑ വാജി॒നോ നോ॑ ധനേ॒ഷു - [ ] 21

4.7.12.2

വി॒പ്രാ അ॒മൃതാ॑ ഋ॒തജ്ഞാഃ॑ । അ॒സ്യ മധാഃ॑ പി॒ബത॑ മാ॒ദയ॑ധാം
 തൃ॒പ്താ യാ॑ത പ॒ഥിഭി॑ർ ദേ॒വയാ॑നൈഃ । വാജഃ॑ പൂ॒രസ്താ॑ദു॒ത
 മധ്യ॑തോ നോ॒ വാജോ॑ ദേ॒വാഃ ഋ॒തൂഭിഃ॑ ക॒ല്പയാ॑തി ।
 വാജ॑സ്യ ഹി പ്ര॒സവോ॑ നന്നമീ॒തി വിശ്വാ॑ ആശാ
 വാജ॑പതിർ ദേ॒വേയം॑ । പ॒യഃ പൃ॒ഥിവ്യാം॑ പ॒യ ഓ॒ഷധീ॑ഷു
 പ॒യോ ദി॒വ്യന്ത॑രിക്ഷേ പ॒യോ ധാ॑ം । പ॒യസ്വ॑തീഃ പ്രദിശഃ
 സ॒ന്തു മ॒ഹ്യം । സം॑ മാ॒ സൃ॒ജാമി॑ പ॒യസാ॑ ഏ॒തേന॑
 സം॑ മാ॒ സൃ॒ജാമ്യ॑പ - [ ] 22

4.7.12.3

ഓഷധീഭിഃ | സോഹം വാജം സനേയമഗേ |
 നകേതാഷാസാ സമനസാ വിരുപേ ധാപയേതേ
 ശിശുമേകം സമീചീ | ദ്യാവാ ക്ഷാമാ രുക്നോ അന്തർ
 വി ഭാതി ദേവാ അഗ്നിം ധാരയൻ ദ്രവിണോദാഃ |
 സമുദ്രോസി നഭസ്യാനാർദ്ദ്രാസുഃ ശംഭൂർമയോഭൂരഭി
 മാ വാഹി സ്വാഹാ മാരുതോസി മരുതാം ഗണഃ ശംഭൂർ
 മയോഭൂരഭി മാ വാഹി സ്വാഹാവസ്യൂരസി ദുവ്സാ^{൧൪}ഞ്ചം
 ഭൂർമയോഭൂരഭി മാ ( ) വാഹി സ്വാഹാ | 23

(ധനേ - ഷാപോ - ദുവ്സാ^{൧൪}ഞ്ചംഭൂർമയോഭൂരഭി മാ -
 ദേ ച) (A12)

4.7.13.1

അഗ്നിം യുനജ്മി ശവസാ ഘൃതേൻ ദിവ്യം സുപർണം
 വയസാ ബൃഹന്തം | തേന വയം പതേമ ബ്രഹ്മസ്യ
 വിഷ്ടപം സുവോ രുഹാണാ അധി നാക ഉത്തമേ |
 ഇമൗ തേ പക്ഷാവജരൗ പതത്രിണോ യാഭ്യാം രക്ഷാ-
 സ്യപഹം-സ്യഗേ | താഭ്യാം പതേമ സുകൃതാമു ലോകം
 യത്രർഷയഃ പ്രഥമജാ യേ പുരാണാഃ |

ചിദസി സമുദ്രയോനിരിന്ദുർദക്ഷഃ ശ്വേന ജതാവാ ।

ഹിരണ്യപക്ഷഃ ശകുനോ ഭൂരണ്യൂർ മഹാൻമ്

സധസ്ഥേ ധ്രുവ - [ ] 24

4.7.13.2

ആ നിഷ്ത്തഃ । നമസ്തേ അസ്തു മാ മാ ഹിംസീർ വിശ്വസ്യ

മൂർധന്നധി തിഷ്ഠസി ശ്രിതഃ । സമുദ്രേ തേ ഹൃദയ-

മന്തരായൂർ ദ്യാവാപൃഥിവീ ഭുവനേഷാർപിതേ ।

ഉദ്നോ ദത്തോദധിം ഭിന്ത ദിവഃ പർജന്യാദന്തരിക്ഷാത്

പൃഥിവ്യാസ്തതോ നോ വൃഷ്ട്യാവത । ദിവോ മൂർധാസി

പൃഥിവ്യാ നാഭിരൂർ ഗപാമോഷധീനാം । വിശ്വായുഃ ശർമ

സപ്രഥാ നമസ്തഥേ । യേനർഷയസ്തപസാ സത്ര - [ ] 25

4.7.13.3

മാസതേന്ധാനാ അഗ്നിം സുവരാഭരന്തഃ । തസ്മിന്നഹം

നി ദധേ നാകേ അഗ്നിമേതം യമാഹൂർ മനവഃ സ്തീർണ

ബർഹിഷം । തം പത്നീഭിരനു ഗച്ഛേമ ദേവാഃ പുത്രൈർ

ഭ്രാതൃഭിരുത വാ ഹിരണ്യഃ । നാകം ഗൃഹ്ണാനാഃ

സുകൃതസ്യ ലോകേ തൃതീയേ പൃഷ്ഠേ അധി രോചനേ

ദിവഃ ।

ആ വാചോ മധ്യ-മരുഹദ്-ഭൂരണ്യൂരയ-മഗ്നിഃ

സത്പതിശ്ചേകിതാനഃ । പൃഷ്ഠേ പൃഥിവ്യാ നിഹിതോ
ദവിദ്യുതദധസ്തദം കൃണുതേ - [ ] 26

4.7.13.4

യേ പൃതന്യവഃ । അയമഗ്നിർ വീരതമോ വയോധാഃ
സഹസ്രിയോ ദീപ്യതാമപ്രയുച്ഛൻ । വിദ്രാജമാനഃ
സരിരസ്യ മധ്യ ഉപ പ്ര യാത ദിവ്യാനി ധാമ । സം പ്ര
ച്യവധമനു സം പ്ര യാതാഗേ പഥോ ദേവയാനാൻ
കൃണുധം । അസ്മിൻമ സധസ്ഥേ അധ്യുത്തരസ്മിൻ
വിശ്വേ ദേവാ യജമാനശ്ച സീദത । യേനാ സഹസ്രം
വഹസി യേനാഗേ സർവവേദസം ।

തേനേമം യജ്ഞം നോ വഹ ദേവയാനോ യ - [ ] 27

4.7.13.5

ഉത്തമഃ । ഉദ്-ബുധ്യസ്വാഗേ പ്രതി ജാഗൃഹ്യേന
മിഷ്ടാപൂർതേ സച്ഛ സൃജേമാമയം ച । പുനഃ കൃണ്വത്സ്താ
പിതരം യുവാൻ-മന്വാതാച്ഛീത് ത്വയി തന്തുമേതം ।
അയം തേ യോനിർ ഋതിയോ യതോ ജാതോ അരോചമാഃ ।
തം ജാനന്നഗ്ന ആ രോഹാമാ നോ വർധയാ രയിം । 28

(ധ്രുവഃ - സത്രം - കൃണുതേ - യഃ - സപ്തത്രിശ്ച) (A13)

4.7.14.1

മമാഗേ വർചോ വിഹവേഷാസ്തു വയം ത്വേന്ധാനാ
 സ്തന്നുവം പുഷേമ । മഹ്യം നമന്താം പ്രദിശശ്ചതസ്ര
 സ്ത്വയാ-sദ്ധ്യക്ഷേണ പുതനാ ജയേമ । മമ ദേവാ വിഹവേ
 സന്തു സർവ ഇന്ദ്രാവന്തോ മരുതോ വിഷ്ണുരഗ്നിഃ ।
 മമാന്തരിക്ഷ മുരു ഗോപമസ്തു മഹ്യം വാതഃ പവതാം കാമേ
 അസ്മിൻ । മയി ദേവാ ദ്രവിണമാ യജന്താം മയ്യാ
 ശീരസ്തു മയി ദേവഹൂതിഃ । ദൈവ്യാ ഹോതാരാ
 വനിഷന്ത - [ ] 29

4.7.14.2

പൂർവേ ടരിഷ്ടാഃ സ്യാമ തന്നുവാ സുവീരാഃ ।
 മഹ്യം യജന്തു മമ യാനി ഹവ്യാഽഽകൃതിഃ സത്യാ മനസോ
 മേ അസ്തു । ഏനോ മാനിഗാം കതമച്ചനാഹം വിശേ
 ദേവാസോ അധിവോച താ മേ । ദേവീഃ ഷഡ്ധൂർവീരുരുണ്ഃ
 കൃണോത വിശേ ദേവാ സ ഇഹ വീരയദ്ധാം ।
 മാഹാസ്മഹി പ്രജയാ മാ തനുഭിർമാ രധാമ ദിഷതേ സോമ
 രാജൻ । അഗ്നിർമന്യം പ്രതിനുദൻ പുരസ്താ- [ ] 30

4.7.14.3

ദദണ്യോ ഗോപാഃ പരിപാഹി നസ്ത്വം । പ്രത്യഞ്ചോ യന്തു
 നിഗുതഃ പുനസ്തേ മൈഷാം ചിത്തം പ്രബുധാ വിനേശത് ।
 ധാതാ ധാത്യുണാം ഭുവനസ്യ യസ്സതിർ ദേവഃ
 സവിതാർമഭി മാതിഷാഹം । ഇമം യജ്ഞ മശിനോഭാ
 ബൃഹസ്സതിർ ദേവാഃ പാന്തു യജമാനൻ നൃർത്ഥാത് ।
 ഉരുവൃചാ നോ മഹിഷഃ ശർമ യഃ സദസ്മിൻ ഹവേ
 പുരുഹൂതഃ പുരുക്ഷു ।
 സ നഃ പ്രജായൈ ഹര്യശ മൃഡയേന്ദ്ര മാ - [ ] 31

4.7.14.4

നോ രീരിഷോ മാ പരാ ദാഃ । യേ നഃ സപതാ അപതേ
 ഭവന്തിന്ദ്രാ-ഗ്നിഭ്യാമവ ബാധാമഹേ താൻ । വസവോ രുദ്രാ
 ആദിത്യാ ഉപരി സ്തൃശം മോഗ്രം ചേത്താർമധി രാജമക്രൻ ।
 അർവാഞ്ച മിന്ദ്രമമൃതോ ഹവാമഹേ യോ ഗോജിദ്-ധന-
 ജിദ്ശ-ജിദ്യഃ । ഇമന്നോ യജ്ഞം വിഹവേ ജുഷസ്വാസ്യ
 കുർമോ ഹരിവോ മേദിനം താ । 32

(വനിഷന്ത - പുരസ്താൻ - മാ - ത്രിചതാരിഷ്ശച്ച) (A14)

4.7.15.1

അഗേർമന്വേ പ്രഥമസ്യ പ്രചേതസോ യം പാഞ്ചജന്യം
 ബഹവഃ സമിന്ധതേ । വിശ്വസ്യാം വിശി പ്രവിവിശിവാഽ
 സമീമഹേ സ നോ മുഞ്ചത് ഹസഃ । യസ്യേദം
 പ്രാണന്നിമിഷദ് യദേജതി യസ്യ ജാതം ജനമാനം ച
 കേവലം । സ്തൗമ്യഗ്നിം നാമിതോ ജോഹവീമി സ
 നോ മുഞ്ചത് ഹസഃ । ഇന്ദ്രസ്യ മന്വേ പ്രഥമസ്യ
 പ്രചേതസോ വ്യത്രഷ്ണഃ സ്തോമാ ഉപ മാമുപാഗുഃ ।
 യോ ദാശുഷഃ സുകൃതോ ഹവമുപ ഗന്താ - [ ] 33

4.7.15.2

സ നോ മുഞ്ചത് ഹസഃ । യഃ സംഗ്രാമം നയതി
 സംവശീ യുധേ യഃ പുഷ്ടാനി സഽസ്യജതി ത്രയാണി ।
 സ്തൗമീന്ദ്രം നാമിതോ ജോഹവീമി സ നോ മുഞ്ചത്
 ഹസഃ । മന്വേ വാം മിത്രാ വരുണാ തസ്യ വിത്തഽ
 സത്യൗജസാ ദൃഢഹണാ യം നുദേഥേ । യാ രാജാനഽ
 സരഥം യാഥ ഉഗ്രാ താ നോ മുഞ്ചതമാഗസഃ ।
 യോ വാഽ രഥ ഋജുരശ്വിഃ സത്യധർമാ മിമുശ്ചരന്ത-
 മുപയാതി ദൃഷയൻ । സ്തൗമി - [ ] 34

4.7.15.3

മി॒ത്രാവ॑രു॒ണാ നാ॑മി॒തോ ജോ॑ഹ॒വീമി॑ തൗ നോ
 മു॒ഞ്ച॑തമാഗ॒സഃ । വാ॑യോഃ സ॒വിതു॑ർ വി॒ദമാ॑നി മ॒ന്മഹേ॑
 യാവാ॑ത്ഥൻ-വദ്-ബി॒ഭൃതോ॑ യൗ ച ര॒ക്ഷതഃ॑ ।
 യൗ വി॒ശ്വസ്യ॑ പ॒രിഭൃ॑ ബ॒ഭൃവതു॑സ്തൗ നോ മു॒ഞ്ച॑തമാഗ॒സഃ ।
 ഉപ॑ ശ്രേ॒ഷ്ഠാന॑ ആ॒ശിഷോ॑ ദേ॒വയോ॑ർധർമേ അ॒സ്ഥിരൻ॑ ।
 സ്തൗമി॑ വായു॑ച്ഛ് സ॒വിതാ॑രം നാ॒മിതോ॑ ജോ॒ഹവീമി॑ തൗ
 നോ മു॒ഞ്ച॑തമാഗ॒സഃ । ര॒ഥീത॑മൗ ര॒ഥീനാ॑മ॒ഹ ഊ॑തയേ
 ശുഭം॑ ഗ॒മിഷു॑ സു॒യമേ-ഭി॑രശൈഃ । യയോർ - [ ] 35

4.7.15.4

-വാം ദേ॒വൗ ദേ॒വേഷാ-നി॑ശി॒ത-മോ॒ജസ്തൗ॑ നോ
 മു॒ഞ്ച॑തമാഗ॒സഃ । യദയാ॑തം വ്ഹ॑തു॑ച്ഛ് സു॒ര്യായാ-
 സ്ത്രി॒ചക്രേ॑ണ് സ॒ച്ഛ് സ॒ദമി॑ച്ഛമാനൗ । സ്തൗമി॑ ദേ॒വാ
 വ॒ശി॑നൗ നാ॒മിതോ॑ ജോ॒ഹവീമി॑ തൗ നോ
 മു॒ഞ്ച॑തമാഗ॒സഃ । മരു॑താം മ॒ന്വേ അ॒ധീനോ॑ ബ്രുവ॒ന്തു
 പ്രേ॒മാം വാ॑ചം വി॒ശ്വാമ॑വ॒ന്തു വി॒ശ്വേ । ആ॒ശുൻ ഹു॑വേ
 സു॒യമാ॑നൂതയേ തേ നോ മു॒ഞ്ച॑ന്തേ॒നസഃ॑ ।
 തി॒ശ്വമാ॑യുധം വ്വി॒ധി॑തച്ഛ് സ॒ഹസാ॑ദ് ദി॒വ്യച്ഛ് ശർ॒ഭഃ - [ ] 36

4.7.15.5

പൃതനാസു ജിഷ്ണു । സ്തൗമി ദേവാൻ മരുതോ നാമിതോ
 ജോഹവീമി തേ നോ മുഞ്ചന്തേനസഃ । ദേവാനാം മന്വേ
 അധി നോ ബ്രൂവന്തു പ്രേമാം വാചം വിശ്വാമവന്തു വിശ്വേ ।
 ആശൂൻ ഹുവേ സുയമാനൃതയേ തേ നോ മുഞ്ചന്തേനസഃ ।
 യദിദം മാദിശോചതി പൗരുഷേയേണ ദൈവ്യേന ।
 സ്തൗമി വിശ്വാൻ ദേവാൻ നാമിതോ ജോഹവീമി തേ നോ
 മുഞ്ചന്തേനസഃ । അനുനോദ്യാനുമതി > ¹, രന്ധി - [ ] 37

4.7.15.6

ദനുമതേ താം > ²,
 വൈശ്യാനരോ ന ഊത്യാ > ³, പൃഷ്ടോ ദിവി > ⁴ ।
 യേ അപ്രഥേതാ-മിതേദി രോജോദിർ യ പ്രതിഷ്ഠ
 അഭവതാം വസൂനാം । സ്തൗമി ദ്യാവാ പൃഥിവീ നാമിതോ
 ജോഹവീമി തേ നോ മുഞ്ചതമ് ഹസഃ । ഉർവീ രോദസീ
 വരിവഃ കൃണോതം ക്ഷേത്രസ്യ പത്നീ അധി നോ ബ്രൂയാതം ।
 സ്തൗമി ദ്യാവാ പൃഥിവീ നാമിതോ ജോഹവീമി തേ നോ
 മുഞ്ചതമ് ഹസഃ । യത് തേ വയം പൂരുഷത്രോ യവിഷ്ടോ
 വിദാഽസശ്ചക്രമാ കച്ഛ നാ - [ ] 38

4.7.15.7

ss*ഗഃ | കൃ॒ധീ സ്വ॑സ്താച്ഛ് അ॒ദി॒തേ॒രനാ॑ഗാ വേ॒യാച്ഛി॑
 ശി॒ശ്ര॒മോ വി॒ഷ്വഗ॑ഗേ | യഥാ॑ ഹ॒ തദ് വ॑സവോ ഗൗ॒ര്യം
 ചിത് പ॒ദി॒ഷി॒താ മ॒മുഞ്ച॑താ യജ॒ത്രാഃ | ഏ॒വാ ത്വമ॑സ്തത്
 പ്ര॒മുഞ്ചാ॑ വൃ॒ച്ഛഃ പ്രാ॑താര്യഗേ പ്രതരാ॒ന്ന ആ॑യുഃ | 39
 (ഗന്താ॑ - ദൃ॒ഷയ॑ൻമ് സ്തൗ॒മി - യയോഃ - ശർദ്ധോഃ -
 നൃ॒മതി॑രനു - ചന - ചതു॑സ്തൃച്ഛ്ശ) (A15)

Special Korvai for Anuvaakam A-15

(അഗ്നേർമന്വേ-യസ്യേദ-മിന്ദ്രസ്യ - യഃ സം ഗ്രാമമിന്ദ്രച്ഛ് -
 സ നോ മുഞ്ചത്വച്ഛ് ഹസഃ | മന്വേ വാന്താ നോ മുഞ്ചതമാഗ
 സഃ | യോ വാം - വായോ- രൂപ - രഥീതമൗ -
 യദയാത- മശിനൗ - തൗ നോ മുഞ്ചതമാഗസഃ |
 മരുതാൻ- തിശ്മം - മരുതോ - ദേവാനാം - യദിദം
 വിശ്വാൻ - തേ നോ മുഞ്ചന്ത്വേനസഃ |
 അനു ന - ഉർവീ - ദ്യാവാപൃഥിവീ - തേ നോ മുഞ്ചത്
 മച്ഛ്ഹസോ യന്തേ | ചതുരച്ഛ് ഹസഃ ഷഡാഗസശ്ച
 തുരേനസോ ദിരച്ഛ്ഹസഃ |

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 15 Anuvaakams :-

അഗ്നാവിഷ്ണു - ജൈഷ്ഠ്യയശ്വ - ശഞ്ചോ - രിക്ചാ
ശ്ശാ ച - ഹിശ്ച - ധൃശ്വ ശ്വേ - ഭൃശ്ച - ഹിശ്ച
ഘർമാ - ഗർഭാ - ശ്വകാ ച - വാജോ നോ - അഗ്നിം
യുനജ്മി - മമാഗ്നേ - അഗ്നേർമന്വേ - പഞ്ചദശ ।

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(അഗ്നാവിഷ്ണു - അഗ്നിശ്ച - വാജോ നോ - അദണ്ഡോ
ഗോപാ - നവത്രിശ്ശത്)

First and Last Padam of Seventh Prasnam of Kandam 4:-

(അഗ്നാവിഷ്ണു - പ്രതരാന ആയുഃ)

Kaanda Korvai with starting Padams of 7 Prasanas of Kandam 4:-

(യുജ്ഞാനോ - വിഷ്ണോ - രപാ - രശ്മിർ - നമോ - ശ്വ -
അഗ്നാവിഷ്ണു - സപ്ത)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ സപ്തമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

॥ ഇതി ചതുർത്ഥം കാണ്ഡം ॥

4.7.1 Appendix

4.7.15.5 – അനുനോഽദ്യാനുമതി >¹, രന്ധിദന്തമതേ താം >²

അനു നോഽദ്യാസ്മതിർ യജ്ഞം ദേവേഷു മന്യതാം ।

അഗ്നിശ്ച ഹവ്യവാഹനോ ഭവതാം ദാശുഷേ മയഃ ॥

അന്ധിദന്തമതേ താം മന്യാസൈ ശബ്ദനഃ കൃധി ।

ക്രത്യേ ദക്ഷായ നോ ഹിനു പ്രണ ആയുഷ്ഠി താരിഷഃ ॥

(Appearing in TS 3.3.11.3 and 3.3.11.4)

4.7.15.6 – വൈശ്യാനരോ ന ഊത്യാ>³, പൃഷ്ടോ ദിവി>⁴

വൈശ്യാനരോ ന ഊത്യാഃ പ്ര യാതു പരാവതഃ ।

അഗ്നിരൂക്ഥേന വാഹസാ ॥

പൃഷ്ടോ ദിവി പൃഷ്ടോ അഗ്നിഃ പൃഥിവ്യാം പൃഷ്ടോ വിശ്വാ
ഓഷധീരാ വിവേശ ।

വൈശ്യാനരഃ സഹസാ പൃഷ്ടോ അഗ്നിഃ സനോ ദിവാ
സ രിഷഃ പാതു നക്തം ॥

(Appearing in TS 1.5.11.1 and 1.5.11.2)

Details of Anuvakam, Panchati and Padam for Kandam 4

	Anuvakam	Panchati	Padams
Prasna 1	11	46	2293
Prasna 2	11	48	2498
Prasna 3	13	36	1844
Prasna 4	12	37	1887
Prasna 5	11	27	1234
Prasna 6	9	46	2331
Prasna 7	15	39	2008
Total	82	279	14095